

NLB Banka d.d., Sarajevo

**Finansijski izvještaji
za godinu završenu 31. decembra 2020. godine**

SADRŽAJ

	Strana
Odgovornost za finansijske izvještaje	1
Izvještaj nezavisnog revizora	2 - 6
Izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	7
Izvještaj o finansijskom položaju	8
Izvještaj o promjenama kapitala	9
Izvještaj o novčanim tokovima	10
Napomene uz finansijske izvještaje	11 - 124

Odgovornost za finansijske izvještaje

Uprava Banke dužna je pripremiti finansijske izvještaje, koji daju istinit i fer prikaz finansijskog položaja Banke, te rezultata njihovog poslovanja i novčanih tokova, u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućavaju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opću odgovornost za preduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprečavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih pretpostavki i procjena, te pripremu finansijskih izvještaja na osnovu principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je odgovorna da Nadzornom odboru podnese godišnje izvještaje Banke zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Nadzorni odbor odobrava godišnje finansijske izvještaje.

Za i u ime Uprave

Lidija Žigić, predsjednik Uprave

NLB Banka d.d., Sarajevo
Koševo 3
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

15. april 2021. godine

Izveštaj nezavisnog revizora

Dioničarima NLB Banke d.d., Sarajevo

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja NLB Banke d.d., Sarajevo ("Banka") koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembar 2020. godine, te izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama u kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu te napomene uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2020. godine i njenu finansijsku uspješnost te njene novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS). Naše odgovornosti prema tim standardima su dalje opisane u našem izvještaju u odjeljku *Odgovornost Revizora za reviziju finansijskih izvještaja*. Nezavisni smo od Banke u skladu sa *Kodeksom etike za profesionalne računovođe* Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na napomenu 2. Ispravka finansijskih izvještaja iz prethodnih perioda, u kojoj je navedeno da je Banka u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 8: "Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške", tokom 2020. godine izvršila izmjenu finansijskih izvještaja za 2019. godinu vezano za ispravku greške po osnovu vrednovanja vlasničkih instrumenata iskazanih u okviru pozicije finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s tim pitanjem.

Ostala pitanja

Finansijske izvještaje Banke za godinu koja je završila 31. decembra 2019. revidirao je drugi revizor, koji je 1. aprila 2020. godine izrazio nemodifikovano mišljenje na te izvještaje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja, koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za reviziju finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Deloitte se odnosi na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, skraćeno DTTL, i mrežu njegovih članova i s njima povezanih subjekata (zajednički "organizacija Deloitte"). DTTL ("Deloitte Global") i svaki njegov član i njegovi povezani subjekti su pravno odvojeni i samostalni subjekti, koji se ne mogu međusobno obavezivati na određene radnje u odnosu na treće strane. DTTL i svi njegovi povezani subjekti odgovorni su isključivo za vlastita, a ne međusobna, djela i propuste. Usluge klijentima ne pruža DTTL. Detaljan opis DTTL-a i njegovih članova možete pronaći na adresi www.deloitte.com/ba/o-nama.

U Bosni i Hercegovini usluge pružaju Deloitte d.o.o. i Deloitte Advisory Services d.o.o., pod zajedničkim nazivom "Deloitte Bosna i Hercegovina", subjekti povezani pod krovom društva Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Bosna i Hercegovina je među vodećim pružaocima profesionalnih usluga u zemlji, koje obuhvataju usluge revizije i savjetovanja, poslovnog savjetovanja, finansijskog savjetovanja, savjetovanja u području upravljanja rizicima te porezne i povezane usluge koje pruža više od 60 domaćih i specijaliziranih inostranih stručnjaka.

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

U svojim finansijskim izvještajima za godinu koja je završila 31. decembra 2020. Banka je iskazala kredite date klijentima u iznosu od 813.712 hiljada KM i ukupne očekivane kreditne gubitke u iznosu od 42.571 hiljadu KM.

Umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po kreditima i potraživanjima

Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tokom naše revizije

Za pregled značajnih računovodstvenih politika vidjeti Napomenu 4. Za dodatne informacije vezane uz identifikovano ključno revizijsko pitanje, vidjeti Napomene 5, 8, 13, 14 i 16.

Kreditni rizik predstavlja jednu od najvažnijih vrsta finansijskih rizika kojima je Banka izložena. Stoga je utvrđivanje odgovarajućih metoda i modela od strane Uprave za mjerenje i upravljanje kreditnim rizikom jedno od najvažnijih područja u zaštiti kapitala Banke. Kao dio procesa upravljanja kreditnim rizikom, odgovarajuće utvrđivanje i mjerenje umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke predstavlja jedno od ključnih razmatranja Uprave.

Prilikom određivanja vremena i iznosa rezervisanja za očekivane kreditne gubitke na kreditima klijentima, Uprava donosi značajne prosudbe u odnosu na sljedeća područja:

- Korištenje historijskih podataka u procesu određivanja parametara rizika
- Procjena kreditnog rizika koji se odnosi na izloženost
- Procjena raspodjele po nivoima
- Procjena važnosti naknadnih promjena kreditnog rizika izloženosti u svrhu utvrđivanja da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika, što dovodi do promjena u raspodjeli po nivoima i potrebnog mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka za vijek trajanja instrumenta
- Procjena budućih informacija, uključujući utjecaj pandemije „COVID-19“
- Očekivani budućí novčani tokovi iz poslovanja
- Vrednovanje kolaterala i procjena perioda realizacije pojedinačno procijenjenih kreditno umanjenih izloženosti.

Kako bismo adresirali rizike povezane s umanjenjem vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po kreditima i potraživanjima, koji su identifikovani kao ključna revizijska pitanja, osmislili smo revizijske postupke koji su nam omogućili da pribavimo dovoljno odgovarajućih revizijskih dokaza za svoj zaključak.

Obavili smo sljedeće revizijske postupke u odnosu na područje kredita:

- Pregled i provjera metodologije Banke za priznavanje umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke i poređenje pregledane metodologije sa zahtjevima MSFI 9 i mjerodavnih propisa Federacije Bosne i Hercegovine;
- Sticanje razumijevanja kontrolnog okruženja i internih kontrola koje je uspostavila Uprava u procesu mjerenja umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke, uključujući korištene aplikacije i informacione alate tehnologije;
- Ocjena adekvatnosti dizajna i ispitivanje primjene identifikovanih internih kontrola relevantnih za postupak mjerenja umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke;
- Testiranje operativne učinkovitosti identifikovanih relevantnih kontrola;
- Provođenje dokaznog testiranja nad priznavanjem i mjerenjem umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na odabranom uzorku kredita i potraživanja raspoređenih u Nivo 1 i Nivo 2, s naglaskom na:
 - i. Modele koji se primjenjuju u postupku određivanja nivoa kreditnog rizika te prijelaze između nivoa kreditnog rizika;
 - ii. Pretpostavke koje Uprava koristi u modelima mjerenja očekivanog kreditnog gubitka;
 - iii. Kriterije koji se koriste za utvrđivanje značajnog pogoršanja kreditnog rizika, uključujući uticaj COVIDa-19;
 - iv. Pretpostavke koje se primjenjuju za izračun vjerovatnoće neispunjavanja obaveza;

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Budući da određivanje odgovarajućih umanjena vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po kreditima i potraživanjima zahtijeva upotrebu složenih modela (koji generalno zavise od IT elemenata) i značajnih prosudbi Uprave, postupak mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka može biti izložen upravljačkoj pristrasnosti. Ova činjenica dovela je do utvrđivanja umanjena vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po kreditima i potraživanjima, priznatih u skladu s zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao ključno revizijsko pitanje u našoj reviziji finansijskih izvještaja za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine.

- v. Metode primijenjene za izračun gubitka u slučaju neispunjenja obaveza;
 - vi. Metode primijenjene za uključivanje podataka koji se odnose na buduće događaje, uključujući utjecaj COVIDa-19;
 - vii. Ponovno izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka na odabranom uzorku.
- Provođenje testova priznavanja i mjerenja umanjena vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na uzorku pojedinačno procijenjenih neprihodujućih kredita dodijeljenih u Nivo 3, koji su uključivali:
 - i. Ocjenu finansijskog položaja i uspješnosti komitenta prema najnovijim kreditnim izvještajima i dostupnim informacijama;
 - ii. Procjenu prosudbi i pretpostavki primijenjenih u izračunu i mjerenju očekivanih budućih novčanih tokova iz poslovanja, uzimajući u obzir utvrđeno finansijski položaj i uspješnost komitenta u trenutnom ekonomskom okruženju pogođenom „COVID-19“;
 - iii. Pregled i ocjenu procijenjenih očekivanih novčanih tokova iz vrijednosti kolaterala i procijenjenog perioda realizacije.
 - Analiza izloženosti s odobrenim moratorijima i prihvatljivost istih, uzimajući u obzir regulatorno prenošenje;
 - Procjena prikladnosti prelaza između nivoa i raspodjele izloženosti s odobrenim moratorijima.

Odgovornost Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prezentiranje finansijskih izvještaja u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i za one interne kontrole koje Uprava smatra neophodnim za pripremanje finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili grešaka.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje, ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Odgovornost Revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Banke.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenoj osnovi.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s nezavisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

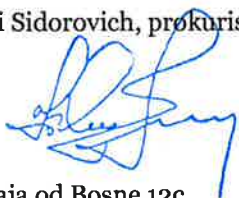
Odgovornost Revizora za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju nezavisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba saopćiti u našem izvještaju nezavisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice saopćenja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

Partner u reviziji odgovoran za angažman koji rezultira ovim izvještajem nezavisnog revizora je Sabina Softić.

Deloitte d.o.o. Sarajevo

Yuri Sidorovich, prokurista

Zmaja od Bosne 12c

Sarajevo, Bosna i Hercegovina

15. april 2021. godine

Sabina Softić, partner i ovlašteni revizor

NLB BANKA d.d., SARAJEVO**Izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)*

	Napomena	2020.	2019. (izmijenjeno)
Prihodi po kamatama obračunati primjenom efektivne kamatne stope	6a	41.845	42.838
Prihodi po osnovu ostalih kamata koji nisu obračunati primjenom efektivne kamatne stope	6a	135	124
Prihodi iz osnova modifikacije	6a	49	-
Rashodi po kamatama	6b	(7.263)	(7.532)
Rashodi iz osnova modifikacije	6b	(181)	-
Neto prihodi po osnovu kamata	6	34.585	35.430
Prihodi od naknada i provizija	7a	25.360	26.170
Rashodi od naknada i provizija	7b	(9.075)	(9.316)
Neto prihodi od naknada i provizija	7	16.285	16.854
Gubici od umanjenja vrijednosti (neto)	8	(10.353)	(3.777)
Troškovi rezervisanja za sudske sporove (neto)	8, 25	31	(485)
Troškovi rezervisanja za potrebe nedostajuće dokumentacije iz komisionih poslova (neto)		(64)	-
Dobit po osnovu finansijske imovine po fer vrijednosti kroz BU (neto)		332	710
Dobit po osnovu kursnih razlika	9	796	1.117
Ostali prihodi od poslovanja	10b	2.457	1.032
Troškovi zaposlenih	10a	(15.894)	(16.386)
Opći i administrativni troškovi	10	(13.718)	(12.433)
Ostali rashodi od poslovanja		(415)	(988)
Dobit prije oporezivanja		14.042	21.074
Porez na dobit	11	(1.155)	(2.520)
Neto dobit za godinu		12.887	18.554
Ostala sveobuhvatna dobit:			
Stavke koje se neće reklasificirati u dobit ili gubitak			
Dobit po osnovu vlasničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz OSD ¹ , nakon oporezivanja		543	2.227
Aktuarski dobici / (gubici) po osnovu rezervisanja za otpremnine, nakon oporezivanja		169	(122)
Stavke koje se mogu reklasificirati u dobit ili gubitak			
(Gubitak) / dobit po osnovu dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz OSD, nakon oporezivanja		(1.024)	1.444
Ostala sveobuhvatna dobit za godinu		(312)	3.549
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu		12.575	22.103
Osnovna i razrijeđena zarada po dionici (u KM)	26	33,67	48,48

Napomene na stranama od 11 do 124 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

¹ OSD- ostala sveobuhvatna dobit

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Izvještaj o finansijskom položaju

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	31. decembar 2020.	31. decembar 2019. (izmijenjeno)	1. januar 2019. (izmijenjeno)
AKTIVA				
Novčana sredstva i računi kod				
Centralne banke BiH	12	220.547	228.414	242.299
Plasmani bankama	13	88.709	100.093	100.114
Kreditni komitentima	14	771.141	772.828	694.733
Finansijska imovina po fer				
vrijednosti kroz BU	15	1.536	1.448	1.719
Dužnički instrumenti po fer				
vrijednosti kroz OSD	16	126.393	98.291	76.850
Vlasnički instrumenti po fer				
vrijednosti kroz OSD	16	7.140	6.540	4.066
Nekretnine, oprema i imovina sa				
pravom korištenja	17	35.263	34.261	24.547
Nematerijalna imovina	18	1.174	1.082	632
Odgodena poreska sredstva	11a	152	-	-
Ostala aktiva	19	5.450	4.540	10.499
Ukupna aktiva		1.257.505	1.247.497	1.155.459
OBAVEZE				
Depoziti banaka	20	14.120	16.774	22.752
Depoziti komitenata	21	1.021.072	1.007.697	923.733
Obaveze po uzetim kreditima	22	27.149	34.338	39.530
Subordinirani dug	23	5.996	5.997	-
Odgodene poreske obaveze	11a	823	645	398
Ostale obaveze	24	16.459	18.232	11.510
Ostala rezervisanja	25	4.187	4.897	3.987
Ukupne obaveze		1.089.806	1.088.580	1.001.910
KAPITAL				
Dionički kapital	26	53.605	53.605	53.605
Zakonske rezerve		75.106	78.899	74.260
Rezerve fer vrijednosti		8.073	8.554	4.883
Ostale rezerve		(526)	(695)	(573)
Zadržana dobit		31.441	18.554	21.374
Ukupni kapital		167.699	158.917	153.549
Ukupni kapital i obaveze		1.257.505	1.247.497	1.155.459

Napomene na stranama od 11 do 124 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Uprava je odobrila prikazane finansijske izvještaje dana 30.03.2021. godine te ih potpisuje:

 Jure Feljhan
 Član Uprave

 Denis Hasanić
 Član Uprave

 Lidija Žigić
 Predsjednik Uprave

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Izveštaj o promjenama kapitala

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Dionički kapital	Zakonske rezerve	Rezerve fer vrijednosti	Ostale rezerve	Zadržana dobit	Ukupno
Stanje na dan 31. decembra 2018. godine	53.605	74.260	1.303	(573)	21.374	149.969
Ispravka grešaka iz prethodnih perioda (Napomena 2)	-	-	3.580	-	-	3.580
Stanje na dan 1. januar 2019. (izmijenjeno)	53.605	74.260	4.883	(573)	21.374	153.549
Raspored dobiti za 2018. godinu	-	4.639	-	-	(4.638)	1
Isplaćene dividende	-	-	-	-	(16.736)	(16.736)
<i>Neto dobit za godinu</i>	-	-	-	-	18.554	18.554
<i>Ostala sveobuhvatna dobit</i>	-	-	3.671	(122)	-	3.549
<i>Ukupna sveobuhvatna dobit</i>	-	-	3.671	(122)	18.554	22.103
Stanje na dan 31. decembra 2019. godine (izmijenjeno)	53.605	78.899	8.554	(695)	18.554	158.917
Efekti prve primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (Napomena 4.1)	-	(3.793)	-	-	-	(3.793)
Stanje na dan 1. januar 2020. godine	53.605	75.106	8.554	(695)	18.554	155.124
<i>Neto dobit za godinu</i>	-	-	-	-	12.887	12.887
<i>Ostala sveobuhvatna dobit</i>	-	-	(481)	169	-	(312)
<i>Ukupna sveobuhvatna dobit</i>	-	-	(481)	169	31.441	12.575
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	53.605	75.106	8.073	(526)	31.441	167.699

Napomene na stranama od 11 do 124 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Napomene uz finansijske izvještaje – 31. decembar 2020. godine
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	2020.	2019. (izmijenjeno)
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti			
Primici kamata po kreditima		38.933	39.224
Primici naknada i provizija po kreditima te naknada od mjenjačkih poslova		31.702	34.011
Plaćene kamate na depozite komitentima		(7.742)	(9.702)
Naplaćena računovodstveno otpisana potraživanja		1.764	-
Novčane isplate zaposlenim i dobavljačima		(37.710)	(40.686)
Isplate po vanbilansnim ugovorima		(286)	(533)
Primici i isplate po vanrednim stavkama		81	156
<i>(Povećanje) u operativnoj aktivi:</i>			
<i>(Povećanje) kredita datih komitentima</i>		(3.706)	(81.016)
<i>Povećanje u operativnim obavezama:</i>			
Povećanja depozita komitenata i ostale obveze iz tekućeg poslovanja		641	90.740
Plaćeni porez na dobit		(2.265)	(2.083)
Neto novčana sredstva iz poslovnih aktivnosti:		21.412	30.111
Novčani tokovi iz ulagačkih aktivnosti			
Primici kamata od plasmana finansijskim institucijama		1.483	1.403
Primici dividendi		24	23
(Nabavka) finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto		(27.904)	(18.350)
(Nabavka) nematerijalnih sredstva		(494)	(1.269)
(Nabavka) nekretnina i opreme		(3.394)	(5.514)
Prodaja ostalih sredstava		(4)	(3)
Neto novčana sredstva (korištena u) ulagačke aktivnosti		(30.289)	(23.710)
Novčani tokovi od finansijskih aktivnosti			
Kamata plaćena na pozajmice		(3.564)	(3.488)
Primljene pozajmice		7.823	13.690
Povrat pozajmica		(14.962)	(13.007)
Plaćeni lizing imovine sa pravom korištenja		(1.196)	(1.125)
Isplata dividendi		(1)	(16.541)
Neto novčana sredstva korištena u finansijskim aktivnostima:		(11.900)	(20.471)
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenata:		(20.777)	(14.070)
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine:	12, 13	324.140	338.201
Efekti promjene deviznog kursa:		6	9
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine:	12, 13	303.369	324.140

Napomene na stranama od 11 do 124 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

1. Opći podaci

NLB Banka d.d., Sarajevo (u daljem tekstu: Banka) je banka univerzalnog tipa, koja je kao je samostalno dioničko društvo Banka organizovana počevši od 1. aprila 1990. godine.

Banka je inicijalno upisana u Registar privrednih subjekata kod Kantonalnog suda u Tuzli, a sa promjenom sjedišta iz Tuzle u Sarajevo koja je izvršena 2015. godine, Banka je danas upisana u Registar privrednih subjekata kod Općinskog suda u Sarajevu, te u registru kod Komisije za vrijednosne papire Federacije BiH, sa svim relevantnim podacima i dozvolama izdatim od Agencije za bankarstvo FBiH (u daljem tekstu: FBA) i drugih nadležnih organa. Sjedište Banke se nalazi u Sarajevu, u ulici Koševo 3.

Svoje poslovanje Banka obavlja neposredno i preko organizacionih dijelova u poslovnoj mreži, i to:

- a) Podružnica Tuzla sa agencijama Centar, Slatina, Irac i Sjenjak i ekspoziturama Lukavac, Brčko, Orašje i Čelić,
- b) Podružnica Sarajevo sa agencijama Centar, Pofalići, Ilidža, Markale, Alipašino Polje, Ferhadija i Dobrinja i ekspoziturom Goražde, Zenica, Travnik, Vitez i Tešanj
- c) Podružnica Mostar sa agencijama Centar i Rondo i ekspoziturama Čapljina, Široki Brijeg i Ljubuški,
- d) Podružnica Kalesija sa agencijom Centar i ekspoziturama Sapna i Teočak,
- e) Podružnica Tuzla 2 sa agencijom Centar i ekspoziturama Doboj Istok, Gradačac, Živinice, Srebrenik, Odžak, Banovići i Kladanj,
- f) Podružnica Bihać sa agencijom Centar i ekspoziturom Cazin.

Preko centrale u Sarajevu i razvijene poslovne mreže Banka je ovlaštena da obavlja sve vrste poslova koje banke mogu obavljati i to:

1. primanje i polaganje depozita ili drugih povratnih sredstava;
2. davanje i uzimanje kredita i zajmova;
3. izdavanje garancija i svih oblika jemstva;
4. usluge unutrašnjeg i međunarodnog platnog prometa i prenosa novca, u skladu sa posebnim propisima;
5. kupovina i prodaja strane valute i plemenitih metala;
6. izdavanje i upravljanje sredstvima plaćanja (uključujući platne kartice, putne i bankarske čekove);
7. finansijski lizing;
8. kupovina, prodaja i naplata potraživanja (faktoring, forfeting i drugo);
9. kupovina i prodaja instrumenata tržišta novca za svoj ili tuđi račun;
10. kupovina i prodaja vrijednosnih papira (brokersko-dilerski poslovi);
11. upravljanje portfeljom vrijednosnih papira i drugim vrijednostima;
12. poslovi podrške tržištu vrijednosnih papira, poslovi agenta i preuzimanja emisije, u skladu sa propisima koji uređuju tržište vrijednosnih papira;
13. poslovi investicionog savjetovanja i skrbnički poslovi;
14. usluge finansijskog menadžmenta i savjetovanja;
15. usluge prikupljanja podataka, izrada analiza i davanje informacija o kreditnoj sposobnosti pravnih i fizičkih lica koji samostalno obavljaju registrovanu poslovnu djelatnost;
16. usluge iznajmljivanja sefova;
17. posredovanje u poslovima osiguranja, u skladu sa propisima koji uređuju posredovanje u osiguranju, osim u osiguranju od odgovornosti za motorna vozila;
18. druge poslove koji predstavljaju podršku konkretnim bankarskim poslovima.

NLB BANKA d.d., SARAJEVO**Napomene uz finansijske izvještaje – 31. decembar 2020. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)***1. Opći podaci (nastavak)****Dioničari Banke**

	31. decembar 2020.		31. decembar 2019.	
	Iznos u	%	Iznos u	%
	KM		KM	
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana, Slovenija	52.177.300	97,34	52.177.300	97,34
Ostali	1.427.860	2,66	1.427.860	2,66
Ukupno	53.605.160	100,00	53.605.160	100,00

Sjedište Banke je na adresi Koševo 3, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina.

Većinski vlasnik Banke je Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana sa 97,34% udjela u dioničkom kapitalu na dan 31. decembra 2020. godine, koja je i krajnji vlasnik Banke.

Zaposleni

Na dan 31. decembra 2020. godine NLB Banka d.d., Sarajevo je imala 444 zaposlenih (31. decembar 2019.: 450 zaposlenih).

1. Opći podaci (nastavak)**Nadzorni odbor****Mandat:****31. decembar 2020. godine:**

Predsjednik	Blaž Brodnjak	30.5.2017-29.5.2021
Zamjenik predsjednika	Boštjan Kovač	30.5.2017-29.5.2021
Član	Igor Zalar	6.10.2017-29.5.2021
Nezavisni član	Ayda Šebić	30.5.2017-29.5.2021
Nezavisni član	Dragan Kovačević	30.5.2017-29.5.2021

Odbor za reviziju**31. decembar 2020. godine:**

Predsjednik	Tatjana Jamnik Skubic	2.6.2018-1.6.2022
Član	Suzana Žigon	2.6.2018-1.6.2022
Član	Andreja Golubić	2.6.2018-1.6.2022
Član	Polona Kurtevski	1.7.2019-1.6.2022
Član	Zoran Blagojević	2.6.2018-1.6.2022

Odbor za rizike**31. decembar 2020. godine:**

Predsjednik	Igor Zalar	1.2.2018-29.5.2021
Zamjenik predsjednika	Boštjan Kovač	1.2.2018-29.5.2021
Član	Dragan Kovačević	1.2.2018-29.5.2021

Odbor za imenovanja**31. decembar 2020. godine:**

Predsjednik	Boštjan Kovač	24.4.2020-29.5.2021
Zamjenik predsjednika	Blaž Brodnjak	24.4.2020-29.5.2021
Član	Ayda Šebić	24.4.2020-29.5.2021

Uprava**31. decembar 2020. godine:**

Predsjednik Uprave	Lidija Žigić	1.1.2017-31.12.2020
Član Uprave	Denis Hasanić	1.1.2017-31.12.2020
Član Uprave	Jure Peljhan	1.1.2017-31.12.2020

Glavni interni revizor

Elma Spahović

Sekretar Banke

Amela Dizdarević-Bulja

Članovima Uprave Banke je obnovljen mandat na period 1.1.2021.-31.12.2024.

1. Opći podaci (nastavak)

Članstva članova Nadzornog odbora i Uprave Banke u drugim povezanim i nepovezanim licima

Blaž Brodnjak, predsjednik Nadzornog odbora

1. NLB d.d., Ljubljana, predsjednik Uprave
2. NLB Banka a.d. Banja Luka, predsjednik Nadzornog odbora
3. NLB Banka a.d., Skopje, predsjednik Nadzornog odbora
4. Komercijalna banka a.d. Beograd, član Upravnog odbora
5. Udruženje banaka Slovenije, predsjednik Nadzornog odbora
6. AmCham Slovenia (American Chamber of Commerce), član Odbora guvernera

Boštjan Kovač, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora

1. NLB Banka a.d. Banja Luka, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora

Igor Zalar, član Nadzornog odbora

1. NLB Banka a.d. Banja Luka, član Nadzornog odbora
2. Komercijalna banka a.d. Beograd, član Upravnog odbora

Ayda Šebić, član Nadzornog odbora

1. NLB Banka a.d. Banja Luka, član Nadzornog odbora

Dragan Kovačević, član Nadzornog odbora

1. NLB Banka a.d. Banja Luka, član Nadzornog odbora

1. Opći podaci (nastavak)

1.1. Makroekonomsko okruženje

Bosna i Hercegovina se suočava sa značajnim poremećajima zbog posljedica pandemije virusnog oboljenja „COVID-19“. Prema zvaničnim prognozama, očekuje se značajan pad bruto domaćeg proizvoda u 2020. godini uslijed smanjenja domaće potražnje i ekonomske aktivnosti. Posebno su ugroženi sektori usmjereni na izvoz, prerađivačka industrija, transport, turizam i ugostiteljstvo.

U cilju suzbijanja širenja pandemije, Vlada FBiH je uvela restriktivne mjere koje su dodatno uticale na već pogođenu privredu. Mjere s najvećim uticajem na tržišno poslovanje su: policijski sat (od 20:00h do 5:00h, kasnije pomjeren od 23:00 do 5:00) i ograničenja putovanja (uključujući granične prijelaze), skraćeno radno vrijeme, zabrana rada trgovačkih centara i različitih prodajnih mjesta, zabrana rada u restoranima, školama, stomatološkim ordinacijama itd.

Vlada Federacije BiH je predložila usvajanje Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica, uzrokovanih pandemijom korona virusa. Ovaj zakon je predložen s ciljem ublažavanja negativnih ekonomskih posljedica po privredu Federacije BiH. Zakon propisuje subvencioniranje doprinosa za obavezna osiguranja, obustavu obračuna i plaćanja zatezne kamate na javne prihode, ukidanje obaveza plaćanja akontacije poreza na dobit, ukidanje obaveza plaćanja akontacije poreza na dohodak od samostalne djelatnosti, obustavljanje svih upravnih, parničnih, vanparničnih i izvršnih postupaka za vrijeme stanja nesreće, obustavljanje obračuna zateznih kamata na zakašnjela plaćanja u dužničko-povjerilačkim odnosima, obustavljanje prinudne naplate, održavanje stabilnosti pojedinih isplata, odgoda primjene propisa, te uspostava Garancijskog fonda.

Zakon o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica usvojio je Parlament Federacije BiH i Dom naroda. Ovaj zakon je objavljen 07.05.2020. u "Službenim novinama Federacije BiH", te stupa na snagu narednog dana od dana objave, a prestaje važiti istekom 60 dana od dana proglašenja prestanka stanja nesreće.

Lideri najvećih političkih stranaka u prisustvu entitetskih premijera, predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH i državnog ministra finansija postigli su dogovor sa zvaničnicima EU i MMF-a o aranžmanu u visini od 330 miliona eura kredita za borbu protiv krize izazvane koronavirusom. Sredstva će se rasporediti u procentima 62 za FBiH i 38 posto za RS, i pola procenta ide za Brčko (dio od FBiH dio od RS).

Vlada Federacije BiH je 02.07.2020. donijela Odluku o utvrđivanju kriterija raspodjele sredstava RFI aranžmana s MMF-om, u iznosu od 200.000.000 KM na ime dodjele finansijske pomoći proračunima kantona u sanaciji posljedica nastalih uslijed proglašene pandemije „COVID-19“. Kriteriji za raspodjelu ovih sredstava kantonima su broj stanovnika prema Popisu stanovništva, kućanstava i stanova u Bosni i Hercegovini iz 2013. godine, uz primjenu pondera dva za Posavski i Bosansko-podrinjski kanton.

Za garancije privrednicima u FBiH na raspolaganju je 200 miliona KM. Garancijski fond je uspostavljen pri Razvojnoj banci FBiH. Sredstva iz Fonda bit će usmjerena na razvoj malog i srednjeg poduzetništva, a poslodavci se nadaju da će selekcija obuhvatiti firme koje mogu da održe zaposlenost i povećaju promet. Federalna vlada izdvojila je 450 miliona KM kako bi sanirala ekonomske posljedice.²

Prije početka pandemije „COVID-19“ makroekonomska situacija u zemlji je bila stabilna, a izgledi su bili povoljni. BiH je uspjela postići makroekonomsku stabilizaciju i poboljšati unutarnje i vanjske neravnoteže. Međutim, zbog pandemije „COVID-19“, a posebno od proglašenja stanja prirodne nesreće od 16.03.2020. godine ekonomija BiH trpi značajne posljedice. Nakon povećanja obima aktivnosti tokom ljetnih mjeseci, kada je izgledalo da je širenje virusa pod kontrolom, novi val virusa u BiH i širom Evrope doveo je do nove neizvjesnosti i prisilio vlasti da ponovo uvedu mjere da bi zaustavile širenje zaraze.

²www.fbihvlada.gov.ba

1. Opći podaci (nastavak)

1.1. Makroekonomsko okruženje (nastavak)

Složena institucionalna organizacija u BiH često podrazumijeva komplikovane, nepravovremene i nekoordinirane odgovore na pandemiju. Kao posljedica toga, proces imunizacije se odvija usporeno što bi se moglo presudno odraziti na očekivani ekonomski oporavak. Očekuje se da će neto dug opšte vlade BiH porasti na 31% BDP-a na kraju 2021. godine, što se i dalje smatra umjerenim dugom za zemlje u razvoju.

Analitičari dalje navode da je tokom 2020. godine zabilježen manji pad ekonomskih aktivnosti nego što se prethodno predviđalo, s tim da je industrijska proizvodnja u decembru 2020. godine veća za 2,8% nego u decembru 2019. godine. Procjenjuje se da pad ekonomskih aktivnosti u poređenju sa 2019. godinom iznosi 4,8% dok se ranije predviđalo 6,0%. Očekuje se rast BDP-a od 2,5% u 2021. godini, s tim da se ne očekuje da će se BDP Bosne i Hercegovine prije 2022. vratiti na nivo iz 2019. godine.

U prethodnim godinama se akumulirao određeni fiskalni prostor, što je pomoglo i omogućilo vlastima da daju podršku građanima i firmama tokom krize. U finansijskom sektoru, moratorij na otplatu kredita je pružio olakšanje dužnicima. Aranžman valutnog odbora i dalje pruža podršku stabilnosti finansijskog sistema. Međutim, tek po isteku privremenih mjera, koncem 2020. godine, banke će biti suočene s ekonomskim posljedicama pandemije, a kolika je zapravo bila jačina šoka, moći će se procijeniti tek u narednim godinama. Najveći pritisak očekuje se sredinom 2021. godine, kada bi značajan dio kreditnog portfolija, koji je pod nekom vrstom privremenih mjera, mogao biti pod pojačanim pritiskom prelaska u kategoriju nekvalitetnih kredita.

Devizne rezerve Centralne banke Bosne i Hercegovine (CBBiH) u 2020. godini porasle su za 10% u bruto nominalnom iznosu u odnosu na 2019. godinu.

Bankarski sistem BiH i pored evidentne slabe kreditne aktivnosti i značajno oslabljene profitabilnosti banaka, dobro se nosio s uticajima pandemije i uprkos vanrednim okolnostima nije bilo naznaka narušavanja likvidnosne pozicije banaka.

Domaći depoziti su tokom 2020. godine rasli, a da nije uočena konverzija štednih depozita iz domaće valute KM u stranu valutu.

Kretanje inflacije u BiH uglavnom je određeno nivoom cijena energije, tj. nafte, hrane, režija, cijena komunalnih usluga itd. Buduća kretanja cijena podložna su velikoj neizvjesnosti koja proizlazi iz pandemije „COVID-19“.³

Na dan 28. avgust 2020. godine, međunarodna agencija **Standard & Poor's je potvrdila kreditni rejting** Bosne i Hercegovine, koji glasi „**B sa stabilnim izgledima**“.⁴

Bankarski sektor

Bankarski sektor u Federaciji BiH je u periodu do pandemije uzrokovane virusnim oboljenjem „COVID-19“ bilježio umjerene stope rasta aktive, depozita, kredita i kapitala, dok su iznos i učešće nekvalitetnih kredita bilježili smanjenje. Regulatornim reformama nakon posljednje finansijske krize dodatno je ojačana kapitalna pozicija banaka i otpornost bankarskog sektora na stres.

³www.imf.org

⁴www.cbbh.ba

1. Opći podaci (nastavak)**1.1. Makroekonomsko okruženje (nastavak)**

S ciljem ublažavanja negativnih ekonomskih posljedica, Agencija za Bankarstvo FBiH (u daljnjem tekstu: FBA) je krajem marta 2020. godine usvojila Odluku o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem „COVID-19“ („Službene novine Federacije BiH“, br. 22/20). Navedenom Odlukom, data je mogućnost bankama da klijentima koji su pogođeni negativnim efektima pandemije osiguraju održiv model koji će podržati uredno izmirenje njihovih obaveza i održati stabilnost bankarskog sektora. Odlukom je obuhvaćen čitav niz mjera koje banke mogu nuditi klijentima u cilju olakšanja servisiranja njihovih obaveza, te su izloženosti pod posebnim mjerama izuzete iz definicije nekvalitetnih kredita. Osim mjera za olakšanje otplate za klijente pogođene negativnim efektima pandemije, navedenom Odlukom su propisane i mjere usmjerene ka očuvanju kapitala banaka i osiguranju kontinuiteta kreditne aktivnosti putem korištenja zaštitnog sloja kapitala. Mjere za očuvanje kapitala banke se ogledaju kroz zadržavanje dobiti ostvarene u 2019. godini, odgodu i/ili otkazivanje isplate dividende, varijabilnih naknada članovima upravljačkih tijela u nadzornoj i upravljačkoj funkciji i zaposlenika čije profesionalne aktivnosti imaju značajan uticaj na rizični profil banke za vrijeme važenja ove Odluke.

FBA je u nastaloj situaciji produženog djelovanja krize u augustu 2020. godine usvojila Odluku o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem „COVID-19“ („Službene novine Federacije BiH“, br. 60/20, u daljnjem tekstu: Odluka). Navedenom Odlukom je produžen period trajanja posebnih mjera, te je rok za zaprimanje zahtjeva klijenata za odobrenje posebnih mjera prolongiran do 31.12.2020. godine. U skladu sa navedenom Odlukom, banke trebaju bez odlaganja i kontinuirano postupati u skladu sa Odlukom o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem „COVID-19“, a prije svega moraju omogućiti klijentima podnošenje zahtjeva za odobravanje posebnih mjera do 31.12.2020. godine u skladu sa članom 11. stav (1) Odluke, te tretirati modificirane kreditne obaveze klijenata u skladu sa posebnim pravilima za upravljanje kreditnim rizikom koja su propisana u članu 6. Odluke. Dosljedna i potpuna primjena lokalne regulative će omogućiti adekvatno upravljanje rizicima u okolnostima produženog uticaja pandemije, umanjiti rizik pogoršanja kvaliteta kreditnog portfolija i povećati šanse za oporavak privrede u narednoj godini. Osim toga, banke štite svoj kapital zadržavanjem dividendi i suzdržavanjem od isplate varijabilnih naknada, u skladu sa odlukama i preporukama FBA.⁵

U FBiH na dan 30. septembra 2020. godine poslovalo je 15 komercijalnih banaka, sa 538 organizacionih dijelova, u kojima je bilo zaposleno ukupno 6.534 osoba.

Ukupna neto aktiva na nivou bankarskog sektora u FBiH sa 30.09.2020. godine iznosi 23,8 milijardi KM i za 403,8 miliona KM ili 1,7% je manja u odnosu na 31.12.2019. godine.

Na dan 30.09.2020. godine krediti iznose 15,1 milijardu KM i isti su ostvarili smanjenje od 107,6 miliona KM ili 0,7% u odnosu na kraj 2019. godine. Krediti odobreni stanovništvu, sa učešćem u ukupnim kreditima od 48,6%, ostvarili su smanjenje od 0,8% i iznose 7,3 milijarde KM. Krediti dobreni pravnim licima, sa učešćem u ukupnim kreditima od 51,4%, ostvarili su pad od 0,6% i iznose 7,8 milijardi KM.

Kreditni portfolio u nivou kreditnog rizika 3 (NPL) na dan 30.09.2020. godine iznosi 1,1 milijardu KM i čini 7% ukupnog kreditnog portfolija, i smanjen je za 184,9 miliona KM ili 14,8% u odnosu na kraj prethodne godine, najvećim dijelom zbog izvršenog računovodstvenog otpisa, što je imalo utjecaja i na smanjenje ukupnih kredita.

⁵www.fba.ba

1. Opći podaci (nastavak)

1.1. Makroekonomsko okruženje (nastavak)

Od ukupnih kredita plasiranih pravnim licima, na NPL se odnosi 609,7 miliona KM ili 7,8%, što je za dva procentna poena manje nego na kraju 2019. godine. Za sektor stanovništva NPL iznosi 452,9 miliona KM ili 6,2%, što je za 0,3 procentna poena manje nego na kraju 2019. godine.

Zaključno sa 30.09.2020. godine 1,2 milijarde KM ili 8,2% od iznosa ukupnih kredita je obuhvaćeno nekom od aktivnih posebnih mjera. Ukupan iznos kreditnog portfolija pravnih lica po kojem su aktivne posebne mjere je 998,3 miliona KM ili 12,8% kreditnog portfolija pravnih lica, dok su kod stanovništva aktivne posebne mjere na portfoliju u iznosu od 237,7 miliona KM ili 3,2% kreditnog portfolija stanovništva.

Depoziti, kao najznačajniji izvor finansiranja banaka iznose 19,2 milijarde KM, sa učešćem od 80,6% u ukupnoj pasivi. U odnosu na kraj 2019. godine, smanjeni su za iznos od 236,8 miliona KM ili 1,2%. Štedni depoziti, kao najznačajniji i najveći segment depozitnog i finansijskog potencijala banaka, povećani su za 30,6 miliona KM ili 0,3% i iznose 9,6 milijardi KM, što predstavlja značajan pokazatelj povjerenje građana u bankarski sistem.

Ukupni kapital banaka u FBiH iznosi tri milijarde KM, što je za 98,9 miliona KM ili 3,2% manje u odnosu na kraj 2019. godine, od čega dionički kapital iznosi 1,3 milijarde KM. Učešće ukupnog kapitala u izvorima na nivou bankarskog sektora FBiH iznosi 12,7%.

Stopa regulatornog kapitala bankarskog sektora FBiH na dan 30.09.2020. godine iznosi 18,2% i za 0,3 procentna poena veća je u odnosu na kraj 2019. godine, a za 6,2 procentna poena veća je od zakonom propisanog minimuma od 12%. Ostale stope kapitala (stopa redovnog osnovnog kapitala i osnovnog kapitala) na nivou bankarskog sektora FBiH veće su u odnosu na propisane minimume.

Posmatrajući osnovne pokazatelje likvidnosti, kvalitativne i kvantitativne zahtjeve, kao i druge faktore koji utiču na poziciju likvidnosti banaka, može se zaključiti da je likvidnost bankarskog sektora u FBiH sa 30.09.2020. godine zadovoljavajuća, i pored negativnih efekata na privredu uzrokovanih pandemijom.

Na nivou bankarskog sektora u FBiH, prema izvještajnim podacima banaka sa 30.09.2020. godine, iskazan je pozitivan finansijski rezultat, koji je za 39,7% manji od iskazanog u istom periodu prethodne godine. Dvije banke su iskazale gubitak u poslovanju u prvih devet mjeseci 2020. godine.⁶

Uprava Banke vjeruje da je poduzela sve potrebne mjere da podrži postojanje i rast poslovanja Banke u postojećim okolnostima (pogledati Napomenu 4.31).

⁶Informacija o bankarskom sistemu Federacije Bosne i Hercegovine 30. septembar 2020. godine

2. Ispravka finansijskih izvještaja iz prethodnih perioda

U skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 8: "Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške", tokom 2020. godine, Banka je izvršila izmjenu finansijskih izvještaja za 2019. godinu vezano za ispravku greške po osnovu vrednovanja vlasničkih instrumenata iskazanih u okviru pozicije finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Prilikom spajanja sa CBS Bank d.d. Sarajevo u 2006. godini, Banka je stekla dionice Master Card Incorporated – "MC Class B common stock". Dolaskom u posjed vlasničke dokumentacije, relevantne za knjigovodstveno evidentiranje, Banka je dana 30.09.2016. godine knjigovodstveno evidentirala svoje vlasništvo nad dionicama Master Card Incorporated i to 12.460 dionica klase B po nominalnoj vrijednosti od 0,0001 \$ po dionici, odnosno u ukupnom iznosu od 1,246 \$.

Banka nije imala namjeru da trguje ovim dionicama, te su iste inicijalno klasifikovane u skladu sa MRS 39 Finansijski instrumenti: Klasifikacija i mjerenje kao finansijski instrumenti raspoloživi za prodaju. Prilikom prelaska na MSFI 9 Finansijski instrumenti, svi vlasnički vrijednosni papiri klasifikovani su u kategoriju vrednovanu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, pri čemu su dionice Master Card Incorporated i dalje mjerene po nominalnoj vrijednosti.

Uprkos dodjeli u kategorije koje su zahtijevale mjerenje fer vrijednosti, dionice Master Card Incorporated pogrešno su mjerene po vrijednosti od 1 EUR i prilikom početnog priznavanja i naknadno. Pogreška je otkrivena tokom 2020. godine kada je pokrenuta inicijativa za razmatranje prodaje ovih dionica pri čemu je došlo do dodatnih provjera njihovih vrijednosti sa drugim članicama NLB Grupe kao i zahtjev za usaglašavanje pristupa vrednovanja na nivou NLB Grupe. Tom prilikom je utvrđeno da fer vrijednost ovih dionica značajno odstupa od njihove nominalne vrijednosti, te da Banka treba vrednovati ove dionice po osnovu tržišne vrijednosti dionica klase A, jer se dionice klase B u svakom momentu mogu konvertovati u dionice klase A i to u omjeru 1:1, uz uslov da se prodaja izvrši u veoma kratkom roku. Banka još uvijek nije poslala zahtjev za konverziju dionica u klasu A, jer nisu završene interne procedure na pripremi prodaje ovih dionica (postupak nije završen do kraja izrade finansijskog izvještaja).

Banka planira prodati predmetne dionice u prvom polugodištu 2021. godine. Prestankom priznavanja, odnosno prodajom ovih dionica, akumulirani efekti fer vrednovanja sa rezerve fer vrijednosti u okviru kapitala će se prenijeti direktno na zadržanu dobit.

U nastavku se nalaze pregledi načinjenih korekcija po izvještajnim godinama.

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Napomene uz finansijske izvještaje – 31. decembar 2020. godine
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)
2. Korekcije grešaka iz prethodnih perioda (nastavak)

	31. decembar 2018.			1. januar 2019.			31. decembar 2019.			31. decembar 2019.		
	Prije izmjena	Izmjene	Izmijenjeno	Prije izmjena	Izmjene	Izmijenjeno	Prije izmjena	Izmjene	Izmijenjeno	Prije izmjena	Izmjene	Izmijenjeno
AKTIVA												
Novčana sredstva i računi kod												
Centralne banke BiH	242.299	-	242.299	228.414	-	228.414						
Plasmani bankama	100.114	-	100.114	100.093	-	100.093						
Kreditni komitentima	694.733	-	694.733	772.828	-	772.828						
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz BU	1.719	-	1.719	1.448	-	1.448						
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz OSD	76.850	-	76.850	98.291	-	98.291						
Vlasnički instrumenti po fer vrijednosti kroz OSD	88	3.978	4.066	91	6.449	1)	6.540					
Nekretnine, oprema i imovina sa pravom korištenja	24.547	-	24.547	34.261	-	34.261						
Nematerijalna imovina	632	-	632	1.082	-	1.082						
Ostala aktiva	10.499	-	10.499	4.540	-	4.540						
Ukupna aktiva	1.151.481	3.978	1.155.459	1.241.048	6.449	1.247.497						
OBAVEZE												
Depoziti banaka	22.752	-	22.752	16.774	-	16.774						
Depoziti komitenata	923.733	-	923.733	1.007.697	-	1.007.697						
Obaveze po uzetim kreditima	39.530	-	39.530	34.338	-	34.338						
Subordinirani dug	-	-	-	5.997	-	5.997						
Odgodene poreske obaveze	-	398	398	-	645	2)	645					
Ostale obaveze	11.510	-	11.510	18.232	-	18.232						
Ostala rezervisanja	3.987	-	3.987	4.897	-	4.897						
Ukupne obaveze	1.001.512	398	1.001.910	1.087.935	645	1.088.580						
KAPITAL												
Dionički kapital	53.605	-	53.605	53.605	-	53.605						
Zakonske rezerve	74.260	-	74.260	78.899	-	78.899						
Rezerve fer vrijednosti	1.303	3.580	4.883	2.750	5.804	3)	8.554					
Ostale rezerve	(573)	-	(573)	(695)	-	(695)						
Zadržana dobit iz ranijih godina	21.374	-	21.374	18.554	-	18.554						
Ukupni kapital	149.969	3.580	153.549	153.113	5.804	158.917						
Ukupni kapital i obaveze	1.151.481	3.978	1.155.459	1.241.048	6.449	1.247.497						

1) Fer vrijednost dionica Master Card Incorporated
2) Odložene poreske obaveze za obračunatu fer vrijednost dionica Master Card Incorporated
3) Dionice Master Card Incorporated po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Napomene uz finansijske izvještaje – 31. decembar 2020. godine
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)
2. Korekcije grešaka iz prethodnih perioda (nastavak)

	2019. (prije izmjene)	Izmjene	2019. (izmijenjeno)
Prihodi po kamatama obračunati primjenom efektivne kamatne stope	42.838	-	42.838
Prihodi po osnovu ostalih kamata koji nisu obračunati primjenom efektivne kamatne stope	124	-	124
Prihodi iz osnova modifikacije	-	-	-
Rashodi po kamatama	(7.532)	-	(7.532)
Rashodi iz osnova modifikacije	-	-	-
Neto prihodi po osnovu kamata	35.430	-	35.430
Prihodi od naknada i provizija	26.170	-	26.170
Rashodi od naknada i provizija	(9.316)	-	(9.316)
Neto prihodi od naknada i provizija	16.854	-	16.854
Gubici od umanjenja vrijednosti (neto)	(3.777)	-	(3.777)
Troškovi rezervisanja za sudske sporove (neto)	(485)	-	(485)
Troškovi rezervisanja za potrebe nedostajuće dokumentacije iz komisionih poslova (neto)	-	-	-
Dobit po osnovu finansijske imovine po fer vrijednosti kroz BU (neto)	710	-	710
Dobit po osnovu kursnih razlika	1.117	-	1.117
Ostali prihodi od poslovanja	1.032	-	1.032
Troškovi zaposlenih	(16.386)	-	(16.386)
Opći i administrativni troškovi	(12.433)	-	(12.433)
Ostali rashodi od poslovanja	(988)	-	(988)
Dobit prije oporezivanja	21.074	-	21.074
Porez na dobit	(2.520)	-	(2.520)
Dobit po osnovu povećanja odloženih poreskih sredstava i smanjenja odloženih poreskih obaveza	-	-	-
Neto dobit za godinu	18.554	-	18.554
Ostala sveobuhvatna dobit:			
Stavke koje se neće reklasificirati u dobit ili gubitak			
Dobit po osnovu vlasničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz OSD ⁷ , nakon oporezivanja	3	2.224 4)	2.227
Aktuarski dobici/gubici po osnovu rezervisanja za otpremnine, nakon oporezivanja	(122) -	-	(122)
Stavke koje se mogu reklasificirati u dobit ili gubitak			
Dobit po osnovu dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz OSD, nakon oporezivanja	1.444	-	1.444
Ostala sveobuhvatna dobit za godinu	1.325	2.224	3.549
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu	19.879	2.224	22.103
Zarada po dionici (u KM)	48,48	-	48,48

4) neto efekat vrednovanja vrijednosnih papira, dionica Master Card Incorporated, i gubitka po osnovu povećanja odloženih poreskih obaveza

⁷ OSD – ostala sveobuhvatna dobit

3. Usvajanje novih i revidiranih standarda

3.1 Početna primjena novih izmjena i dopuna postojećih standarda koji su na snazi u tekućem izvještajnom periodu

Sljedeći novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja koje je izdao od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde bili su na snazi za tekući izvještajni period:

- Izmjene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ i MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“ – Definicija materijala – usvojeno u EU 29. novembra 2019. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2020.),
- Izmjene MSFI 3 „Poslovna spajanja“ – Definicija poslovanja – usvojeno u EU 21. aprila 2020. godine (na snazi za poslovna spajanja za koja je datum akvizicije na dan ili nakon početka prvog godišnjeg izvještajnog koji počinje na ili nakon 1. januara 2020. i na akvizicije imovine koje se događaju na dan ili nakon početka tog perioda),
- Izmjene i dopune MSFI 9 „Finansijski instrumenti“, MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje“ i MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Objavljivanje“ – Reforma referentne kamatne stope – usvojeno u EU 15. januara 2020. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2020.),
- Izmjene MSFI 16 „Najmovi“ – Koncesije za najam povezane s Covid-19 (usvojeno u EU 9. oktobra 2020. godine i na snazi najkasnije od 1. juna 2020. godine za finansijske godine koje počinju na ili nakon 1. januara 2020.),
- Izmjene Referenci na konceptualni okvir u standardima MSFI usvojene u EU 29. novembra 2019. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2020.).

Usvajanje spomenutih novih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, nije vodilo nikakvim materijalnim promjenama u finansijskim izvještajima Banke.

3.2 Novi standardi i izmjene i dopune postojećih standarda koji su objavljeni, a nisu još usvojeni

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja su objavljeni, ali nisu još na snazi:

- MSFI 14 „Regulisana vremenska razgraničenja“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2016.) – Europska komisija odlučila je ne pokretati postupak odobrenja ovog privremenog standarda i pričekati konačni standard,
- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“, uključujući izmjene MSFI 17 (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023.),
- Izmjene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ – Klasifikacija obaveza na kratkoročne i dugoročne (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023.),
- Izmjene MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ – Prihodi prije namjeravane uporabe (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022.),
- Izmjene MRS 37 „Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina“ – Štetni ugovori – Troškovi ispunjenja ugovora (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022.);
- Izmjene MSFI 3 Poslovna spajanja – Reference na konceptualni okvir s izmjenama i dopunama MSFI 3 (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022.),

3. Usvajanje novih i revidiranih standarda

3.2 Novi standardi i izmjene i dopune postojećih standarda koji su objavljeni, a nisu još usvojeni (nastavak)

- Izmjene MSFI 4 „Ugovori o osiguranju“ – Produženje privremenog izuzeća od primjene MSFI 9 (datum isteka privremenog izuzeća od MSFI 9 produžen je na godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023.),
- Izmjene MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izvještaji“ i MRS 28 „Ulaganja u pridružena društva i zajedničke poduhvate“ – Prodaja ili doprinos imovine između investitora i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog poduhvata i dalje izmjene i dopune (datum stupanja na snagu odložen na neodređeno vrijeme do okončanja istraživačkog projekta o kapitalnoj metodi),
- Izmjene MSFI 9 „Finansijski instrumenti“, MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje“, MSFI 7 „Finansijski instrumenti: objavljivanje“, MSFI 4 „Ugovori o osiguranju“ i MSFI 16 „Najmovi“ – Reforma referentne kamatne stope – faza 2 (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2021.),
- Izmjene i dopune različitih standarda zbog „Poboljšanja MSFI-jeva (ciklus 2018.-2020.)“ koji proizilaze iz godišnjeg projekta poboljšanja MSFI-jeva (MSFI 1, MSFI 9, MSFI 16 i MRS 41) prvenstveno s ciljem uklanjanja nedosljednosti i pojašnjavanja formulacija (Izmjene MSFI 1, MSFI 9 i MRS 41 na snazi su za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022.).

Banka je izabrala da ne usvoji ove nove standarde, izmjene postojećih standarda i nova tumačenja prije nego oni stupe na snagu. Banka predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjena postojećih standarda i novih tumačenja neće imati materijalan uticaj na finansijske izvještaje Banke u periodu inicijalne primjene.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika

4.1. Osnove pripreme i izjava o usklađenosti

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine („FBiH“), koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji FBiH, Zakonu o bankama FBiH i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo FBiH donesenim na osnovu spomenutih zakona.

- Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH propisuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“).
- Zakon o bankama FBiH propisuje pripremu godišnjih finansijskih izvještaja u skladu sa prethodno spomenutim Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH, ovim zakonom, te podzakonskim aktima donesenim na osnovu oba zakona.
- Agencija za bankarstvo FBiH je usvojila Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka („Odluka“), koja se primjenjuje od 1. januara 2020. godine i koja je rezultirala određenim razlikama proisteklim iz izračuna ispravki vrijednosti za kreditne gubitke zbog primjene minimalnih stopa koje su propisane Odlukom, a koje nisu zahtijevane MSFI 9: „Finansijski instrumenti“ („MSFI 9“). Odluka ima utjecaj i na vrednovanje nefinansijske imovine proistekle iz kreditnih poslova (stečena materijalna imovina čije je vrednovanje u djelokrugu drugih relevantnih MSFI).

Banka je u skladu sa odredbama Odluke formirala veće ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u iznosu od 4.720 hiljada KM u odnosu na iznos dobijen izračunom koji je rezultat metodologije i modela Banke, interno razvijenih prema zahtjevima MSFI 9. Navedena razlika proizašla je iz sljedećih razloga:

- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 23. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 1 u iznosu od 705 hiljada KM,
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 24. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 2 u iznosu od 259 hiljada KM,
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 25. Odlukom za izloženosti u nivou kreditnog rizika 3 (nekvalitetnu imovinu) u iznosu od 3.450 hiljada KM, od čega se iznos od 3.053 hiljada KM odnosi na izloženosti koje nisu obezbjeđene prihvatljivim kolateralom, iznos od 397 hiljada KM na izloženosti koje su obezbjeđene prihvatljivim kolateralom, od čega se iznos od 10 hiljada KM odnosi na prezentaciju obračuna kamate za izloženosti nastale isključivo usljed protoka vremena („unwinding“).

U skladu sa članom 32. Odluke, Banka je umanjila vrijednost stečene materijalne imovine (nefinansijska imovina koju je Banka stekla u procesu naplate dospjelih kredita) za iznos od 306.520 KM u odnosu na vrijednost te imovine u skladu sa MSFI (306.528 KM). U skladu sa Odlukom, u momentu sticanja te imovine, Banka je istu evidentirala po neto knjigovodstvenoj vrijednosti potraživanja kako ne bi iskazivala prihod po osnovu sticanja imovine do njene njene stvarne prodaje / realizacije.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.1. Izjava o usklađenosti (nastavak)

Navedena razlika nastala je po osnovu imovine:

- koja je stečena u posljednje tri godine u iznosu od 306.520 KM,
- koja je stečena u periodu dužem od tri godine u iznosu od 0 KM (tek na kraju 2021. godine postojeće nekretnine koje su stečene prije 01.01.2019 će se svesti na 1 KM).

Prva primjena Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka

Implementacija usvajanja novog regulatornog okvira izvršena je 1. januara 2020. godine u sljedećim koracima:

- Knjiženje rezervisanja izračunatih uzimajući u obzir minimalne stope ispravki vrijednosti propisane Odlukom, u ukupnom iznosu od 3.793 hiljada KM na teret zadržane dobiti;
- Računovodstveni otpis bilansnih potraživanja koja ispunjavaju uslove predviđene Odlukom, u ukupnom iznosu od 28.454 hiljada KM. Uslovi za provođenje računovodstvenog otpisa opisani su u napomeni 4 . Pregled značajnih računovodstvenih politika .
- Ukupan efekat na poziciju zadržane dobiti je dodatni gubitak u iznosu od 3.793 hiljada KM, od čega se 617 hiljada KM odnosi na obračun očekivanih kreditnih gubitaka na vrijednosim papirima, čiji se efekat priznaje u okviru ostale sveobuhvatne dobiti.

Prethodno opisane razlike između zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u FBiH i zahtjeva za priznavanjem i mjerenjem po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja imale su za rezultat su sljedećim efektima*:

'000 KM	1. januar 2020.	31. decembar 2020.
Imovina	(2.801)	(4.720)
Ukupno aktiva	(2.801)	(4.720)
Obaveze	375	283
Kapital:		
Regulatorne rezerve	(3.793)	(3.793)
Revalorizacije rezerve	617	50
Neto dobit	-	(1.260)
Ukupno pasiva	(2.801)	(4.720)
	Godina koja je završila 31. decembra 2020.	

Finansijski rezultat prije oporezivanja (1.260)

* Napomena: pozitivan iznos predstavlja povećanje vrijednosti, a negativan smanjenje vrijednosti bilansnih pozicija.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.2. Koncept vremenske neograničenosti poslovanja

Finansijski izvještaji su sačinjeni pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, što podrazumijeva da će Banka nastaviti sa poslovnim aktivnostima u predvidivoj budućnosti, te biti sposobna realizovati potraživanja i podmiriti obaveze u normalnom toku poslovanja.

4.3. Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su po načelu historijskog troška, osim za finansijsku imovinu i obaveze koje se mjere i iskazuju po fer vrijednosti. Poslovni događaji evidentiraju se na dan njihovog nastanka.

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom neke stavke imovine ili bi bila plaćena za prijenos neke obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na primarnom (ili najpovoljnijem) tržištu na datum mjerenja, bez obzira na to je li ta cijena direktno uočljiva ili procijenjena upotrebom druge tehnike procjene vrijednosti. U procjeni fer vrijednosti imovine ili obaveza, Banka uzima u obzir karakteristike imovine ili obaveza koje bi učesnici na tržištu uzeli u obzir kod određivanja cijene imovine ili obaveza na datum mjerenja. Fer vrijednost za mjerenje i/ili za svrhu objavljivanja u ovim finansijskim izvještajima je određena na takvoj osnovi, osim za mjerenja koja imaju neke sličnosti u fer vrijednosti, ali nisu fer vrijednosti, kao što su neto utrživa vrijednost prema MRS 2 ili vrijednost u upotrebi prema MRS 36.

Fer vrijednost vrijednosnih papira na aktivnom tržištu zasniva se na tekućim cijenama ponude i potražnje za finansijska sredstva ili za finansijske obaveze. Ukoliko tržište nekog finansijskog instrumenta nije aktivno, Banka utvrđuje fer vrijednost različitim tehnikama procjene. Tehnike procjene uključuju korištenje sadašnjih nezavisnih tržišnih transakcija između informisanih i upoznatih strana, analizu diskontovanih novčanih tokova i druge tehnike procjena koje učesnici obično koriste na tržištu. Tehnika procjene prikazuje trenutno stanje na tržištu na datum procjene što i ne mora biti stvarno stanje na tržištu niti prije niti poslije datuma procjene.

Osim toga, za potrebe finansijskog izvještavanja pokazatelji fer vrijednosti su podijeljeni na Nivo 1, 2 ili 3, na temelju stepena do kojeg je vrednovanje fer vrijednosti moguće posmatrati i prema značaju vrednovanja fer vrijednosti u cijelosti, kako slijedi:

- ulazni podaci Nivoa 1 su (nekorigovane) cijene koje kotiraju na aktivnim tržištima za identičnu imovinu ili obaveze i koje su Banci dostupne na datum mjerenja;
- ulazni podaci Nivoa 2 su oni, osim onih kotiranih cijena koje su uključene u Nivo 1, koji su uočljivi za imovinu ili obaveze, bilo direktno ili indirektno i
- ulazni podaci Nivoa 3 su neuočljivi ulazni podaci za imovinu ili obaveze.

U tehnikama procjene vrijednosti, koje se koriste pri mjerenju fer vrijednosti, maksimalno se koriste relevantni uočljivi ulazni podaci, dok se primjena neuočljivih ulaznih podataka svodi na minimum.

U slučajevima kada se ulazni podaci, koji se koriste za mjerenje fer vrijednosti imovine ili obaveze, mogu klasifikovati u različite nivoe hijerarhije fer vrijednosti, mjerenje fer vrijednosti se u cijelosti klasifikuje u isti nivo kao i ulazni podatak najnižeg nivoa koji je značajan za cjelokupno mjerenje.

Banka vrši prijenose, odnosno reklasifikaciju između nivoa hijerarhije fer vrijednosti onda kada za mjerenje fer vrijednosti imovine ili obaveze koristi ulazne podatke koji se klasifikuju u nivo različit od nivoa u koji su se klasifikovali ulazni podaci korišteni prilikom prethodnog mjerenja fer vrijednosti te imovine ili obaveze.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.3. Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja (nastavak)

Prenos finansijskih sredstava iz jednog u drugi nivo hijerarhije fer vrijednosti vrši se prilikom promjene okolnosti ili ulaznih podataka:

- Iz nivoa 1 u nivo 2: kada se obveznica povuče sa organizovanog tržišta ili kada postane nelikvidna (bez trgovanja 6 mjeseci).
- Iz nivoa 1 u nivo 3: kada se akcije povuku sa organizovanog tržišta, ako je pokrenut stečajni postupak, prestanak objave vrijednosti.
- Iz nivoa 2 u nivo 3: kada se osnovni instrument (akcija ili udio u kapitalu) izvedenog finansijskog instrumenta povuče sa organizovanog tržišta, početak stečajnog postupka (za akcije i obveznice).
- Iz nivoa 2 u nivo 1: ako se obveznicama počne aktivno trgovati na organizovanom tržištu.
- Iz nivoa 3 u nivo 1: ako se akcije ili obveznice uvrste na organizovano tržište.
- Iz nivoa 3 u nivo 2: ako se osnovni instrument (akcija ili udio u kapitalu) izvedenog finansijskog instrumenta uvrsti na organizovano tržište bez aktivnog kotiranja, ali postoje isti ili slični instrumenti listirani na tržištu.

Reklasifikacija iz jednog u drugi nivo hijerarhije fer vrijednosti obavezna je u slučajevima kada se, prilikom mjerenja fer vrijednosti, korišteni ulazni podaci jednog nivoa koriguju ulaznim podacima drugog nivoa.

4.4. Funkcionalna valuta i valuta prezentiranja

Finansijski izvještaji prezentirani su u konvertibilnim markama (KM), koja predstavlja zvaničnu izvještajnu valutu u Bosni i Hercegovini. Konvertibilna marka je fiksno vezana za euro (1 EUR = 1,95583 KM).

4.5. Korištenje procjena i prosudbi

Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva od Uprave korištenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu računovodstvenih politika, te objavljene iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Stvarni rezultati mogu biti različiti od tih procjena.

Procjene i povezane pretpostavke redovno se pregledaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem su procjene promijenjene, te eventualno budućim periodima, ako utiču i na njih. Informacije o područjima sa značajnom neizvjesnošću u procjenama i kritičnim prosuđivanjima u primjeni računovodstvenih politika, koje imaju najznačajniji uticaj na iznose objavljene u ovim finansijskim izvještajima, objavljene su u *Napomeni 4.31*.

Računovodstvene politike navedene u nastavku dosljedno su primjenjivane na sve periode prikazane u ovim finansijskim izvještajima.

4.6. Strane valute

Sredstva i obaveze izražene u stranim valutama su preračunate u konvertibilne marke po zvaničnom srednjem kursu Centralne Banke Bosne i Hercegovine na posljednji datum izvještajnog perioda.

Monetarne stavke izražene u stranim valutama preračunavaju se po kursu važećem na datum izvještavanja. Nemonetarne stavke mjerene po historijskom trošku izražene u stranoj valuti preračunate su po kursu važećem na datum prvobitnog priznavanja.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u izvještaju dobiti i gubitka.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.6. Strane valute (nastavak)

Sve pozitivne i negativne kursne razlike prikazane u izvještaju dobiti i gubitka su prikazane u neto iznosu unutar odgovarajuće stavke.

Kursevi koji se koriste u finansijskim izvještajima su zvanični kursevi utvrđeni od strane Centralne Banke BiH. Na dan 31. decembra srednji kursevi su sljedeći:

Kurs	31.12.2020.	31.12.2019.
	KM	KM
USD	1,592566	1,747994
EUR	1,95583	1,95583

4.7. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata iskazuju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti za sve kamatonosne instrumente po načelu obračunatih kamata. Prihod od zateznih kamata evidentira se po obračunu.

Kamatni prihodi se obračunavaju metodom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost bilansne izloženosti. Izuzetak su kamatni prihodi po osnovu izloženosti koje su bile nakon početnog priznavanja priznate kao obezvrijeđene, loše, i izloženosti koje su početno priznate kao obezvrijeđene, loše. Obračun kamatnih prihoda za loše kredite se isključuje iz bilansa uspjeha i priznaje kao prihod kada se naplati.

Obračun kamata za kredite u defaultu, odnosno za kredite koji kasne duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu, zaustavlja se na datum kada je kredit postao default, a dalji obračun za takve partije se vrši u vanbilansu.

Povećanje nadoknadi vrijednosti potraživanja u default-u, koje rezultira protokom vremena, ukoliko nije došlo do promjene u procjeni budućih novčanih tokova, u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti se, priznaje kao kamatni prihod primjenom metode efektivne kamatne stope (unwinding – Napomena 6).

Kamate se obračunavaju u skladu sa važećim zakonskim propisima ili prema ugovoru zaključenom između vjerovnika i dužnika. Kamate na depozite se pripisuju glavnici ako je to ugovorom predviđeno.

Prihodi po osnovu naknada po kreditima razgraničavaju se i amortizuju tokom perioda trajanja kredita korištenjem metode efektivne kamatne stope. Prihodi po osnovu naknada po kreditima prikazani su u poziciji prihoda od kamata.

Modifikacije finansijske imovine, koje nisu značajne i koje se ne klasifikuju za prestanak priznavanja, priznaju se kao posebna stavka prihodi/rashodi iz osnova modifikacije finansijskih sredstava te se priznaju u okviru neto prihoda po osnovu kamata.

4.8. Prihodi i rashodi od naknade i provizija

Prihodi od naknada i provizija evidentiraju se u Bilansu uspjeha, jer Banka ispunjava obavezu ugrađenu u ugovor, u skladu sa pravilima „MSFI15 Prihodi od ugovora sa kupcima”.

Pravilo je sljedeće:

- ako je obaveza izvršenja ispunjena u određenom trenutku („trenutak u vremenu“), povezani prihodi se priznaju u bilansu uspjeha kada se pruži usluga;
- ako je obaveza izvršenja s vremenom ispunjena, povezani prihodi se priznaju u bilansu uspjeha kako bi se odrazio napredak u ispunjavanju takve obaveze.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.8. Prihodi i rashodi od naknade i provizija (nastavak)

Zbog gore navedenih pravila, naknade za transakcije koje proizlaze iz usluga domaćeg i inostranog platnog prometa obično se knjiže u trenutku pružanja usluge, dok se naknade povezane s upravljanjem portfelijem i slično, obično priznaju tokom trajanja ugovora (metoda unosa).

Za ovu drugu vrstu naknada, zapravo, smatra se da su ulazni podaci koji su neophodni za pružanje usluge ugrađene u obavezu izvršenja ravnomjerno raspoređeni tokom trajanja ugovora.

Ako vrijeme nije usklađeno s načinom na koji je ispunjena obaveza izvršenja, Banka obračunava ugovornu imovinu ili ugovornu obavezu za dio prihoda koji je nastao u razdoblju ili za odgodu u sljedećim razdobljima.

Iznos prihoda povezan sa prihodima od provizija i naknada i ostalim poslovnim prihodima mjeri se na osnovu ugovornih odredbi. Ako je ugovorno predviđeni iznos podložan promjenama u potpunosti ili djelomično, prihod se mora knjižiti na temelju najvjerojatnijeg iznosa koji očekuje da će dobiti.

Takav se iznos utvrđuje na osnovu svih činjenica i okolnosti koje se smatraju relevantnim za procjenu, a koje ovise o vrsti pružene usluge, a posebno o pretpostavci da nije velika vjerojatnost da priznati prihod neće biti značajno storniran. Za usluge koje pruža Banka takva varijabilnost obično nije predviđena.

Ako se ugovor odnosi na različitu robu/usluge čija obaveza izvršavanja nije istovremeno ispunjena, prihod se raspoređuje u različite obaveze, proporcionalno samostalnoj cijeni isporučene robe/usluge. Stoga će se ovi iznosi knjižiti u Bilansu uspjeha, na osnovu vremena ispunjenja svake obaveze.

Ova okolnost, koja nije značajna, može se dogoditi u slučaju programa lojalnosti kupaca koji zahtijevaju besplatno pružanje robe ili usluga ili unovčavanjem cijene koja nije pod tržišnim uvjetima, ako klijent dostigne određeni iznos naknada ili slučaj programa za sticanje novih ciljanih kupaca, putem bonusa (u obliku proizvoda ili usluge).

Rashode od naknada čine naknade koje Banka plaća CBBiH za poslove unutrašnjeg platnog prometa, troškovi SWIFT-a, troškovi kartičnog poslovanja i troškovi osiguranja depozita.

Troškovi po naknadama i provizijama se priznaju u periodu na koji se odnose.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.9. Prihod od dividendi

Primljene dividende se priznaju u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti kao ostali prihodi, kada se uspostavi pravo dioničara na naplatu dividendi.

4.10. Naknade za zaposlene

Banka, u svakodnevnom poslovanju, za svoje zaposlene plaća poreze, doprinose na i iz plata/naknada koji se obračunavaju na bruto plate/naknade, naknadu za ishranu u toku rada, troškove prevoza na posao i sa posla, regres za godišnji odmor i dr. u skladu sa zakonskom regulativom. Ovi troškovi uključeni su u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u istom periodu na koji se odnose plate/naknade.

Banka može u skladu sa poslovnim rezultatom i individualnim radnim uspjesima zaposlenika, periodično posebnim odlukama, dodijeliti varijabilne nagrade za radni učinak koji prevazilazi očekivani ili ciljani rezultat i to do 20% u odnosu na osnovnu platu radnika. Prilikom isplate varijabilnog dijela plate za ostvarene rezultate iznad prosjeka (ukupna ocjena preko 101%), kao polazište se koristi kvota koja je dodijeljena organizacionoj jedinici od strane nadležnog rukovodioca, a koja može iznositi do 8% mase plata. U 2020. godini nije bilo isplate varijabilnih nagrada.

Pogodnosti zaposlenih predstavljaju isplate za koje je poslodavac preuzeo obavezu da ih isplati zaposlenicima na osnovu zakona, pravilnika i ugovora, te predstavljaju osnov za formiranje rezervisanja u skladu sa MRS 19.

Banka formira rezervacije za mirovine, na temelju aktuarskog izračuna, koji se obično vrši 30.09. svake godine. Učinci rezervisanja za otpremnine koji proizlaze iz razlika između predviđenih plaćanja prema aktuarskom obračunu i stvarnih plaćanja i promjene u aktuarskim pretpostavkama (diskontna stopa, fluktuacija zaposlenika, povećanje prosječne plaće itd.), priznaju se u okviru ostale sveobuhvatne dobiti i nikada se ne reklasificiraju u bilans uspjeha. Promjene sadašnje vrijednosti obaveza koje proizlaze iz približavanja datuma dospelja iskazuju se kao rashod od kamata.

Rezervacije za neiskorištene godišnje odmore u 2020. godini Banka je obračunala po metodi prosječne bruto vrijednosti satnice Banke, po danu neiskorištenog godišnjeg odmora, te oblikovala dodatna rezervisanja na teret troškova rezervisanja za neiskorišteni godišnji odmor.

4.11. Oporezivanje

Porezi se obračunavaju u skladu sa propisima Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta.

Polazna veličina u utvrđivanju osnovice poreza na dobit je poslovni rezultat koji je iskazan u bilansu uspjeha.

Razlike između dobiti iskazane u računovodstvenim evidencijama i oporezive dobiti u poreskom bilansu se javljaju usljed korekcija koje su propisane Zakonom o porezu na dobit i pratećim Pravilnikom, prema kojima određeni rashodi koji su iskazani u računovodstvenim evidencijama, iako su stvarno nastali, sa aspekta propisa o porezu na dobit predstavljaju poresko nepriznate rashode, koji kao takvi uvećavaju poresku osnovicu.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.11. Oporezivanje (nastavak)

U skladu s tim, pojedini rashodi, u zavisnosti od vrste, u poreskom bilansu mogu biti tretirani:

- kao poresko nepriznati rashodi u njihovom punom iznosu (koji u cjelini uvećavaju osnovicu poreza na dobit) ili
- kao poresko nepriznati rashodi u procentualnom propisanom iznosu (koji uvećavaju osnovicu poreza na dobit samo u poresko nepriznatom dijelu).

Osim navedenog, pojedini rashodi mogu biti poresko nepriznati trajno (kao stalne poreske razlike koje se odražavaju na osnovicu poreza na dobit samo jednom, tj. samo za taj poreski period), dok drugi rashodi mogu biti poresko nepriznati sa određenim vremenskim pomakom (kao privremene poreske razlike, koje se na osnovicu poreza na dobit odražavaju ne samo u jednom nego u više računovodstvenih i poreskih perioda).

Privremene poreske razlike se javljaju:

- u slučajevima u kojima će jednom nepriznate stavke (tj. stavke koje su uvećale oporezivu dobit u jednom periodu) naknadno biti tretirane kao poresko priznate stavke, za koje će se moći umanjiti oporeziva dobit u nekom budućem periodu
- u slučajevima u kojima će se unaprijed poresko iskorištene stavke (tj. stavke koje su iskorištene za umanjenje oporezive dobiti u jednom periodu) naknadno tretirati kao poresko nepriznate, pa će se za te iznose morati uvećati oporeziva dobit u nekom budućem periodu.

U prvom slučaju, kada je riječ o privremenim poreskim razlikama, ovakve stavke će u budućim periodima rezultirati odgođenim poreskim sredstvima a u drugom slučaju odgođenim poreskim obavezama.

Važećim propisima su predviđene i poreske olakšice kao poreski poticaji npr. kroz poreski bilans priznavanje dvostrukog iznosa bruto plaće za novoprimljene zaposlenike, uz određene uslove.

Poreska stopa je 10%.

Kad su u pitanju indirektni porezi Banka je u sistemu PDV-a. S obzirom na specifičnost usluga koje Banka pružna većina takvih usluga je oslobođena od plaćanja PDV-a.

Postoji obaveza obračuna PDV-a za usluge koje podliježu ovoj obavezi i Banka u skladu s tim i postupa.

Banka nema pravo odbitka ulaznog PDV-a i ulazni PDV se evidentira na rashod na koji se evidentira i pripadajuća usluga.

PDV stopa je 17%.

4.12. Zarada po dionici

Banka objavljuje osnovnu zaradu po dionici.

Osnovna zarada po dionici računa se dijeljenjem dobiti ili gubitka tekućeg razdoblja namijenjenih redovnim dioničarima Banke ponderisanim prosječnim brojem redovnih dionica u opticaju tokom perioda.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.13. Novac i novčani ekvivalenti

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima novac i novčani ekvivalenti obuhvataju stanja sa rokom dospelja do 3 mjeseca od dana pribavljanja, uključujući i novac i novčana sredstva koja nisu pod ograničenjima Centralne banke, ostale pogodne hartije od vrijednosti, kredite i pozajmice date bankama.

4.14. Potraživanja od ostalih banaka

Potraživanja od ostalih banaka podrazumijevaju plasman drugoj banci koji dospijeva na naplatu na fiksno određen datum.

4.15. Finansijska sredstva

Finansijska sredstva proizilaze iz aktivnosti kreditiranja, deviznog poslovanja, depozita, aktivnosti plaćanja i koriste se kao pomoćno sredstvo u trgovanju vrijednosnim papirima, nabavci i naplati potraživanja, te proizilaze iz ostalih bankarskih usluga. Finansijska sredstva se priznaju na datum poravnanja (datum namirenja) utvrđen za to finansijsko sredstvo.

Transakcijski troškovi su dodatni troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci, izdavanju ili smanjenju finansijskih instrumenata. Dodatni trošak se odnosi na trošak koji je nastao uslijed obavljanja transakcije. Troškovi transakcije uključuju naknade i provizije koje se plaćaju posrednicima (uključujući zaposlenike koji obavljaju funkciju posrednika), savjetnicima, brokerima i dilerima, kao i naknade propisane od strane regulatornih agencija i berze vrijednosnih papira, kao i poreze i dažbine koji se odnose na transfer finansijskih instrumenata. Troškovi transakcije ne uključuju premije za dugovanja ili diskonte, troškove finansiranja ili interne administrativne troškove ili troškove držanja zaliha.

Amortizovani trošak (AT) se odnosi na iznos po kome je inicijalno priznat neki finansijski instrument, umanjen za sve otplate glavnice, i uvećan za obračunatu kamatu, odnosno iznos po kome je priznato neko finansijsko sredstvo, umanjen za otpisani dio gubitaka po osnovu umanjenja vrijednosti. Obračunata kamata uključuje amortizaciju troškova transakcije koji se razgraničavaju nakon inicijalnog priznavanja, te amortizaciju svih premija ili diskonta do iznosa na datum dospelja, korištenjem metode efektivne kamatne stope. Obračunata razgraničena kamata i obračunati razgraničeni troškovi, uključujući obračunate kamatne kupone i amortizovane diskonte i premije (kao i odgođene naknade, ukoliko takve postoje), nisu prikazani odvojeno i uključeni su u knjigovodstvene vrijednosti odnosnih stavki u izvještaju o finansijskom položaju (bilans stanja).

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortiziranog troška finansijske imovine ili finansijske obaveze i raspoređivanja prihoda od kamata ili rashoda od kamata tokom određenog razdoblja. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća novčana plaćanja ili prihode kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je to moguće, kraćeg razdoblja, do neto knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine ili finansijske obaveze. Efektivna kamatna stopa diskontuje novčane tokove instrumenata varijabilne kamatne stope do datuma narednog utvrđivanja iznosa kamate, osim u slučaju premija ili diskonta koji odražavaju kreditni raspon po promjenljivoj kamatnoj stopi specifikovanoj u instrumentu kamate, ili u slučaju postojanja ostalih promjenljivih iznosa koji nisu izmijenjeni u skladu sa stopama na tržištu. Takve premije ili diskonti se amortizuju tokom čitavog očekivanog vijeka trajanja instrumenata. Obračun uključuje sve naknade i poene plaćene ili primljene između ugovornih strana koje čine sastavni dio efektivne kamatne stope.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.15. Finansijska sredstva (nastavak)

Mjerenje finansijskih sredstava

U skladu sa MSFI 9 – Finansijski instrumenti, finansijska sredstva se vrednuju:

- po otplatnoj (amortizovanoj) vrijednosti,
- po poštenoj (fer) vrijednosti, sa učincima vrednovanja priznatim u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (OSD)
- po poštenoj (fer) vrijednosti, sa učincima vrednovanja priznatim u bilansu uspjeha.

Kriteriji koji određuju način razvrstavanja i vrednovanja finansijskih sredstava su:

- poslovni model za upravljanje finansijskim sredstvima,
- karakteristike ugovorenih novčanih tokova finansijskih sredstava.

Banka usvaja poslovni model koji odražava način upravljanja grupom finansijskih sredstava u cilju postizanja poslovnih ciljeva. Poslovni model se ne određuje za pojedinačno finansijsko sredstvo nego za grupu finansijskih sredstava uzimajući u obzir sljedeće:

- kako se poslovni model i finansijska sredstva uključena u ovaj model procjenjuju i izvještavaju ključnom rukovodstvu,
- rizici koji utiču na poslovni model i način upravljanja ovim rizicima,
- kako se vrši nagrađivanje ključnog rukovodstva (prodajom - odnosno naplatom fer vrijednosti ili naplatom ugovorenih novčanih tokova)
- očekivana učestalost, iznos i vrijeme prodaje.

Odluka o izboru poslovnog modela zasniva se na očekivanim događajima bez stresnih scenarija. Ukoliko su gotovinski novčani tokovi različiti od očekivanih Banka ne vrši prerazvrstavanje preostalih finansijskih sredstava unutar postojećeg modela, ali ove informacije koristi kod donošenja odluke o poslovnom modelu za nova finansijska sredstva. U skladu sa poslovnim modelom Banke, dati krediti i depoziti razvrstani su u poslovni model čiji je cilj držanje radi naplate novčanih tokova. Dati krediti i depoziti se vrednuju po amortizovanom trošku, osim u slučajevima kada ne prolaze SPPI test.

Uslovi za razvrstavanje dužničkih vrijednosnih papira bankarske knjige su navedeni u Politici za poslovanje finansijskim instrumentima.

Ukoliko ugovoreni novčani tokovi predstavljaju isključivo plaćanje glavnice i kamate (eng. Solely Payments of Principal and Interest – SPPI), tada se dužnički finansijski instrumenti vrednuju po otplaćenju vrijednosti ili po fer vrijednosti preko ostale sveobuhvatne dobiti (OSD), u zavisnosti od poslovnog modela.

Ukoliko ugovoreni novčani tokovi ne ispunjavaju SPPI kriterije, tada se finansijska sredstva vrednuju po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha.

Za potrebe SPPI testa glavnica predstavlja fer vrijednost finansijskog sredstva u momentu početnog priznanja, a kamata nadoknadu za:

- Vremensku vrijednost novca,
- Kreditni rizik, u odnosu na neotplaćenu glavicu u određenom momentu,
- Kamatnu stopu,
- Nadoknadu za druge rizike (likvidnosne) i troškove.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.15. Finansijska sredstva (nastavak)

Za izvođenje SPPI testa Banka primjenjuje Uputstvo za provođenje SPPI testa u skladu sa MSFI 9 za dužnička finansijska sredstva. Da bi se potvrdila pravilnost izvođenja SPPI testa koje je izvršila poslovna strana vrše se sekundarne kontrole kako je definisano Uputstvom za provođenje SPPI testa.

Finansijska sredstva uključena u poslovni model čiji cilj nije prikupljanje ugovorenih novčanih tokova ili prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja, vrednuju se po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i nisu predmet SPPI testa (npr. finansijska sredstva namijenjena trgovanju).

Vlasnički finansijski instrumenti i instrumenti koji su kombinacija duga i kapitala nisu predmet SPPI testa i vrednuju se po fer vrijednosti.

Finansijska sredstva koja se vrednuju po otplatnoj (amortizovanoj) vrijednosti

Finansijska sredstva se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- Cilj poslovnog modela je naplata ugovorenih novčanih tokova i
- U skladu sa ugovorenim odredbama, na određeni datum nastaju novčani tokovi koji predstavljaju isključivo otplatu glavnice i kamate na neotplaćenu glavicu (prolaze SPPI test).

Finansijska sredstva vrednovana po amortizovanoj vrijednosti se početno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za neposredne transakcijske troškove, a naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti. Kamate i kursne razlike se priznaju neposredno u bilansu uspjeha. Kamate se računaju upotrebom efektivne kamatne stope koja uključuje razgraničenje neposrednih transakcijskih troškova, premija i diskonta koji se razgraničavaju u periodu trajanja finansijskog sredstva.

Kredit i depoziti se priznaju u vanbilansnoj evidenciji na datum sklapanja ugovora, a u bilansu stanja na dan realizacije ugovora.

Banka plasira kratkoročne, dugoročne, okvirne i komisione kredite (u svoje ime, a za tuđi račun) pravnim licima i građanima u skladu sa poslovnom politikom Banke.

Dati krediti se naknadno priznaju u visini neotplaćene glavnice, uvećani za obračunate kamate i naknade i umanjani za ispravku vrijednosti.

Kredit i plasmani u stranoj valuti se u glavnoj knjizi preračunavaju u domicilnu konvertabilnu marku po srednjem kursu Centralne banke BiH.

Kursne razlike se obračunavaju svakodnevno i priznaju u bilansu uspjeha kao prihod ili rashod.

Finansijska sredstva vrednovana po fer vrijednosti preko ostale sveobuhvatne dobiti

Dužnički instrumenti u okviru finansijskih sredstava se vrednuju po fer vrijednosti preko ostale sveobuhvatne dobiti ako su ispunjena oba sljedeća uslova:

- Finansijsko sredstvo je u okviru poslovnog modela čiji je cilj preuzimanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja finansijskog sredstva,
- U skladu sa ugovorenim uslovima na određene datume dolazi do novčanih tokova koji predstavljaju isključivo otplatu glavnice i kamate na neotplaćenu glavicu (prolaze SPPI test).

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.15. Finansijska sredstva (nastavak)

Vlasnički vrijednosni papiri koji nisu namijenjeni trgovanju, vrednuju se po fer vrijednosti preko ostale sveobuhvatne dobiti, ako rukovodstvo pri početnom priznavanju donese odluku da se učinci vrednovanja priznaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Finansijska sredstva razvrstana u grupu finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrijednosti preko ostale sveobuhvatne dobiti, početno i kasnije vrednuju se po fer vrijednosti. Neposredni troškovi koji nastaju prilikom nabavke se pripisuju nabavnoj vrijednosti. Promjena fer vrijednosti kao rezultat vrednovanja se evidentira u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Pri prestanku priznavanja (npr. prodaji) se ukupan akumulirani iznos iz ostale sveobuhvatne dobiti za dužnička finansijska sredstva prenosi u bilans uspjeha, a za vlasničke vrijednosne papire na zadržanu dobit.

Kamate i kursne razlike za dužnička finansijska sredstva se priznaju neposredno u bilansu uspjeha. Kamate se računaju upotrebom efektivne kamatne stope koja uključuje razgraničenje neposrednih transakcijskih troškova, premija i diskonta koji se razgraničavaju u periodu trajanja finansijskog sredstva.

Za dužničke vrijednosne papire vrši se izračun umanjenja vrijednosti (ispravke vrijednosti). Za vlasničke vrijednosne papire ne računa se umanjenje vrijednosti. U bilansu uspjeha se priznaju prihodi po osnovu dividende.

Finansijska sredstva vrednovana po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha (FVBU)

U ovu grupu finansijskih sredstava se svrstavaju:

- finansijska sredstva namijenjena trgovanju,
- finansijska sredstva koja se obavezno vrednuju po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha (koja ne prolaze SPPI test i vlasnički vrijednosni papiri za koje rukovodstvo nije odlučilo da se učinci vrednovanja priznaju preko ostale sveobuhvatne dobiti),
- finansijska sredstva razvrstana da se vrednuju po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha ukoliko takvo razvrstavanje značajno smanjuje ili otklanja nesklad do koga bi došlo zbog različitog vrednovanja finansijskih sredstava ili obaveza.

Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha, vrednuju se po fer vrijednosti u momentu priznavanja i kasnije, a učinci vrednovanja se priznaju u bilansu uspjeha.

Provizija za odobrenje datih kredita i depozita se priznaje kao prihod tekuće godine i ne razgraničava se. Troškovi nastali prilikom nabavke dužničkih vrijednosnih papira se priznaju u bilansu uspjeha kao rashod provizije.

Vrednovanje finansijskih sredstava po fer vrijednosti vrši se mjesečno i pojedinačno za svako finansijsko sredstvo.

Reklasifikacija finansijskih sredstava

Banka može da izvrši reklasifikaciju finansijskih sredstava kada se promijeni poslovni model za upravljanje finansijskim sredstvima. Takve promjene su vrlo rijetke, nastaju na bazi unutrašnjih ili spoljnih faktora, moraju biti značajne za poslovanje i moraju se dokazati razlozi promjene. Do promjene poslovnog modela može da dođe u slučaju da Banka počne ili prestane da obavlja djelatnost koja je značajna za njeno poslovanje, npr. ako kupi ili proda poslovno područje.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.15. Finansijska sredstva (nastavak)

Reklasifikacija se izvodi prospektivno, od dana reklasifikacije na dalje, pri čemu se kao dan reklasifikacije smatra prvi dan izvještajnog perioda, koji slijedi promjeni poslovnog modela (u slučaju kvartalnog izvještavanja to je prvi dan kvartala nakon promjene).

Ukoliko Banka reklasifikuje finansijska sredstva iz kategorije koja se mjeri po otplatnoj (amortizovanoj) vrijednosti u kategoriju koja se mjeri po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha, fer vrijednost se mjeri na dan reklasifikacije. Mogući dobitak ili gubitak koji nastaje kao razlika između prethodne otplaćene vrijednosti i fer vrijednosti, priznaje se u bilansu uspjeha.

Ukoliko Banka reklasifikuje finansijska sredstva iz kategorije koja se mjeri po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha u kategoriju koja se mjeri po otplatnoj vrijednosti, tada fer vrijednost tog finansijskog sredstva na dan reklasifikacije postaje njihova nova bruto knjigovodstvena vrijednost.

Ukoliko Banka reklasifikuje finansijska sredstva iz kategorije koja se mjeri po otplatnoj vrijednosti u kategoriju koja se mjeri po fer vrijednosti preko ostale sveobuhvatne dobiti, poštena vrijednost se izračuna na datum reklasifikacije. Mogući dobitak ili gubitak koji nastaje kao razlika između prethodne otplaćene vrijednosti i fer vrijednosti se priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Efektivna kamatna stopa i mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka se ne mijenja.

Ukoliko Banka reklasifikuje finansijska sredstva iz kategorije koja se mjeri po fer vrijednosti preko ostale sveobuhvatne dobiti u kategoriju koja se mjeri po otplatnoj vrijednosti, reklasifikacija se vrši po poštenoj vrijednosti na dan reklasifikacije. Kumulativna dobit ili gubitak iz ostale sveobuhvatne dobiti se odstrani iz kapitala i prilagođava fer vrednost finansijskih sredstava na dan reklasifikacije. Posledično, finansijska sredstva na dan reklasifikacije mjere se kao da su se uvijek mjerila po otplatnoj vrijednosti. Efektivna kamatna stopa i mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka se ne mijenja.

Ukoliko Banka reklasifikuje finansijska sredstva iz kategorije koja se mjeri po fer vrijednosti preko ostale sveobuhvatne dobiti u kategoriju koja se mjeri po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha, tada se finansijska sredstva i dalje mjere po fer vrijednosti. Kumulativna dobit ili gubitak iz ostale sveobuhvatne dobiti se prenosi iz kapitala u bilans uspjeha kao prilagođavanje zbog reklasifikacije na datum reklasifikacije.

Promjena ugovorenih novčanih tokova u toku trajanja finansijskog sredstva

Izmijenjena finansijska sredstva su ona kod kojih se tokom vijeka trajanja promijene ugovorne odredbe. Ugovorne odredbe se mijenjaju ukoliko Banka i dužnik sklope ugovor za zamjenu (plaćanje) starog finansijskog sredstva (prije originalne dospelosti), sa novim finansijskim sredstvom (novi ugovor), ali na način da banka i dužnik ponovo definišu ugovorne odredbe (aneks ugovora). Ugovorne odredbe se mijenjaju na sljedeći način:

- kao obnova ili produženje roka kredita, pri čemu je to moguće za komitente koji nemaju finansijske poteškoće i
- kao restrukturiranje finansijskih sredstava za komitente koji imaju finansijske teškoće.

Obnova ili produženje roka kredita

Pri obnovi ili produženju roka za otplatu kredita Banka priznaje novo finansijsko sredstvo. SPPI test se izvodi na datum početnog priznanja novog finansijskog sredstva.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.15.1. Restrukturirana finansijska sredstva

Restrukturiranje kredita vrši se u skladu sa poslovnom politikom Banke. Cilj restrukturiranja kredita jeste da omogući korisniku kredita adekvatnu otplatu u skladu sa njegovim mogućnostima, a Banci efikasniju naplatu potraživanja. U tom smislu restrukturiranje obuhvata prijedlog izmjene ugovorenih uslova prilikom odobravanja kredita. Restrukturiranje se vrši po Odluci Banke u slučajevima kad se procijeni da klijent ima problema sa vraćanjem kredita i kada se procijeni da prema prvobitnom ugovoru kredit neće biti vraćen u dogovorenom roku.

Moguće vrste restrukturiranja, koje nastupaju pojedinačno ili kombinirano su sljedeće:

- produženje roka otplate glavnice i/ili kamate ili odlaganje vraćanja glavnice i/ili kamate,
- smanjenje kamatne stope i/ili ostalih troškova,
- smanjenje visine potraživanja (glavnice i/ili kamate) kao posljedice ugovorom dogovorenog otpisa duga,
- preuzimanje potraživanja dužnika prema trećem licu, na ime djelimične i potpune otplate kredita,
- zamjena postojećeg kredita novim kreditom,
- druge slične pogodnosti, koje olakšavaju finansijsku poziciju dužnika.

Ukoliko ugovorom o restrukturiranju dolazi do značajnih promjena novčanih tokova, tada prestaje priznavanje starog i priznaje se novo finansijsko sredstvo. Za novo sredstvo potrebno je izvesti SPPI test na dan priznavanja i razvrstati ga u određenu grupu u zavisnosti od rezultata SPPI testa. Učinci koji nastanu kao rezultat promjene prethodno ugovorenih karakteristika (razlika koja nastaje između otplatne vrijednosti prethodno ugovorenih novčanih tokova i novih ugovorenih novčanih tokova) se preračunavaju preko ispravke vrijednosti.

Novo priznato sredstvo se tretira kao finansijsko sredstvo umanjeno pri početnom priznavanju.

U skladu sa Mjerilima i postupcima za odobravanje plasmana, restrukturirano sredstvo se klasifikuje u bonitetnu grupu C ili niže.

Ukoliko ugovorom o restrukturiranju ne dolazi do značajnih promjena karakteristika novčanih tokova, učinci se priznaju kao dobit ili gubitak od modifikovanih finansijskih sredstava. Učinci modifikacije se izračunavaju kao razlika između otplatne bruto knjigovodstvene vrijednosti sredstva i novih ugovorenih novčanih tokova diskontovanih sa originalnom efektivnom kamatnom stopom.

Banka je dužna da u slučaju stavke finansijske aktive koja predstavlja dužnički finansijski instrument (vrijednosni papiri i krediti) utvrdi da li je izvršena modifikacija značajna, odnosno da li je razlika između sadašnje vrijednosti preostalih novčanih tokova diskontovanih primjenom originalne efektivne kamatne stope i sadašnje vrijednosti izmijenjenih novčanih tokova diskontovanih primjenom originalne efektivne kamatne stope veća od 10%, prema lokalnim propisima, za fizička i pravna lica.

Ukoliko je modifikacija značajna, banka prestaje priznavati originalnu stavku finansijske aktive i počinje priznavati novu stavku.

Ukoliko modifikacija nije značajna, banka nastavlja sa priznavanjem stavke finansijske aktive. SPPI test se vrši na dan priznavanja prvobitno ugovorenog finansijskog sredstva. Polazna tačka za procjenu da li se kreditni rizik finansijskog sredstva u odnosu na inicijalno priznavanje značajno promijenio je datum priznavanja inicijalno ugovorenog finansijskog sredstva.

Ako Banka pristupi restrukturiranju potraživanja uzimanjem druge imovine (materijalna osnovna sredstva, vrijednosni papiri i sl.) uključujući ulaganja u kapital dužnika stečenih konverzijom potraživanja od dužnika, stečena sredstva se priznaju u bilansu stanja po fer vrijednosti. Razlika između fer vrijednosti stečenog sredstva i knjigovodstvene vrijednosti potraživanja priznaje se u bilansu uspjeha kao umanjene/ukidanje obezvrjeđenja odobrenih kredita i potraživanja.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.15.1. Restrukturirana finansijska sredstva (nastavak)

Odlukom o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem „COVID-19“ propisano je da modifikacije kreditnih obaveza koje su bile raspoređene u nivo kreditnog rizika 1 ili 2 na dan modifikacije, Banka označava u svom informacionom sistemu kao modifikacije uzrokovane tekućim potrebama dužnika, a modifikacije izloženosti koje su raspoređene u nivo kreditnog rizika 3 na dan modifikacije, Banka označava u svom informacionom sistemu kao restrukturirane izloženosti.

4.16. Nekretnine i oprema

Nekretnine i oprema iskazane su po historijskom trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju. Amortizacija se obračunava linearno kako bi se otpisao trošak sredstva do ostatka vrijednosti tokom procijenjenog vijeka upotrebe sredstva. Zemljište i imovina u pripremi se ne amortizuju. Primijenjene stope za obračun amortizacije, u 2020. i 2019. godini, su kako slijedi:

	2020.	2019.
Građevinski objekti	2%	1,3%
Ulaganja u tuđe objekte	20%	20%
Računarska oprema	14,3-50%	14,3-50%
Transportna sredstva	15%	15%
Namještaj i ostala uredska oprema	7-15%	7-15%

Period i metodu amortizacije je potrebno pregledati najmanje na kraju svake poslovne godine. Ako se očekivani period korisnosti opredmećenog osnovnog sredstva značajno razlikuje od prethodne ocjene, potrebno je period amortizacije odgovarajuće promijeniti. U tom slučaju se radi o promjeni računovodstvene ocjene, jer je potrebno odgovarajuće prezentirati u godišnjem izvještaju.

Za materijalnu imovinu Banka periodično ocjenjuje da li postoje znaci, koji bi ukazivali na njeno smanjenje. Kod ocjenjivanja Banka uzima u obzir niz različitih indikacija iz vanjskih i unutrašnjih izvora informacija. Ukoliko se utvrdi da postoje znaci smanjenja vrijednosti materijalne imovine, pristupa se ocjeni njene nadoknadiive vrijednosti. Nadoknadiiva vrijednost može biti vrijednost kod upotrebe ili fer vrijednost snižena za troškove prodaje i to ona koja je viša.

U toku 2020. godine Banka je izvršila usklađivanje fer vrijednosti nekretnina i proknjižila smanjenje vrijednosti jednog poslovnog prostora u kojem obavlja poslovnu djelatnost, u ukupnoj neto vrijednosti od 30 hiljada KM.

Pregled materijalne imovine u 2020. i 2019. godini prikazan je u Napomeni 17.

Ulaganja u tuđu imovinu. Ulaganja u tuđu imovinu kapitaliziraju se i amortizuju linearnom metodom, tokom njihovog vijeka upotrebe, ili tokom perioda najma ovisno o tome što je kraće.

4.16.1. Najmovi (zakupi)

Računovodstvo najмова je u skladu sa MSFI 16. Ugovor sadrži najam ako prenosi pravo korištenja upotrebe određenog sredstva na određeni period u zamjenu za naknadu.

Banka kao najmoprimac

Na početku najma, Banka priznaje imovinu koja predstavlja pravo na upotrebu (tj. pravo na upotrebu sredstva) i obavezu iz osnova najma. Ovo se odnosi na sve najmove, osim na kratkoročne i najmove male vrijednosti. Kratkoročni najmovi su definirani kao oni koji imaju najduži rok zakupa 12 mjeseci na datum početka najma, bez mogućnosti kupovine osnovnih sredstava. Najmovi nekretnina, postrojenja i opreme čija je vrijednost manja ili jednaka 5 hiljada EUR, definirani su kao najmovi male vrijednosti. U tim slučajevima najamnine se tretiraju kao trošak zasnovan na linearnoj metodi tijekom cijelog trajanja zakupa.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.16.1. Najmovi (zakupi) (nastavak)

Pravo na upotrebu imovine

Na datum početka najma, Banka mjeri pravo korištenja sredstva po nabavnoj vrijednosti, umanjenom za akumuliranu amortizaciju, gubitke od umanjenja vrijednosti i prilagođeno za svako ponovno mjerenje obaveze za najam. Vrijednost sredstva, koja čini pravo korištenja, uključuje iznos početnog mjerenja obaveze iz osnova zakupa, plaćanje najamnine izvršene na datum ili prije datuma najma, umanjeno za primljene poticaje za najam, početne direktne troškove zakupaca i procjenu troškova koje je zakupac imao prilikom demontaže ili uklanjanja zakupljene imovine, obnavljanja lokacije na kojoj se nalazi ili vraćanja unajmljene imovine u stanje koje zahtijevaju uslovi najma. Nakon datuma početka najma, Banka mjeri sredstvo koje predstavlja pravo korištenja primjenom modela troška i amortizira ga linearnom metodom tijekom procijenjenog razdoblja najma. Takođe odvojeno priznaje kamate na obaveze najma. Pravo na upotrebu sredstva prikazano je u izvještaju o finansijskom položaju u redu Nekretnine, oprema i imovina sa pravom korištenja

Obaveze iz najma

Na datum početka najma, Banka mjeri obaveze iz najma po sadašnjoj vrijednosti najмова koji još nisu plaćeni. Najmnine uključuju fiksne najmnine, varijabilne najmnine, iznose za koje se očekuje da će ih najmoprimac platiti na osnovu garancije za ostatak vrijednosti, izvršavajući cijenu opcije kupovine, ako je prilično sigurno da će najmoprimac ovu opciju iskoristiti i plaćanje kazne za prestanak najma, ako trajanje najma ukazuje da će najmoprimac iskoristiti mogućnost otkazivanja najma.

Nakon datuma početka najma, obaveza najma se mjeri, tako da:

- povećava knjigovodstvenu vrijednost za kamate na obavezu iz najma,
- smanjuje knjigovodstvenu vrijednost za izvršene uplate najma,
- ponovo izračunava knjigovodstvenu vrijednost zbog bilo kakvih promjena u korištenim pretpostavkama ili ugovornim karakteristikama najma,
- obaveze iz najma prikazane su u izvještaju o finansijskom položaju u okviru reda "Ostale finansijske obaveze".

Banka u ulozi najmodavca

Banka u 2020. godini nije imala ni jedan dio imovine koji je izdavala u najam.

4.17. Nematerijalna imovina

(a) Licence

Stečene licence za kompjuterski softver se iskazuju po historijskoj nabavnoj vrijednosti. Amortizacija se obračunava primjenom proporcionalne metode kako bi se troškovi licenci raspodijelili u toku njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

(b) Računarski softver

Stečene licence računarskih softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju u upotrebu softvera. Ovi troškovi se amortizuju tokom njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

Izdaci vezani za razvoj i održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu. Izdaci direktno povezani sa identifikovanim i unikatnim softverskim proizvodima koje kontroliše Banka i koji će vjerovatno generisati ekonomsku korist veću od troškova duže od godinu dana priznaju se kao nematerijalna ulaganja. Direktni troškovi obuhvataju troškove radne snage tima koji je razvio softver, kao i odgovarajući dio pripadajućih režijskih troškova.

Troškovi razvoja računarskog softvera priznati kao sredstvo amortizuju se tokom njihovog procijenjenog korisnog vijeka upotrebe (5 godina).

Pregled nematerijalne imovine u 2020. i 2019. godini prikazan je u *Napomeni 18*.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.18. Stečena finansijska i nefinansijska imovina

Stečena imovina predstavlja finansijska i nefinansijska sredstva koje Banka stekne u procesu izmirenja kredita u kašnjenju. Ova sredstva se inicijalno priznaju po fer vrijednosti po sticanju, i uključuju se u stavke ostalih finansijskih sredstava ili zaliha u sklopu ostale aktive, u zavisnosti od njihove prirode i namjera Banke kada je riječ o povratu ovih sredstava, a naknadno se ponovo mjere i prikazuju u skladu sa računovodstvenim politikama namijenjenim za ove kategorije sredstava.

Imovina preuzeta po neotplaćenim kreditima koja je klasifikovana za dalju prodaju, reguliše se u skladu sa MSFI 5, ako je riječ o dugotrajnoj imovini (najčešće nekretnine) koja je raspoloživa za trenutnu prodaju, te čija je prodaja u idućih 12 mjeseci vrlo vjerovatna ili u skladu sa MRS 2.

U skladu sa Odlukom FBA o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka za procjenu stečene materijalne aktive, primljene kao potpunu ili djelomičnu otplatu dugova od strane korisnika, Banka primijenjuje koncept fer vrijednosti, odnosno realne vrijednosti. Za materijalnu aktivu za koju postoji stabilno aktivno tržište, realna vrijednost predstavlja ekvivalent vrijednosti takve aktive po tržišnim cijenama.

U nedostatku takvog tržišta, realna vrijednost se mora utvrditi putem neovisne, formalizirane i profesionalne ocjene. Za stečenu materijalnu aktivu za koju ne može dokazati realna vrijednost, odnosno nepobitnu i stabilnu vrijednost, Banka će u svrhu knjigovodstvenog evidentiranja koristiti samo tehničku vrijednost od 1 KM.

Potraživanje za koje je preuzeta imovina ostaje u bilansu i klasifikuje se sve do naplate iz prodaje ili trajnog otpisa, ako nema dovoljno sredstava iz prodaje ili nekih drugih dodatnih obezbjeđenja.

Stečena materijalna imovina se klasifikuje kao rizična aktiva, ukoliko se ne proda u roku od godinu dana.

Imovina stečena naplatom potraživanja, koja se odlukom uvodi u funkciju poslovanja Banke, knjiži se kao ostala stalna sredstva i na istu se obračunava amortizacija.

Imovina stečena naplatom potraživanja, a koja služi za iznajmljivanje trećim stranama prvo se uknjižava u vlastita stalna sredstva i na istu se obračunava amortizacija, a zatim se na osnovu sklopljenih ugovora sa zakupoprincipima, ostvaruje prihod od zakupa.

4.19. Obaveze na osnovu garancija

Banka izdaje finansijske garancije. Finansijske garancije predstavljaju neopozive garancije koje garantuju naplatu u slučaju da klijent ne može da ispunji svoje obaveze prema trećoj strani, i nose jednaku količinu kreditnog rizika kao i krediti. Finansijske garancije se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, što se obično dokazuje iznosom primljenih naknada. Ovaj iznos se amortizuje na osnovu proporcionalne metode tokom trajanja obaveze.

4.20. Depoziti komitenata, banaka i drugi depoziti

Primljeni depoziti se kod početnog priznavanja vrednuju u skladu sa iznosima iz odgovarajućih dokumenata o njihovom nastanku, koji dokazuju prijem novčanih sredstava. Za depozite po viđenju i depozite koji nemaju definirano dospeljeće, fer vrijednost je iznos plativ po viđenju na datum izvještavanja. Procijenjena fer vrijednost depozita s fiksnim dospeljećem temelji se na novčanim tokovima diskontiranim trenutno ponuđenim kamatnim stopama na depozite sličnog preostalog dospeljeca.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.21. Obaveze po uzetim kreditima, subordinisani dugovi i ostale pozajmice

Obaveze po uzetim kreditima, subordinisani dugovi i ostale pozajmice se početno priznaju po ugovorenom iznosu, što predstavlja primljeni iznos. Ove finansijske obaveze se naknadno iskazuju po amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope, a nastali troškovi transakcije priznaju se u izvještaju dobiti i gubitka tekućeg perioda.

4.22. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza

4.22.1. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza – MSFI 9

Prema MSFI 9, model očekivanih kreditnih gubitka obuhvata, ne samo kreditne gubitke koji su već nastali, već i gubitke koji se očekuju u budućnosti. Ispravke za očekivane kreditne gubitke (ECL) su potrebne za sve zajmove i ostala dužnička finansijska sredstva koja se ne drže po FVBU, zajedno sa zajmovima i ugovorima o finansijskim garancijama.

Ispravka se zasniva na očekivanim kreditnim gubicima vezanim za vjerovatnoću neispunjavanja obaveza (PD) u narednih 12 mjeseci, osim ako nije došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja, u kom slučaju se ispravka zasniva na vjerovatnoći neispunjavanja obaveza tokom trajanja finansijskog sredstva (LECL). Pri utvrđivanju da li je rizik od default-a značajno porastao od početnog priznavanja razmatraju se razumne i podržive informacije koje su relevantne i dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora. Ovo uključuje i kvantitativne i kvalitativne informacije i analize, zasnovane na istorijskim podacima iskustvu i stručnoj ocjeni i uključivanje informacija koje se odnose na budućnost.

Metodologijom za izračun ispravki vrijednosti i rezervisanja definisani su kriteriji za klasifikaciju u nivoe kreditnog rizika (eng. Stage), kriteriji prelaza između nivoa (u daljem tekstu „Stage“), izračunavanje indikatora rizika i validaciju modela. Finansijski instrumenti se klasifikuju u Stage 1, Stage 2 i Stage 3, na osnovu primjenjene metodologije umanjavanja vrijednosti kao što je opisano u nastavku:

- stage 1– performing portfolio: bez značajnog povećanja kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja priznaje se umanjenje vrijednosti na osnovu 12-mjesečnog perioda,
- stage 2 - nezadovoljavajući portfolio: značajno povećanje kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja priznaje se umanjenje vrijednosti tokom vijeka trajanja, i
- stage 3 - oslabljen portfolio: priznaje se umanjenje vrijednosti tokom vijeka trajanja za ovu finansijsku imovinu. Definicija neispunjenja obaveza (“default”-a) je usklađena sa FBA regulativom.

Pretpostavlja se značajno povećanje kreditnog rizika:

- kada se kreditni rejting značajno pogorša na dan izvještavanja, u odnosu na kreditni rejting pri inicijalnom priznavanju,
- kada finansijsko sredstvo ima materijalna kašnjenja preko 30 dana (dani dospjeća su takođe uključeni u procjenu kreditnog rejtinga),
- ako Banka očekuje da odobri odlaganje zajmoprimcu ili
- ako se objekat nalazi na “watch listi”.

Očekivani kreditni gubitak (ECL) za finansijsku imovinu u stage 1 se obračunava na osnovu 12-mjesečnih PD-ova (vjerovatnoća neizmirenja obaveza) ili kraćih perioda PD-ova, ako je rok dospjeća finansijskog sredstva kraći od 1 godine. Dvanaestomjesečni PD već uključuje efekat makroekonomskog uticaja.

Očekivani gubitak izračunava se samo za 12 mjeseci unaprijed, čak i ako je dospjeće partije duže od jedne godine, no ako vrijeme izloženosti prelazi dvije godine (počinje u prvoj godini, nastavlja se u drugoj godini, ali nije duže od 12 mjeseci), promjena PD mora se izvršiti u drugoj kalendarskoj godini.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.22. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza (nastavak)

4.22.1. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza – MSFI 9 (nastavak)

Gubici od umanjenja vrijednosti u stage-1 su dizajnirani tako da odražavaju gubitke od umanjenja vrijednosti koji su nastale u performing portfoliju, ali nisu identifikovani.

LECL za finansijsku imovinu u stage-u 2 izračunava se na osnovu PD-ova tokom vijeka trajanja (LPD), jer se njihov kreditni rizik značajno povećao od njihovog inicijalnog priznavanja. Ovaj proračun se također temelji na budućoj procjeni koja uzima u obzir broj ekonomskih scenarija kako bi prepoznala vjerovatnoću gubitaka povezanih sa predviđenim makroekonomskim prognozama.

Finansijski instrumenti u stage-u 3 se posmatraju u skladu sa odredbama Metodologije individualnih ispravki vrijednosti i rezervisanja, koja nije izmjenjena u odnosu na prethodni period. Izloženosti ispod praga materijalnosti dobijaju kolektivne rezervacije koristeći PD od 100%. Finansijski instrumenti će biti prebačeni iz stage-a 3 ako više ne ispunjavaju kriterije kreditno oslabljenih nakon probnog perioda.

Umanjenje vrijednosti – umanjenje vrijednosti za kreditne gubitke

Kao što je navedeno u Napomeni (4.1) Osnova pripreme i izjava o usklađenosti, nova regulatorna odluka propisuje minimalne stope za izračun rezervisanja za kreditne gubitke, tj. ukoliko Banka, u skladu sa svojom internom metodologijom utvrdi veće iznose rezervisanja za kreditne gubitke u odnosu na iznose izračunate primjenom Odluke, primjenit će veće iznose rezervisanja za kreditne gubitke.

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka propisani Odlukom prikazani su u nastavku.

Nivo kreditnog rizika 1

Banka za izloženosti raspoređene u Nivo kreditnog rizika 1 utvrđuje očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima kako slijedi:

- za izloženosti sa niskim rizikom iz člana 18. stav (2) ove Odluke – 0,1% izloženosti,
- za izloženosti prema centralnim vladama i centralnim bankama izvan Bosne i Hercegovine za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 3 i 4 - 0,1% izloženosti,
- za izloženosti prema bankama i drugim subjektima finansijskog sektora za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 1, 2 ili 3 – 0,1% izloženosti,
- za ostale izloženosti - 0,5% izloženosti.

Nivo kreditnog rizika 2

Banka za izloženosti raspoređene u Nivo kreditnog rizika 2 utvrđuje očekivane kreditne gubitke minimalno u iznosu od 5% izloženosti.

Nivo kreditnog rizika 3

Banka za izloženosti raspoređene u Nivo kreditnog rizika 3 utvrđuje očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima definisanim u tabeli 1. ili tabeli 2. ispod.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.22. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza (nastavak)

4.22.1. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza – MSFI 9 (nastavak)

Umanjenje vrijednosti – umanjeње vrijednosti za kreditne gubitke (nastavak)

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti obezbijedene prihvatljivim kolateralom:

Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
do 180 dana	15%
181 – 270 dana	25%
271 – 365 dana	40%
366 – 730 dana	60%
731 – 1460 dana	80%
Preko 1460 dana	100%

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti koje nisu obezbijedene prihvatljivim kolateralom:

Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
do 180 dana	15%
181 – 270 dana	45%
271 – 365 dana	75%
366 – 456 dana	85%
Preko 456 dana	100%

Banka mjeri ECL i priznaje umanjeње vrijednosti za kreditne gubitke na svaki izvještajni period. Mjerenje ECL-a odražava:

- 1) nepristrasan i vjerovatni ponderisani iznos koji se određuje procjenom raspona mogućih ishoda;
- 2) vremenskom vrijednošću novca; i
- 3) svim razumnim i dostupnim informacijama koje su dostupne bez nepotrebnih troškova na kraju svakog izvještajnog perioda o prošlim događajima, trenutnim uslovima i prognozama budućih uslova.

POCI imovina predstavlja izloženost za koju se u trenutku inicijalnog priznavanja utvrdi da je njena vrijednost umanjena za kreditne gubitke zbog postojanja značajnog kreditnog rizika.

Obračun grupnih rezervacija se vrši množenjem EAD-a (izloženost u default-u) na kraju svakog meseca sa odgovarajućim PD i LGD-om (zadati gubitak). Izloženost u default-u (EAD) se određuje kao zbir bilansne izloženosti i vanbilansne izloženosti pomnožene sa CCF (CCF -Faktor kreditne konverzije je procjena udjela korištenja vanbilansne imovine u slučaju default-a. Izračunava se kao omjer između povećanja bilansne izloženosti u ukupnoj izloženosti u periodu od godinu dana prije default-a do datuma default-a i vrijednosti vanbilansne imovine godinu dana prije default-a). Dobijeni rezultati za svaki mjesec se diskontuju do sadašnjeg vremena. Za izloženost u stage-u 1 očekivani kreditni gubitak (ECL) uzima u obzir samo 12-mjesečni period, dok su za stage 2 uključeni svi potencijalni gubici do datuma dospjeća.

U svrhu procjene LGD parametra Banka koristi kolateral HC (haircut) na nivou svake vrste kolaterala i URR (neosigurana stopa oporavka) na nivou svakog segmenta klijenta.

Banka uključuje informacije koje se odnose na budućnost kako u procjeni značajnog povećanja kreditnog rizika, tako i kod mjerenja očekivanog kreditnog gubitka (ECL-a). Razmatraju se informacije u budućnosti kao što su makroekonomski faktori (npr. stopa nezaposlenosti, rast BDP-a, kamatne stope i cijene stanovanja) i ekonomske prognoze.

Ponovni izračun svih parametara vrši se godišnje ili češće, ako se makro okruženje mijenja više nego što je bilo uključeno u prethodne prognoze, u tom slučaju svi parametri se preračunavaju prema novim prognozama.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.22. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza (nastavak)

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava

Prestanak priznanja finansijskog sredstva nastaje kada:

- prestaje ugovoreno pravo na novčane tokove,
- kada se izvrši prijenos finansijskog sredstva, a prijenos ispunjava kriterijume za prestanak priznavanja.

Otpis datih kredita i potraživanja

Nadležnosti za donošenje odluka o otpisu i procedura otpisa nenaplativih kredita i propisani su odredbama Standarda za otpis dospjelih nenaplaćenih potraživanja i prenos na računovodstveni otpis/vanbilans. Otpis potraživanja može biti računovodstveni otpis i trajni otpis potraživanja.

Računovodstveni otpis jeste prenos bilansne izloženosti u vanbilansnu evidenciju, pri čemu Banka zadržava pravo na dalje poduzimanje mjera za naplatu potraživanja od dužnika. Računovodstveni otpis izloženosti u statusu neizmirenja obaveza se primjenjuje za potraživanja prema kriterijima:

- Otpis bilansne izloženosti dvije godine nakon što je Banka knjigovodstveno evidentirala očekivane kreditne gubitke u visini od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti te izloženosti, i
- da su ta potraživanja u cjelosti dospjela.

Trajni otpis jeste otpis bilansne izloženosti koji dovodi do prestanka priznavanja cijele izloženosti ili njenog dijela u poslovnim knjigama banke (bilansnoj i vanbilansnoj evidenciji). Za donošenje odluke o trajnom otpisu potraživanja, ukoliko nije prethodno urađen računovodstveni otpis, moraju biti 100% formirane ispravke vrijednosti.

Računovodstveni otpis je prenos bilansne izloženosti u vanbilansnu evidenciju, pri čemu Banka zadržava pravo na dalje poduzimanje mjera za naplatu potraživanja od dužnika.

Banka je, u skladu sa odredbama Odluke Agencije za bankarstvo F BiH o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (Službene novine FBiH, broj 44/19 i 37/20) dužna izvršiti računovodstveni otpis izloženosti u statusu neizmirenja obaveza, i to bilansne izloženosti, dvije godine nakon što je Banka knjigovodstveno evidentirala očekivane kreditne gubitke u visini od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti te izloženosti, pri čemu potraživanja moraju biti u cjelosti dospjela.

Odredbe ranije navedene Odluke se ne odnose na izloženosti po osnovu finansijskog lizinga.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.23. Ostala rezervisanja

Rezervisanja za odštetne zahtjeve po sudskim sporovima se priznaju kada:

- Banka ima važeću zakonsku ili ugovorenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja,
- kada je u većoj mjeri vjerovatno da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava,
- kada se pouzdano može procijeniti iznos obaveze.

Kada postoji veći broj sličnih obaveza, vjerovatnoća da se zahtijeva odliv resursa da bi se namirila obaveza se utvrđuje razmatranjem vrste obaveza kao cjeline. Rezervisanje se priznaje čak i kada je mala vjerovatnoća odliva sredstava u odnosu na stavku uključenu u istu vrstu obaveza.

Rezervisanja se odmjeravaju po sadašnjoj vrijednosti očekivanih izdataka potrebnih za izmirenje obaveze.

Ukoliko odliv sredstava za podmirenje obaveze više nije vjerovatan, rezervisanje se ukida.

4.24. Dionički kapital i rezerve

Dionički kapital se sastoji od običnih i povlaštenih dionica i iskazan je u KM po nominalnoj vrijednosti. Rezerve se formiraju na osnovu odluke Skupštine Banke o usvajanju godišnjeg obračuna i rasporedu dobiti.

4.25. Zakonske rezerve

Zakonske rezerve su kreirane u skladu sa Zakonom o privrednim društvima Federacije Bosne i Hercegovine koji zahtijeva da se 10% dobiti godine prenosi u zakonske rezerve dok one ne dosegnu 25% dioničkog kapitala. Ako rezerve do kraja pete poslovne godine ne dostignu visinu od 25% dioničkog kapitala, za petu i naredne poslovne godine dioničko društvo je obavezno povećati prijenos u rezerve na 20% godišnje dobiti sve dok rezerve ne dosegnu iznos od 25% dioničkog kapitala. Zakonske rezerve mogu se koristiti za pokriće gubitka sadašnje i prošlih godina. Banka je jačala osnovni kapital usmjeravanjem dobiti u zakonske rezerve, tako da 31. decembra 2020. godine zakonske rezerve pokrivaju 140,11% dioničkog kapitala.

Zakonske rezerve Banke na dan 31. decembra 2020. godine iznose 75.106 hiljada KM, od čega se na zakonom propisanih 25% dioničkog kapitala odnosi 18.777 hiljada KM, a na višak iznad zakonom propisanih rezervi 56.329 hiljada KM.

4.26. Rezerve fer vrijednosti i ostale rezerve

Rezerve fer vrijednosti uključuju promjene u fer vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, te ostale rezerve, koje se odnose na aktuarske dobitke/gubitke u skladu sa MRS 19, a koji proizilaze iz povećanja ili smanjenja sadašnje vrijednosti obaveze za definisana primanja zaposlenih, a zbog promjena u aktuarskim pretpostavkama i iskustvenim prilagođavanjima.

4.27. Vanbilansne preuzete i potencijalne obaveze

U okviru redovnog poslovanja, Banka sklapa ugovore kojima preuzima vanbilansne finansijske obaveze i koje vodi u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive i neiskorištene okvirne kredite. Banka navedene preuzete finansijske obaveze iskazuje u bilansu stanja ako i kad iste postanu plative.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.28. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva i prihodi proistekli iz poslovnih aktivnosti, gdje Banka obavlja poslove agenta koji obuhvataju držanje ili čuvanje sredstava u korist pojedinaca, povjerilaca i drugih institucija, uključuju se u finansijske izvještaje Banke na pozicijama Ostale obaveze (*Napomena 24*) i Prihodi od naknada i provizija (*Napomena 7a*).

4.29. Transakcije sa povezanim licima

Prema definiciji MRS 24 povezane strane su strane koje predstavljaju:

- društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika kontrolišu izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koja izvještajno društvo kontroliše zajedno s drugim subjektima,
- pridružena društva u kojima Banka ima značajan uticaj, a koja nisu ni povezano lice, niti zajedničko ulaganje investitora,
- fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci koje im omogućava značajan uticaj na Banku, kao i bilo koji drugi subjekt za koji se očekuje da će uticati ili biti pod uticajem povezane osobe u poslovanju sa Bankom,
- rukovodioci na ključnim položajima, odnosno osobe koje imaju ovlaštenja i odgovornosti za planiranje, usmjeravanje i kontrolisanje aktivnosti Banke, uključujući direktore i ključno rukovodstvo.

Prilikom posmatranja svake moguće transakcije sa povezanom stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik.

4.30. Uticaj Pandemije „Covid-19“

Izbijanje pandemije „Covid-19“ pokrenulo je globalnu zdravstvenu krizu i veliki uticaj na globalnu ekonomiju zbog masovnih mjera zaključavanja, ograničenja putovanja, trgovine i drugih mjera. U pogledu makroekonomskih i geopolitičkih rizika, pandemija „Covid-19“ je promijenila fokus širom svijeta prema svjetskim i državnim naporima i mjerama za rješavanje ove krize. To je imalo uticaja na ubrzanje masovne digitalizacije finansijskih institucija i pomak ka novom operativnom modelu s udaljenijim / mrežnim kanalima za pružanje usluga klijentima.

Izgledi za normalizaciju pandemije u smislu njegovog vremenskog toka i dalje evolucije ostaju vrlo neizvjesni, kao i veličine ekonomskog pada.

Na globalni ekonomski pad mogu dodatno uticati potencijalni novi krugovi opštih blokada koje bi neke države mogle izazvati širom svijeta, uz rizik dodatnog usporavanja očekivanog oporavka.

NLB Banka d.d., Sarajevo je od samog početka uspostavila kontinuitet poslovanja u skladu sa Politikom upravljanja kontinuiteta poslovanja u vidu neprekidnog poslovanja za ljudske resurse, poslovne zgrade i informacione sisteme u svrhu zaštite kako klijenata tako i uposlenika Banke omogućavajući rad ključnih funkcija i usluga te funkcioniranje osnovnih linija poslovanja.

Pristup upravljanja rizicima je prilagođen trenutnim i očekivanim potrebama u toku i nakon pandemije uz izbjegavanje aktivnosti koji mogu dovesti do dodatnih negativnih posljedica za Banku ili ekonomskih posljedica za bankarski sistem ili privredu. Posebna pažnja usmjerena je na prepoznavanje rizika i stalni monitoring pokazatelja izloženosti rizicima, naročito vodeći računa o utjecajima na adekvatnost kapitala i adekvatnost likvidnosti.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.30. Uticaj Pandemije „Covid-19“ (nastavak)

Ubrzo po izbijanju pandemije „Covid-19“, Agencija za bankarstvo FBiH je donijela Odluku o privremenim mjerama za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem Covid-19 koje se odnose na:

- odobravanje olakšica klijentima banke koji su direktno ili indirektno pogođeni negativnim efektima,
- posebna pravila koje se odnose na upravljanje kreditnim rizikom, koje banka primjenjuje u slučaju da odobri posebne mjere klijentu i
- mjere sa ciljem očuvanja kapitala banke.

Prilikom upravljanja rizicima u toku pandemije Banka je postupala u skladu sa *Programom posebnih mjera NLB Banke d.d., Sarajevo u svrhu ublažavanja negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem „COVID-19“* kreiranim u skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo FBiH o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem „COVID-19“.

Banka je odobravalala kreditne olakšice klijentima, odnosno posebne mjere ili modalitete definisane gore spomenutim Programom, sa ciljem prevazilaženja poteškoća sa kojima se suočavaju i stvaranju uslova za naknadni oporavak i ublažavanje nepovoljnih ekonomskih posljedica uzrokovanih pandemijom na održivost poslovanja klijenta i uredno servisiranja obaveza prema Banci.

Banka u tom kontekstu je vodila računa i o sistemskom riziku tako da prilikom definisanja modaliteta za pravna lica koja imaju izloženost i u drugim bankama i nedepozitnim finansijskim institucijama djelovala usaglašeno sa njima u cilju pronalaženja zajedničkog modaliteta uzimajući u obzir moguće posljedice na bankarski sistem i privredu.

Prema Odluci Agencije za bankarstvo banke su mogle primati zahtjeve klijenata za odobravanje posebnih mjera do 31. decembra 2020. godine.

U Službenim novinama Federacije BiH broj 21 od 17.03.2021. godine objavljena je Odluka o izmjenama Odluke o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem "COVID-19" ("Službene novine Federacije BiH", broj 60/20). Ovom odlukom Agencija za bankarstvo Federacije BiH ponovo omogućuje podnošenje zahtjeva za posebnim mjerama, ograničavajući rok trajanja mjere za moratorij najkasnije do 30.06.2021. godine, dok za mjere „grace“ i produženje roka dospijeća kredita sa jednokratnim dospijećem, uključujući i revolving kredite i prekoračenja po transakcijskim računima na period najduže do 31.12.2021. godine. Banka je u skladu s tim ažurirala Program posebnih mjera te omogućila svojim klijentima mogućnost podnošenja zahtjeva za posebnim mjerama, uz ispunjenje uslova za odobrenje istih u skladu sa preporukama regulatora.

Banka je u pripremi ovih finansijskih izvještaja uzela u obzir utjecaj epidemije „COVID-19“ i s tim povezanu nestabilnost tržišta, dok su metodologije i pretpostavke primijenjene u mjerenju različitih stavki u finansijskim izvještajima ostale nepromijenjene u odnosu na one primijenjene u finansijskim izvještajima za 2019. godinu. Efekat „COVID-19“ ugrađen je u ekonomske pretpostavke Banke korištene u određivanju očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) i procjeni umanjenja vrijednosti za drugu nefinansijsku imovinu. Pri određivanju ECL-a primjenjuje se prosudba Uprave, koristeći objektivne, razumne i prihvatljive informacije o trenutnim i budućim ekonomskim uslovima.

Modifikacije kreditnih obaveza koje su bile raspoređene u nivo kreditnog rizika 1 ili 2 na dan modifikacije, Banka označava u svom informacionom sistemu kao modifikacije uzrokovane tekućim potrebama dužnika, a modifikacije izloženosti koje su raspoređene u nivo kreditnog rizika 3 na dan modifikacije, banka označava u svom informacionom sistemu kao restrukturirane izloženosti.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)
4.30. Uticaj Pandemije „Covid-19“ (nastavak)

Najznačajniji efekat na trošak ispravki vrijednosti koji su prouzrokovale negativne posljedice pandemije virusnog oboljenja „Covid-19“ ogleda se na segmentu fizičkih lica usljed preklasifikacije klijenata u Stage 3.

Sljedeća tabela prikazuje ukupan nivo kredita za koje su odobrene mjere, sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine raspoređenih po nivoima kreditnog rizika na izvještajni datum:

OPIS	Kreditni u nivou kreditnog rizika 1 na dan odobrenja		Kreditni u nivou kreditnog rizika 2 na dan odobrenja		Kreditni u nivou kreditnog rizika 3 na dan odobrenja	
	posebne mjere		posebne mjere		posebne mjere	
	Bruto iznos kredita	Iznos ECL	Bruto iznos kredita	Iznos ECL	Bruto iznos kredita	Iznos ECL
Ukupni krediti pravna lica	24.883	429	18.822	2.363	699	419
A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	-	-	16	1	-	-
B - Vađenje ruda i kamena	-	-	-	-	-	-
C - Prerađivačka industrija	10.703	179	2.072	200	-	-
D - Proizvodnja i snadbijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	-	-	-	-	-	-
E - Snadbijevanje vodom; kanalizacija, upravljanje otpadom i djelatnosti sanacije (remedijacije) životne sredine	-	-	15	1	-	-
F - Građevinarstvo	4.461	62	-	-	-	-
G - Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	4.869	76	13.053	1.517	-	-
H - Saobraćaj i skladištenje	825	15	1.792	195	-	-
I - Djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i posluživanja hrane; hotelijerstvo i ugostiteljstvo	182	11	-	-	-	-
J - Informacije i komunikacije	232	4	-	-	699	419
K - Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	-	-	-	-	-	-
L - Poslovanje nekretninama	-	-	-	-	-	-
M - Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	11	-	1.709	425	-	-
N - Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	-	-	20	1	-	-
O - Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	3.565	82	-	-	-	-
P - Obrazovanje	-	-	-	-	-	-
Q - Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalnog rada	-	-	-	-	-	-
R - Umjetnost, zabava i rekreacija	2	-	-	-	-	-
S - Ostale uslužne djelatnosti	33	-	145	23	-	-
Ukupni krediti stanovništva	20.952	132	1.665	271	1.343	1.055
Opšta potrošnja	17.987	112	1.327	227	1.205	943
Stambena izgradnja	2.874	20	338	44	106	80
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	91	-	-	-	32	32
Ukupni krediti	45.835	561	20.487	2.634	2.042	1.474

Na dan 31.12.2020. godine od ukupnog kreditnog portfolija kojem su odobrene posebne mjere 45.835 hiljada BAM bruto kredita je bilo klasifikovano u nivo kreditnog rizika 1 (stage 1), 20.487 hiljada BAM u nivo kreditnog rizika 2 (stage 2), dok je 2.042 hiljade BAM bilo klasifikovano u nivo kreditnog rizika 3 (stage 3).

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

4.31. Ključne računovodstvene procjene i pretpostavke

Banka vrši procjene i pretpostavke o efektima koje će iznosi sredstava i obaveza sadržani u finansijskim izvještajima imati u narednoj finansijskoj godini. Procjene i prosuđivanja se kontinuirano vrednuju i zasnivaju na historijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se vjeruje da će u datim okolnostima biti razumna.

Gubici od umanjenja vrijednosti kredita, depozita kod drugih banaka i drugih rizičnih sredstava i vanbilansnih stavki

Banka mjesečno vrši pregled kreditnog portfolija i ostalih rizičnih sredstava i vanbilansne stavke u cilju procjene umanjenja vrijednosti. Banka prosuđuje da li bi se umanjenje vrijednosti kredita trebalo prikazati u izvještaju dobiti i gubitka, te prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju da će doći do smanjenja budućih novčanih tokova od kreditnog portfolija za kredite i garancije prije nego se smanjenje može identifikovati na pojedinačnim kreditima u tom portfoliju.

Otpremnine i godišnji odmori

Otpremnina je zakonski utvrđena obaveza poslodavca da isplati naknadu zaposleniku kod odlaska u mirovinu. Učinci rezervisanja za otpremnine koji proizlaze iz razlika između predviđenih plaćanja prema aktuarskom obračunu i stvarnih plaćanja i promjene u aktuarskim pretpostavkama (diskontna stopa, fluktuacija zaposlenika, povećanje prosječne plaće itd.), priznaju se u okviru ostale sveobuhvatne dobiti i nikada se ne reklasificiraju u bilans uspjeha. Sadašnja vrijednost buduće obaveze izračunava se primjenom diskontne kamatne stope. Promjene sadašnje vrijednosti obaveza koje proizlaze iz približavanja datuma dospijeca iskazuju se kao rashod od kamata. Ova rezervisanja se upotrebljavaju isključivo za pokrivanje troškova za koja su i oblikovana. Na 30.09. svake poslovne godine Banka provjeri realnu vrijednost ovih rezervisanja.

Ovlašteni aktuar je na dan 30.09.2020. godine uradio izračun rezervisanja za otpremnine u skladu sa MRS 19 i Banka je izvršila potrebna usklađivanja.

Procjena kratkoročnih rezervisanja za neiskorištene godišnje odmori vrši se prema broju dana neiskorištenih godišnjih odmora na dan bilansa stanja i prosječnoj bruto dnevnicu Banke na nivou izvještajne godine.

Sudski sporovi

Uprava Banke vrši procjenu iznosa rezervisanja za odliv sredstava po osnovu sudskih sporova na bazi procjene vjerovatnoće da će do odliva sredstava zaista doći prema ugovorenoj ili zakonskoj obavezi iz prošlih perioda. Više informacija o sudskim procesima u toku navodi se u okviru *Napomene 25*.

Porez na dobit

Banka podliježe obavezi plaćanja poreza na dobit u Federaciji Bosne i Hercegovine i u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine. Banka mjesečno vrši procjenu poreza na dobit na osnovu stanja na računima oporezivih stavki, a konačan obračun sačinjava na dan 31. decembar.

Prosječna efektivna poreska stopa Banke objavljena je u *Napomeni 11*.

5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke

5.1. Strategija preuzimanja i upravljanja rizicima

Strategija preuzimanja i upravljanja rizicima predstavlja dio ukupnog sistema upravljanja rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju i usklađena je sa poslovnom politikom i opštom strategijom Banke.

U Strategiju su uključene smjernice Strategije upravljanja rizicima NLB Grupe. Osnovna svrha Strategije je definisanje ključnih rizika uz istovremeno postizanje definisanih srednjoročnih strateških ciljeva Banke kao i ispunjavanje svih zahjeva, kako lokalnog regulatora Agencije za bankarstvo FBiH (u daljem tekstu Agencija), tako i usmjerenja NLB d.d. Ljubljana, uključujući i zahtjeve Banke Slovenije i ECB-a na nivou NLB Grupe.

Banka stavlja značajan naglasak na razumijevanje i kompetencije upravljanja rizikom unutar cijele organizacije. Veliki naglasak se takođe stavlja na kontinuirano poboljšavanje kulture rizika i svijesti o njemu unutar cijele organizacije. Ključni cilj upravljanja rizikom u Banci je sveobuhvatno procijeniti i pratiti rizike unutar cijele Banke. Sveobuhvatan pristup upravljanju rizicima zasniva se na razboritim i razumnim konzervativnim orijentacijama preuzimanja rizika, uzimajući u obzir i relevantne stručne kriterije. Istovremeno, Banka obavlja razvojne aktivnosti u ovom području i to preko razvijanja metoda i modela za procjenu, praćenja i određivanja kriterija za ublažavanje svih relevantnih vrsta rizika.

Strategija definiše koje vrste rizika je Banka spremna preuzeti, koji nisu prihvatljivi za Banku kao i strateške smjernice pri preuzimanju rizika određene u okviru upravljanja rizicima Banke (kao što je Risk Appetite, Risk profil, ICAAP, ILAAP, Plan oporavka, Izrada budžeta i proces planiranja kapitala).

Osnovni ciljevi i principi preuzimanja i upravljanja rizicima su sljedeći:

- uzimanje u obzir kriterija određenih u okviru Risk Appetite;
- uključivanje analize rizika u proces donošenja odluka na strateškom i operativnom nivou;
- fokusiranje na diverzifikaciju kako bi se izbjegla velika koncentracija na nivou portfolija;
- poštivanje risk standarda definisanih za sve članice na nivou NLB grupe;
- racionalno uvođenje novih proizvoda i analiza i praćenje istih;
- optimalno korištenje kapitala;
- određivanje cijena u skladu sa odgovarajućim rizikom;
- potpuna usklađenost sa internim politikama/procedurama i važećim propisima i
- zadovoljavajući sistem internih kontrola, okvir, tri linije odbrane.

Risk appetite je sveobuhvatni akt koji propisuje vrste i mjere rizika koje je Banka spremna prihvatiti ili izbjeći u cilju postizanja poslovnih ciljeva. U tom smislu je ključni stub poslovne strategije, nadopunjavajući i izoštravajući Strategiju preuzimanja i upravljanja rizicima sa kvantitativnim mjerama. Predstavlja osnovu za ICAAP, ILAAP, Plan oporavka i druge sisteme ograničenja rizika i osnovni je temelj u višegodišnjem proračunu i planiranju kapitala.

ICAAP igra ključnu ulogu u upravljanju rizicima Banke. ICAAP smanjuje neizvjesnost u pogledu rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla bit izložena u svom poslovanju, u procjeni sposobnosti Banke da nastavi sa održavanjem odgovarajućeg nivoa kapitala i učinkovitom upravljanju rizicima. ICAAP je rezultat procesa relevantnih stručnih jedinica u Banci, uključujući Upravu Banke i Nadzorni odbor. Godišnja izjava Uprave Banke o adekvatnosti kapitala u Banci daje jasnu poziciju trenutne i buduće pozicije Banke na polju upravljanja adekvatnosti kapitala.

ILAAP sveobuhvatno procjenjuje adekvatnost likvidnosti Banke s ciljem osiguranja čvrstog upravljanja rizikom likvidnosti. ILAAP je rezultat procesa relevantnih stručnih jedinica u Banci, uključujući Upravu i Nadzorni odbor. Godišnja izjava Uprave Banke o adekvatnosti likvidnosti u Banci daje jasnu poziciju trenutne i buduće pozicije Banke na polju upravljanja rizikom likvidnosti

5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

5.1. Strategija preuzimanja i upravljanja rizicima (nastavak)

Plan oporavka NLB Banke d.d., Sarajevo je pripremljen s ciljem obezbjeđenja finansijske održivosti Banke, kao i ponovnog uspostavljanja održivog poslovanja i odgovarajućeg finansijskog položaja Banke u slučaju značajnog pogoršanja njenog finansijskog stanja. Cilj Plana oporavka je definisanje procedura koje omogućavaju Upravi Banke blagovremeni uvid u potencijalnu prijetnju finansijskoj stabilnosti Banke. U svrhu pripreme za krizne situacije razrađeni su preliminarni planovi o mjerama koje će biti preduzete u slučaju različitih vrsta opasnosti.

Strategijom se određuju materijalni principi i smjernice preuzimanja rizika u sljedećim segmentima poslovanja:

- kreditiranje pravnih i fizičkih lica,
- osiguravanje odgovarajućeg obima likvidnosti i upravljanje rezervama likvidnosti,
- osiguravanje odgovarajuće strukture izvora finansiranja, uključujući smjernice za poslovanje sa stanovništvom u dijelu koji se odnosi na proizvode štednje,
- upravljanje tržišnim rizikom, odnosno deviznim i rizikom kamatne stope, s ciljem upravljanja vlastitim pozicijama Banke,
- zaključenje drugih finansijskih transakcija u trezorskom poslovanju,
- upravljanje operativnim rizikom

Detaljnija pravila, limiti, smjernice i kompetencije koje se odnose na upravljanje rizicima definisani su pojedinačnim internim aktima, politikama i procedurama.

Banka je u svom poslovanju izložena različitim rizicima, od kojih su za cjelokupno poslovanje Banke ključni sljedeći rizici:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik,
- rizik likvidnosti,
- operativni rizik.

Dodatno, Banka prati i izloženost rizicima iz grupe Ostalih rizika, definisanih u Smjernicama za primjenu ICAAP-a i ILAAP-a u banci, gdje je naglasak je na minimiziranje njihovih mogućih uticaja na poslovanje Banke. Tu su uključeni nefinansijski rizici, odnosno rizik prekomjerne finansijske poluge, reputacijski rizik, rizik profitabilnosti, poslovni rizik, strateški rizik i drugi rizici iz grupe Ostalih rizika koje je Banka identificirala. Tolerancija na sve vrste rizika se određuje i na osnovu godišnje identifikacije, mjerenja i procjene materijalno značajnih rizika u Banci u sklopu ICAAP-a i ILAAP-a.

5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

5.2. Upravljanje kreditnim rizikom

Banka je izložena kreditnom riziku, koji predstavlja rizik gubitka zbog neispunjavanja dužnikove novčane obaveze prema banci.

Opšti zahtjevi

Upravljanje kreditnim rizikom, kao najvažnijim rizikom, je usmjereno na prihvatanje umjerenih rizika i osiguranje optimalnog povrata s obzirom na preuzete rizike. S ciljem da se zadrži srednjoročna i dugoročna održivost poslovanja, Banka nastoji postepeno povećati kvalitet kreditnog portfolija i povećati profitabilnost, na osnovu boljeg omjera između povrata i preuzetih rizika. Osnovni pokazatelji kreditnog rizika čiji limiti i ciljne vrijednosti su definisane u Risk Appetite Banke su u segmentu održanja kvalitete portfolija i volatilnosti kreditnog rizika.

Ključni principi preuzimanja i upravljanja rizicima se odnose na kreditiranje klijenata, pravnih (nefinansijska društva) i fizičkih lica usmjerenih na domaće tržište. Principi i pravila kreditiranja različitih segmenata definisani su internim aktima Banke. Akcenat je uglavnom na:

- definisanju glavnih uslova koji se odnose na odobrenje plasmana i kolateral
- definisanju ciljnih segmenata koje je Banka spremna finansirati, jer vidi potencijal, uzimajući u obzir aspekt preuzetih rizika
- definisanju segmenata koje Banka ne želi finansirati, bilo zbog previsokog rizika ili previše niske profitabilnosti, uzimajući u obzir pretpostavljene rizike ili druge razloge
- projekciji očekivanih gubitaka koje je Banka spremna preuzeti po odobrenju plasmana, i
- definisanju pristupa kojim Banka proaktivno upravlja rizicima koji proizlaze iz nekvalitetnih izloženosti

Ublažavanje rizika

Banka ima umjeren apetit za rizik pri preuzimanju rizika osnovni izvor otplate je kreditna sposobnost dužnika i raspoloživi gotovinski tok, dok se obezbjeđenje plasmana smatra sekundarnim izvorom otplate. Ublažavanje kreditnog rizika vrši se kroz obezbjeđenje kvalitetnih sredstava obezbjeđenja u skladu sa internim aktima Banke. Vršiti se diverzifikacija portfolija po segmentima i djelatnostima poslovanja, a posebno vodeći računa o izloženostima prema jednom licu ili grupi povezanih lica.

Osim toga, redovno praćenje i analiza trendova u kvaliteti pojedinih segmenata kreditnog portfolija, s posebnim naglaskom na nove transakcije, omogućava rano otkrivanje povećanog rizika, kao i optimizaciju preuzetih rizika u odnosu na profitabilnost.

Kontrola i monitoring rizika

Izloženosti kreditnom riziku Banka prati na način da ista bude usklađena sa zakonskim ograničenjima kao i u skladu sa internim sistemom limita u Banci. Upravljanje kreditnim rizikom definisano je internim aktima kao i adekvatno uspostavljenom organizacionom strukturom preuzimanja i upravljanja rizicima u Banci. Također, kontrola u procesu preuzimanja nivoa kreditnog rizika vrši se kroz definisane nivoe odlučivanja u kreditnom poslovanju.

NLB BANKA d.d., SARAJEVO**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2020. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)***5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)****5.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)****Ukupna izloženost kreditnom riziku****31.12.2020. 31.12.2019.**

Novčana sredstva i računi kod Centralne banke BiH (CBBiH)

(Napomena 12)

220.547 228.414

Plasmani bankama *(Napomena 13)*

88.709 100.093

Kreditni komitentima *(Napomena 14)*

771.141 772.828

Finansijska imovina po FVBU *(Napomena 15)*

1.536 1.448

Dužnički instrumenti po FVOSD *(Napomena 16)*

126.393 98.291

Ostala finansijska imovina *(Napomena 19)*

3.549 3.801

1.211.875 1.204.875

Sljedeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost kreditnom riziku:

Finansijska imovina

	Ukupna knjigovodstven a vrijednost	Umanjenje vrijednosti	Ukupna neto knjigovodstven a vrijednost
--	---	----------------------------------	--

31. decembar 2020.Novčana sredstva i računi kod CBBH *(Napomena 12)*

220.743 (196) 220.547

Plasmani bankama *(Napomena 13)*

88.895 (186) 88.709

Kreditni komitentima *(Napomena 14)*

813.712 (42.571) 771.141

Finansijska imovina po FVBU *(Napomena 15)*

1.536 - 1.536

Finansijska imovina po FVOSD *(Napomena 16)*

126.393 (663) 125.730

Ostala finansijska imovina *(Napomena 19)*

3.943 (394) 3.549

1.255.222 (44.010) 1.211.212Potencijalne obaveze *(Napomena 28)***155.779 (2.012) 153.767****Ukupno****1.411.001 (46.022) 1.364.979****31. decembar 2019.**Novčana sredstva i računi kod CBBH *(Napomena 12)*

228.598 (184) 228.414

Plasmani bankama *(Napomena 13)*

100.112 (19) 100.093

Kreditni komitentima *(Napomena 14)*

845.235 (72.407) 772.828

Finansijska imovina po FVBU *(Napomena 15)*

1.448 - 1.448

Finansijska imovina po FVOSD *(Napomena 16)*

98.291 227 98.064

Ostala finansijska imovina *(Napomena 19)*

5.963 (2.162) 3.801

1.279.647 (74.545) 1.204.648Potencijalne obaveze *(Napomena 28)***148.000 (2.718) 145.282****Ukupno****1.427.647 (77.263) 1.349.930**

Banka vrši redovne preglede aktive, a procjena kreditnog rizika se vrši mjesečno na osnovu utvrđenih bonitetnih grupa i urednosti u servisiranju obaveza.

5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
5.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po osnovu kredita datih komitentima i sredstava kod drugih banaka, po bonitetnoj klasifikaciji, data je u nastavku:

31. decembar 2020.	Banke		Kreditni komitentima		Ukupno	
	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik
A	43.566	(122)	458.064	(2.822)	501.630	(2.944)
B	45.329	(64)	273.761	(3.913)	319.090	(3.977)
C	-	-	(47.717)	(7.581)	47.717	(7.581)
D	-	-	19.356	(15.936)	19.356	(15.936)
E	-	-	14.814	(12.319)	14.814	(12.319)
Ukupno	88.895	(186)	813.712	(42.571)	902.607	(42.757)
Ukupno (neto)	-	88.709	-	771.141	-	859.850

31. decembar 2019.	Banke		Kreditni komitentima		Ukupno	
	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik
A	54.217	(7)	464.439	(4.375)	518.656	(4.382)
B	45.895	(12)	287.055	(5.946)	332.950	(5.958)
C	-	-	33.563	(5.233)	33.563	(5.233)
D	-	-	9.163	(8.332)	9.163	(8.332)
E	-	-	51.015	(48.521)	51.015	(48.521)
Ukupno	100.112	(19)	845.235	(72.407)	945.347	(72.426)
Ukupno (neto)	-	100.093	-	772.828	-	872.921

Gubici zbog umanjivanja vrijednosti i politika rezervisanja

Banka vrši procjenu ispravke vrijednosti potraživanja koja predstavljaju procjenu Banke o nastalim gubicima u svom kreditnom portfoliju.

Primjenom standarda MSFI 9 očekivani kreditni gubici su bazirani na prelascima finansijskih sredstava između tri (3) stage-a. Promjena u kreditnoj kvaliteti i kreditnom riziku od momenta inicijalnog priznavanja predstavlja jedan od osnovnih kriterija prelazaka/promjene između Stage-a u kojima se klijent nalazi.

Grupne ispravke vrijednosti i rezervisanja se obračunavaju za finansijsku imovinu i potencijalne obaveze klasifikovane u Stage 1 i Stage 2 i non-performing klijente koji nisu dio individualne procjene a klasifikovani su u Stage-3.

Individualne ispravke vrijednosti i rezervisanja se obračunavaju za klijente u Stage 3 izloženosti preko 50 hiljada EUR.

5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

5.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Kolaterali

Za većinu plasmana odobrenih klijentima, Banka zahtijeva sredstva obezbjeđenja.

Obezbjedenje se najčešće sastoji od jednog ili više instrumenata obezbjeđenja koji slijede:

- zaloga novčanog depozita,
- zaloga vrijednosnih papira,
- zaloga nekretnina uključujući zabilježbu prvenstvenog reda hipoteke,
- zaloga plemenitih metala,
- zaloga pokretnih stvari,
- neopozive garancije,
- osiguranje kod osiguravajuće organizacije,
- mjenice.

Pored ranije navedenog, za obezbjeđenje plasmana Banke koriste se i:

- sudužništvo,
- cesije i asignacije,
- administrativne zabrane na mjesečna primanja ili saglasnosti o zaplijeni,
- te iznimno jemstvo pravnih i fizičkih lica.

Banka zadržava pravo da zatraži bilo koju drugu vrstu instrumenta (ili varijacije gore navedenih instrumenata) koju smatra neophodnom.

Procjena fer vrijednosti kolaterala je zasnovana na vrijednosti instrumenta obezbjeđenja procijenjenog u trenutku zaduživanja i ažurira se periodično u skladu sa relevantnom kreditnom politikom.

NLB BANKA d.d., SARAJEVO**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2020. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)***5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)****5.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)**

Kreditna izloženost i vrijednost kolaterala prije diskontiranja za kredite date komitentima i sredstva kod drugih banaka:

	Maksimalna izloženost kreditnom riziku (neto)	Fer vrijednost kolaterala
31. decembar 2020.		
Kreditna izloženost, neto	772.677	1.133.181
<i>Kreditni komitentima po AT</i>	771.141	1.129.200
<i>Kreditni komitentima po FVBU</i>	1.536	3.981
<i>Plasmani bankama</i>	88.709	-
Vanbilansna izloženost, neto	153.767	163.666
Ukupno	1.015.153	1.296.847

	Maksimalna izloženost kreditnom riziku (neto)	Fer vrijednost kolaterala
31. decembar 2019.		
Kreditna izloženost, neto	874.369	1.102.860
<i>Kreditni komitentima po AT</i>	772.828	1.098.879
<i>Kreditni komitentima FVBU</i>	1.448	3.981
<i>Plasmani bankama</i>	100.093	-
Vanbilansna izloženost, neto	145.282	93.346
Ukupno	1.019.651	1.196.206

Od ukupnog iznosa kolaterala, na dan 31. decembra 2020. godine, na poslovne i stambene nekretnine se odnosi 374.204 hiljada KM, a ostalo su depoziti, pokretna imovina, zalihe, administrativne zabrane, jemstva i mjenice.

Na dan 31. decembra 2019. godine, od ukupnog iznosa kolaterala na poslovne i stambene nekretnine odnosilo se 377.161 hiljadu KM.

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2020. godine
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)
5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
5.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Fer vrijednost kolaterala po vrstama kolaterala za kredite komitentima, plasmane bankama i vanbilansne izloženosti ukupno za stage 1, 2 i 3 i posebno za stage 3 prikazana je u sljedećim tabelama:

31. decembar 2020.
Stage 1,2 i 3

	Bruto izloženost	Fer vrijednost kolaterala					Ispravke vrijednosti	Maksimalna izloženost kreditnom riziku
	1	Novčani depoziti ukupno	Garancije	Nekretnine	Pokretne stvari	Ukupno kolaterali	2	(3=1-2)
Kreditni građanima	457.439	1.850	-	104.441	178	106.469	(25.542)	431.897
Stambeni krediti	74.420	46	-	70.654	-	70.700	(1.934)	72.486
Potrošački krediti	353.574	1.588	-	32.967	1	34.556	(22.369)	331.205
Ostali krediti građanima	29.445	216	-	820	177	1.213	(1.239)	28.206
Kreditni preduzećima	356.273	7.103	-	236.179	15.649	258.931	(17.029)	339.244
Corporate komitenti	305.528	6.057	-	202.693	12.168	220.918	(13.105)	292.423
SME komitenti	36.925	636	-	29.278	2.782	32.696	(3.019)	33.906
Ostali komitenti	13.820	410	-	4.208	699	5.317	(905)	12.915
Kreditni komitentima po FVBU	1.536	-	-	3.981	-	3.981	-	1.536
Plasmani bankama	88.895	-	-	-	-	-	(186)	88.709
Vanbilansna izloženost	155.779	5.946	-	29.603	-	35.549	(2.012)	153.767
Garancije	65.988	5.504	-	11.432	-	16.936	(1.226)	64.762
Akreditivi	875	-	-	-	-	-	(26)	849
Odobreni neiskorišteni krediti	88.916	442	-	18.171	-	18.613	(760)	88.156
Ukupno	1.059.922	14.899	-	374.204	15.827	404.930	(44.769)	1.015.153

31. decembar 2020.
Stage 3

	Bruto izloženost	Fer vrijednost kolaterala					Ispravke vrijednosti	Maksimalna izloženost kreditnom riziku
	1	Novčani depoziti ukupno	Garancije	Nekretnine	Pokretne stvari	Ukupno kolaterali	2	(3=1-2)
Kreditni građanima	24.044	9	-	8.468	-	8.477	(21.626)	2.418
Stambeni krediti	1.617	-	-	2.895	-	2.895	(1.340)	277
Potrošački krediti	21.333	8	-	5.573	-	5.581	(19.272)	2.061
Ostali krediti građanima	1.094	1	-	-	-	1	(1.014)	80
Kreditni preduzećima	10.126	-	-	9.421	-	9.421	(6.628)	3.498
Corporate komitenti	4.649	-	-	1.488	-	1.488	(3.764)	885
SME komitenti	4.430	-	-	7.717	-	7.717	(2.266)	2.164
Ostali komitenti	1.047	-	-	216	-	216	(598)	449
Kreditni komitentima po FVBU	1.536	-	-	3.981	-	3.981	-	1.536
Plasmani bankama	-	-	-	-	-	-	-	-
Vanbilansna izloženost	84	3	-	-	-	3	(84)	-
Garancije	8	2	-	-	-	2	(8)	-
Akreditivi	-	-	-	-	-	-	-	-
Odobreni neiskorišteni krediti	76	1	-	-	-	1	(76)	-
Ukupno	35.790	12	-	21.870	-	21.882	(28.338)	7.452

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2020. godine
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)
5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
5.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)
31. decembar 2019.
Stage 1,2 i 3

	Bruto izloženost		Fer vrijednost kolaterala				Ispravke vrijednosti	Maksimalna izloženost kreditnom riziku
	1	Novcani depoziti ukupno	Garancije	Nekretnine	Pokretne stvari	Ukupno kolaterali	2	(3=1-2)
Kreditni građanima	449.832	2.526	-	88.494	128	91.148	31.333	418.499
Stambeni krediti	60.640	118	-	51.773	-	51.891	2.180	58.460
Potrošački krediti	358.856	2.130	-	36.228	2	38.360	27.261	331.595
Ostali krediti građanima	30.336	278	-	493	126	897	1.892	28.444
Kreditni preduzećima	395.403	7.622	-	267.505	16.897	292.024	41.074	354.329
Corporate komitenti	313.522	5.970	-	214.539	11.753	232.262	10.129	303.393
SME komitenti	49.537	894	-	35.994	3.512	40.400	12.946	36.591
Ostali komitenti	32.344	758	-	16.972	1.632	19.362	17.999	14.345
Kreditni komitentima po FVBU	2.927	-	-	3.981	-	3.981	1.479	1.448
Plasmani bankama	100.112	-	-	-	-	-	19	100.093
Vanbilansna izloženost	148.000	3.404	-	17.181	1.129	21.714	2.718	145.282
Garancije	68.245	3.386	-	17.065	1.129	21.580	1.877	66.368
Akreditivi	3.128	-	-	-	-	-	21	3.107
Odobreni neiskorišteni krediti	76.627	18	-	116	-	134	820	75.807
Ukupno	1.196.386	13.552	-	377.161	18.154	408.867	76.642	1.119.744

31. decembar 2019.
Stage 3

	Bruto izloženost		Fer vrijednost kolaterala				Ispravke vrijednosti	Maksimalna izloženost kreditnom riziku
	1	Novcani depoziti ukupno	Garancije	Nekretnine	Pokretne stvari	Ukupno kolaterali	2	(3=1-2)
Kreditni građanima	27.266	10	-	13.442	7	13.459	26.271	995
Stambeni krediti	1.881	-	-	3.479	-	3.479	1.804	77
Potrošački krediti	23.704	9	-	9.861	-	9.870	22.823	881
Ostali krediti građanima	1.681	1	-	102	7	110	1.644	37
Kreditni preduzećima	38.878	30	-	31.207	1.536	32.773	35.539	3.339
Corporate komitenti	6.578	-	-	4.906	293	5.199	5.643	935
SME komitenti	14.615	-	-	16.398	278	16.676	12.211	2.404
Ostali komitenti	17.685	30	-	9.903	965	10.898	17.685	-
Kreditni komitentima po FVBU	2.927	-	-	3.981	-	3.981	1.479	1.448
Plasmani bankama	-	-	-	-	-	-	-	0
Vanbilansna izloženost	1.056	6	-	2.512	1.126	3.644	339	717
Garancije	840	6	-	2.512	1.126	3.644	236	604
Akreditivi	-	-	-	-	-	-	-	-
Odobreni neiskorišteni krediti	216	-	-	-	-	-	103	113
Ukupno	70.127	46	-	51.142	2.669	53.857	63.628	6.499

5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
5.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Pregled LTV (loan to value – odnos izloženosti i nekretnine) pokazatelja za 2020. i 2019. godinu prikazan je u nastavku:

LTV pokazatelj 31. decembar 2020.	0-30%	30-60%	60-90%	90-100%	100-120%	120-%	Iznos nepokrivenih kredita	Ukupno
Stambeni krediti	2.021	7.961	15.100	16.257	3.382	68	29.631	74.420
Potrošački krediti	2.033	3.585	4.835	2.740	1.501	295	338.585	353.574
Ukupno	4.054	11.546	19.935	18.997	4.883	363	368.216	427.994

LTV pokazatelj 31. decembar 2019.	0-30%	30-60%	60-90%	90-100%	100-120%	120-%	Iznos nepokrivenih kredita	Ukupno
Stambeni krediti	2.036	7.009	9.902	7.789	1.565	173	32.166	60.640
Potrošački krediti	2.956	3.445	4.031	2.062	467	343	345.552	358.856
Ukupno	4.992	10.454	13.933	9.851	2.032	516	377.718	419.496

Kreditni portfolio po sektorima je prikazan u tabeli ispod. Obračunate kamate i naknade, koje uvećavaju potraživanja po kreditima i plasmane bankama, te razgraničeni unaprijed naplaćeni prihodi, za koje se umanjuju potraživanja po kreditima i plasmani bankama, u tabeli su prikazani na izdvojenim pozicijama.

	31.12.2020.		31.12.2019.	
	KM	%	KM	%
Stanovništvo	456.104	50,58	449.042	47,56
Trgovina	176.223	19,54	197.457	20,91
Rudarstvo i industrija	89.252	9,90	107.094	11,34
Finansijske institucije	98.603	10,93	108.101	11,45
Građevinarstvo	23.446	2,60	28.281	3,00
Transport i komunikacije	20.005	2,22	24.832	2,63
Trgovina nekretninama	13.398	1,49	11.550	1,22
Usluge, turizam i ugostiteljstvo	4.529	0,50	3.084	0,33
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	1.248	0,14	3.618	0,38
Ostalo	18.984	2,10	11.143	1,18
	901.792	100,00	944.202	100,00
Kamate i naknade	2.752		3.241	
Razgraničene unaprijed naplaćene naknade za obradu kredita	(1.937)		(2.096)	
	902.607		945.347	
Umanjenje: Ispravke vrijednosti	(42.757)		(72.426)	
	859.850		872.921	

Problematični plasmani

Pod problematičnim plasmanima se podrazumijevaju plasmani Banke razvrstani u bonitetne razrede D i E. Upravljanje problematičnim plasmanima se obavlja u Sektoru za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom. Za sva pravna i fizička lica sa ocjenom D i E se odmah, po razvrstavanju u navedeni bonitetni razred, pristupa proceduri prenosa klijenta iz poslovnih dijelova u Sektor za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom (odjel za naplatu pravnih lica/odjela za naplatu fizičkih lica).

5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

5.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Sektor je od 01. juna 2018. godine podijeljen u dva organizaciona dijela, Odjel za naplatu pravna lica i Odjel za naplatu fizička lica, gdje se odvijaju i prate procesi rane, kasne i sudske naplate potraživanja od problematičnih klijenata.

Proces naplate potraživanja za fizička lica je centralizovan i u nadležnosti je Odjela za naplatu fizičkih lica.

Sve aktivnosti naplate potraživanja za fizička lica se poduzimaju isključivo od strane Odjela za naplatu fizičkih lica i počinju od prvog dana kašnjenja klijenta kroz ranu naplatu i nastavljaju kroz aktivnosti kasne naplate i pokretanje sudskog postupka sve dok se ne zatvore potraživanja ili se klijent ne oporavi.

U proces naplate za pravna lica Odjel za naplatu pravna lica se uključuje sa aktivnostima naplate počev od 31 dana kašnjenja što podrazumijeva zajednički rad na klijentima u dijelu posjeta, sastanak, definisanje strategija naplate za klijenta zajedno sa Sektorom za privredu. Sa razvrstavanjem klijenta u bonitetni razred D i E, klijent prelazi u nadležnost Odjela za naplatu pravnih lica gdje se dalje definiše strategija naplate pojedinačno za svakog klijenta (restruktuiranje, nagodba, naplata iz kolaterala, pokretanje i vođenje sudskog postupka).

Ukoliko klijenti koji su u nadležnosti Sektora za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom uspostave kontinuitet u plaćanju bez kašnjenja i izađu iz finansijskih poteškoća nakon perioda oporavka, tada se kao oporavljeni vraćaju u Performing portfolio u nadležnost Sektora za privredu i Sektora za Stanovništvo.

U proces naplate potraživanja uključeni su i klijenti kod kojih su poduzete mjere restrukturiranja.

Mjere restrukturiranja uključuju »ustupak« dužniku, koji je posljedica pogoršanja ekonomskog i finansijskog položaja klijenta i nemogućnosti otplaćivanja duga pod prvobitno dogovorenim uslovima, pri čemu mogu biti promijenjeni uslovi prvobitnog ugovora (aneks) ili sklopljen novi ugovor (refinansiranje). Klijent s finansijskim poteškoćama može biti performing ili non-performing.

Restrukturirana potraživanja predstavljaju "forborne" izloženosti Banke koje je potrebno razmotriti u sektorima za PE-performing klijente Sektora za privredu i Sektora za Stanovništvo ili NPE-non-performing klijente Sektoru za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom. „R“ označava potraživanje uz odobrene ustupke zbog finansijskih poteškoća (ustupci ne bi bili odobreni da se klijent ne nalazi u finansijskim poteškoćama).

5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
5.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Pregled forborne kredita prikazan je u tabeli po segmentima:

Segment	31. decembar 2020. godine		
	Performing portfolio	Non-performing portfolio	Ukupno
Corporate komitenti	4.447	47	4.494
SME komitenti	-	3.758	3.758
Ostali komitenti	15	702	717
Građani	79	190	269
	4.541	4.697	9.238

Segment	31. decembar 2019. godine		
	Performing portfolio	Non-performing portfolio	Ukupno
Corporate komitenti	-	1.892	1.892
SME komitenti	-	7.545	7.545
Ostali komitenti	10	2.795	2.805
Građani	5	128	133
	15	12.360	12.375

Ispravke vrijednosti za partije kredita sa forborne statusom su prikazane u tabeli po segmentima:

Segment	31. decembar 2020. godine			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Corporate komitenti	-	805	42	847
SME komitenti	-	-	1.808	1.808
Ostali komitenti	-	1	253	254
Građani	-	14	185	199
	-	820	2.288	3.108

Segment	31. decembar 2019. godine			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Corporate komitenti	-	-	1.892	1.892
SME komitenti	-	-	5.378	5.378
Ostali komitenti	-	-	2.795	2.795
Građani	-	-	128	128
	-	-	10.193	10.193

5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)**5.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)***Reprogrami i restrukturiranja*

Restrukturiranje obaveza ima za cilj da se klijentu omogući otplata obaveza u skladu sa njegovim realnim mogućnostima, uz obezbjeđenje efikasnije i sigurnije naplate potraživanja Banke. U tom smislu restrukturiranje obaveza predstavlja izmjenu uslova ugovorenih prilikom odobravanja kredita (npr. produženje rokova otplate, smanjenje kamatne stope i sl.). Svrha restrukturiranja je spriječiti potencijalni gubitak Banke, pa je važno da se restrukturiranje pokuša uraditi u ranoj fazi kašnjenja (ili čak i prije nego što klijent počne kasniti), ako klijent ne može izmiriti obaveze.

Međutim, restrukturiranje može biti moguće i za klijente u fazi kasnog ili sudskog postupka naplate u slučajevima kada je restrukturiranje bolja opcija za Banku ili klijent zahtijeva restrukturiranje zbog promijenjenih okolnosti (npr. zapošljavanje klijenta).

Odluku o restrukturiranju obaveza klijenta donosi nadležni organ, u skladu sa ovlaštenjima utvrđenim Odlukom o ovlaštenjima u kreditnom poslovanju.

Restrukturirane izloženosti mogu da budu identifikovane i u nenaplativom (NPE) i u naplativom (PE) dijelu portfolija.

	Broj ponovno ugovorenih kredita (broj transakcija)	Bruto kreditna izloženost
31. decembar 2020.		
Pravna lica	12	10.589
Građani i poduzetnici	14	273
Ukupno	26	10.862
31. decembar 2019.		
Pravna lica	47	17.096
Građani i poduzetnici	28	368
Ukupno	75	17.464

5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

5.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Watch Loan Committee, Watch lista i Intensive care lista

Watch Loan Committee (u daljem tekstu WLC) je tijelo koje ima za zadatak definisanje svih aktivnosti koje Banka poduzima za naplatu potraživanja od performing klijenata koji se prema kriterijima nalaze ili se trebaju nalaziti na Watch listi (u daljem tekstu: WL), odnosno Intensive care listi (u daljem tekstu: ICL), a odnosi se na kašnjenje potraživanja od 8 do 90 dana po lokalnoj metodologiji utvrđivanja dana kašnjenja i na kašnjenje potraživanja od 8 do 90 dana po međunarodnoj metodologiji utvrđivanja dana kašnjenja, a koji nisu klasifikovani kao NPL klijenti i klijenti A,B i C boniteta. Detaljna ovlaštenja, odgovornosti i modus rada komiteta propisani su Poslovnikom o radu Watch Loan Committee i Uputstvom za rad Watch Loan Committee i monitoring watch liste.

Cilj WLC-a je :

- uspostavljanje kontinuiranog procesa identifikacije potencijalno problematičnih klijenata na osnovu ranih upozoravajućih signala u Banci,
- zaustavljanje brojača dana kašnjenja (LMAX i MMAX dpd),
- analiza dostavljenih prijedloga za uvrštavanje i isključivanje klijenata na WL i ICL,
- donošenje odluka o uvrštavanju i isključivanju klijenata na WL i ICL,
- definisanje mjera koje je potrebno poduzeti prema klijentima,

a sve u cilju ublažavanja rizika i zaustavljanja negativnih trendova.

Na WL se uvrštavaju klijenti sa kašnjenjem od 8 do 30 dana, a na ICL se uvrštavaju klijenti sa kašnjenjem od 31 do 90 dana, odnosno klijenti za koje je WLC donio zaključak o uključivanju na jednu od listi.

Pored kriterija dani kašnjenja na zadnji dan u mjesecu, Banka razmatra i ostale bitne faktore za potencijalno uvrštavanje klijenta na WL, odnosno ICL:

- blokada transakcijskog računa (klijenti kod kojih se ustanovi da je račun blokiran se uvrštavaju na ICL)
- česta promjena menadžmenta,
- promjena boniteta,
- stepen finansijske sigurnosti,
- finansijska dugovanja prema omjeru EBITDA,
- loša FBA kategorija dužnika u drugim Bankama ili loša FBA kategorija sudužnika,
- stečaj ili likvidacioni postupak kod sudužnika,
- Odluka Kreditnog odbora o uključivanju klijenta na WL/ICL,
- dospjele neplaćene obaveze iznad 100 KM,
- negativne informacije u medijima (printani i elektronski),
- ostali razlozi za koje WLC donese odluku da može svrstati klijente na WL i ICL.

Vintage analiza

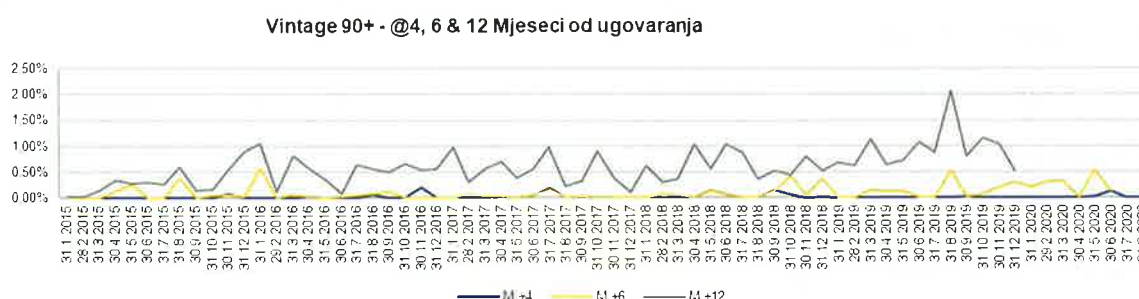
Banka prati kvalitet odobrenih plasmana i kašnjenje nakon odobrenja po dva tipa vintage analiza. Vintage 30+ i Vintage 90+, u kojima se prati broj, iznos i procenat kredita koji stupe u kašnjenje 30+ ili 90+ od mjeseca ugovaranja. Vintage 30+ izvještaj počinje nakon što su prošla minimalno 2 mjeseca od ugovaranja, dok se u 90+ izvještaju evidentiraju kašnjenja nakon što je proteklo 4 mjeseca od ugovaranja. Vintage izvještaji se ažuriraju na mjesečnoj osnovi, na taj način sadrže redom broj svih proteklih mjeseci od datuma ugovaranja do izvještajnog datuma, a u svrhu jednostavnijeg izvještavanja koriste se presijeci 4, 6, 12, 18, 24 i 36 mjeseci od momenta ugovaranja, a prilikom analiza uzimaju se u obzir i značajne promjene i u drugim vremenskim periodima. Za segment fizičkih lica diverzificirano je na 4 vrste proizvoda stambeni/hipotekarni, potrošački, kreditne kartice i prekoračenja, dok za pravna lica diverzifikacije se odnose na ročnost odnosno na dugoročne kredite, kratkoročne te overdrafte i business kartice.

5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

5.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Prosječan procenat kašnjenja 90+ 12 mjeseci nakon odobrenja posmatran na mjesečnom nivou na 31.12.2020. godine iznosi 0,95% na plasmanima fizičkih lica gdje se na osnovu mass portfolija može izvući zakonitost. U toku 2020. godine, usljed pandemije virusnog oboljenja „COVID-19“, značajno je povećano kašnjenje u otplati kredita fizičkih lica, što se može vidjeti u rastu iznosa u kašnjenju naročito kredita odobrenih u 2019. godini. Potraživanja u kašnjenju uglavnom nisu bila predmet odobravanja posebnih mjera u skladu sa Odlukom o privremenim mjerama Agencije za bankarstvo Federacije BiH. Udio ukupnih kredita u kašnjenju je ostao u relativno niskom nivou usljed izvršenih računovodstvenih otpisa u 2020. godini.

Vintage 90+ analiza fizičkih lica

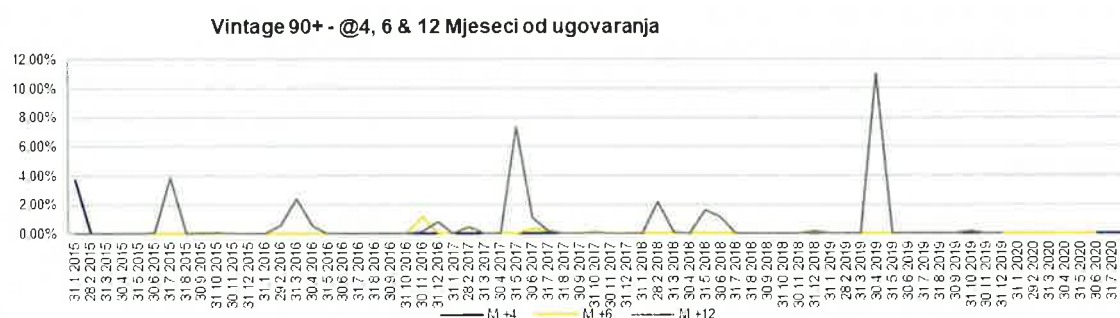

U tabeli ispod je vidljivo kvartalno kretanje udjela izloženosti u 90+ kašnjenju u odnosu na kvartal u kojem je ista ugovorena, sa presjecima @ 12, 18, 24 i 36 mjeseci od ugovaranja.

	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019
Vintage @12 M	0,63%	0,33%	0,57%	0,59%	0,57%	0,56%	0,55%	0,44%	0,41%	0,88%	0,60%	0,58%	0,85%	0,81%	1,19%	0,90%
Vintage @18 M	0,99%	1,01%	0,89%	0,82%	1,32%	0,75%	1,00%	0,80%	0,65%	1,46%	0,91%	1,49%	1,61%	1,57%	-	-
Vintage @24 M	1,29%	1,08%	1,25%	1,06%	1,53%	0,60%	1,27%	0,73%	1,12%	1,96%	1,95%	1,90%	-	-	-	-
Vintage @36 M	1,40%	1,35%	1,25%	1,74%	2,09%	1,65%	1,77%	1,47%	-	-	-	-	-	-	-	-

Pravna lica imaju poseban vid praćenja kašnjenja klijenta u izmirenju obaveza kroz WLC tako da kašnjenja 90+ se dešavaju na izolovanim slučajevima.

Vintage 90+ analiza pravnih lica

5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
5.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

U tabeli ispod je vidljivo kvartalno kretanje udjela izloženosti u 90+ kašnjenju u odnosu na kvartal u kojem je ista ugovorena, sa presjecima @ 12, 18, 24 i 36 mjeseci od ugovaranja. Nije moguće izvesti zakonitost s obzirom da skokovi budu prouzrokovani pojedinačnim izolovanim slučajevima.

	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019
Vintage @12 M	1,43%	0,16%	0,00%	0,44%	0,10%	3,32%	0,07%	0,04%	0,61%	0,83%	0,00%	0,04%	0,00%	3,42%	0,00%	0,05%
Vintage @18 M	0,75%	0,44%	0,03%	0,59%	0,13%	1,25%	0,07%	0,15%	0,71%	0,56%	0,19%	0,09%	0,01%	4,22%	-	-
Vintage @24 M	0,75%	0,43%	0,01%	0,59%	0,10%	1,25%	0,07%	0,12%	0,71%	0,56%	0,18%	0,09%	-	-	-	-
Vintage @36 M	0,56%	0,27%	0,00%	0,45%	0,07%	0,00%	0,00%	0,10%	-	-	-	-	-	-	-	-

Vanbilansne stavke
(a) Obaveze po kreditima

Datumi ugovorenih iznosa finansijskih instrumenata Banke iz vanbilansa kojima se obavezala na kreditiranje komitenata su prikazani u tabeli ispod.

	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Na dan 31. decembra 2020.				
Obaveze po kreditima	88.766	150	-	88.916
Na dan 31. decembra 2019.				
Obaveze po kreditima	76.078	549	-	76.627

(b) Ostale finansijske obaveze - garancije

Ostale finansijske obaveze su također uključene u tabelu ispod, bazirano na najranijem datumu dospijeca po ugovoru.

	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Na dan 31. decembra 2020.				
Ostale finansijske obaveze	38.789	28.071	3	66.863
Na dan 31. decembra 2019.				
Ostale finansijske obaveze	50.125	21.248	-	71.373

Mjerenje rizika

Mjerenje izloženosti tržišnim rizicima vrši se u skladu sa zakonskom regulativom i metodologijom za mjerenje izloženosti na nivou NLB Grupe na standardizovanim pristupom. U NLB Grupi provodi se relativno konzervativna politika upravljanja tržišnim rizicima koja se ogleda u odgovarajućim ograničenjima i procedurama u politikama i drugim aktima na nivou NLB Grupe.

Opšti zahtjevi

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će dolaziti do promjena fer vrijednosti budućih gotovinskih tokova finansijskog instrumenta usljed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proističe iz otvorenih pozicija u kamatnoj stopi, valuti i kapitalnim proizvodima, koji su svi izloženi općim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou proizvoljnosti tržišnih stopa i cijena kao što su kamatne stope, kurs stranih valuta i cijene kapitala. Tržišnim rizicima, u smislu Zakona o bankama, smatraju se pozicijski rizik, valutni (devizni) rizik i robni rizik, od kojih je za Banku najznačajniji valutni (devizni) rizik. Dodatno se još u grupi tržišnih rizika razmatraju i rizik kapitalnih ulaganja (equity risk), rizik ulaganja, rizik namirenja i rizik slobodne isporuke.

5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

5.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Banka postavlja ograničenja i daje uputstva za praćenje i umanjivanje izloženosti tržišnom riziku, koje redovno nadgledaju nadležne organizacione jedinice i odbori za upravljanje rizicima u Banci.

U oblasti upravljanja tržišnim rizicima ključno je razgraničenje odgovornosti između praćenja i upravljanja tržišnim rizicima. Izloženost tržišnim rizicima redovno prati Odjel za upravljanje nekreditnim rizicima, te zajedno sa Odjelom za strateško upravljanje rizicima kontroliše da li su pozicije po pojedinim vrstama rizika u okviru definisanih granica. Otvorenim pozicijama upravlja Odjel za upravljanje bilansom Banke održavajući ih unutar utvrđenih limita.

5.3. Upravljanje tržišnim rizikom

Ublažavanje rizika

Sektor za upravljanje sredstvima dnevnim konverzijama valuta održava deviznu poziciju u zakonski i interno utvrđenim limitima, te kontinuirano preduzima različite aktivnosti kojima svodi tržišne rizike na najmanju moguću mjeru.

Kontrola i monitoring rizika

Kontrolom rizika prati se usklađenost sa određenim zakonskim i internim limitima. Monitoring i upravljanje tržišnim rizicima podržani su internim metodologijama koje su prilagođene lokalnoj regulativi i usklađene sa zahtjevima na nivou NLB Grupe (EU regulativa). U skladu sa lokalnom regulativom Banka osigurava dovoljan iznos kapitala za pokriće potencijalnih neočekivanih gubitaka nastalih zbog izloženosti valutnom i drugim tržišnim rizicima.

5.4. Upravljanje valutnim rizikom

Devizni rizik predstavlja izloženost Banke mogućem uticaju promjena deviznih kurseva i opasnost da nepovoljne promjene rezultiraju gubicima Banke u KM (domaćoj valuti). Nivo rizika predstavlja funkciju visine i dužine trajanja izloženosti Banke mogućim promjenama deviznih kurseva i zavisi od visine zaduženja Banke u inostranstvu i stepena valutne usklađenosti aktive i pasive bilansa i vanbilansa Banke, tj. stepena usklađenosti njenih valutnih tokova.

Izloženost deviznom riziku proizlazi iz kreditnih, depozitnih, investicijskih aktivnosti i aktivnosti trgovanja. Kontrolira se dnevno prema zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te za aktivu i pasivu denominiranu u stranim valutama. Tokom godine otvorene devizne pozicije su se održavale u okviru limita propisanih Odlukama Agencije za bankarstvo FBiH i u okviru internih limita utvrđenih prema metodologiji NLB Grupe, uzimajući u obzir sveobuhvatnost utjecaja na druge limite u slučaju povećanja izloženosti deviznom riziku, prvenstveno limite vezane za kapital.

S obzirom da je u skladu sa Currency board aranžmanom, valuta KM fiksno vezana za EUR, Banka nije izložena promjenama kursa EUR. Oscilacije ostalih valuta nisu imale značajan utjecaj na izloženost Banke deviznom riziku, obzirom da se otvorenost devizne pozicije svodila na minimum.

Sljedeća tabela detaljno prikazuje osjetljivost Banke na 10%-tno povećanje i smanjenje KM u odnosu na USD obračunato na neto deviznu poziciju banke.

	2020.	2019.
USD Dobit/(gubitak)	14/(14)	5/(5)

5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
5.4. Upravljanje valutnim rizikom (nastavak)

Banka je imala sljedeću deviznu poziciju

Na dan 31. decembra 2020.	EUR	USD	KM	Ostale valute	Ukupno
Finansijska aktiva					
Novčana sredstva i računi kod CBBiH	3.545	345	215.812	845	220.547
Plasmani bankama i krediti komitentima	75.489	4.659	191.378	7.981	279.507
Plasmani bankama i krediti komitentima sa deviznom klauzulom	580.343	-	-	-	580.343
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha sa deviznom klauzulom	1.536	-	-	-	1.536
Finansijska imovina po fer vrijednosti OSD	74.711	8.645	40.663	-	124.019
Finansijska imovina po fer vrijednosti OSD sa deviznom klauzulom	9.514	-	-	-	9.514
Ostala finansijska imovina	1.375	-	2.171	3	3.549
	746.513	13.649	450.024	8.829	1.219.015
Finansijske obaveze					
Finansijske obaveze po amortiziranom trošku	316.685	6.802	528.520	8.744	860.751
Finansijske obaveze po amortiziranom trošku sa deviznom klauzulom (EUR)	207.586	-	-	-	207.586
Ostale finansijske obaveze	5.037	20	12.066	5	17.128
	529.308	6.822	540.586	8.749	1.085.465
Devizna pozicija, neto	217.205	6.827	(90.562)	80	133.550

Na dan 31. decembra 2019.	EUR	USD	KM	Ostale valute	Ukupno
Finansijska aktiva					
Novčana sredstva i računi kod CBBiH	4.130	159	222.958	1.167	228.414
Plasmani bankama i krediti komitentima	78.039	7.202	310.577	10.322	406.140
Plasmani bankama i krediti komitentima sa deviznom klauzulom	466.781	-	-	-	466.781
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha sa deviznom klauzulom	1.448	-	-	-	1.448
Finansijska imovina po fer vrijednosti OSD	49.321	8.205	30.338	-	87.864
Finansijska imovina po fer vrijednosti OSD sa deviznom klauzulom	16.967	-	-	-	16.967
Ostala finansijska imovina	1.230	-	2.569	2	3.801
	617.916	15.566	566.442	11.491	1.211.415
Finansijske obaveze					
Finansijske obaveze po amortiziranom trošku	329.181	9.027	498.394	11.233	847.835
Finansijske obaveze po amortiziranom trošku sa deviznom klauzulom (EUR)	216.971	-	-	-	216.971
Ostale finansijske obaveze	6.596	15	11.612	9	18.232
	552.748	9.042	510.006	11.242	1.083.038
Devizna pozicija, neto	65.168	6.524	56.436	249	128.377

Finansijske obaveze po amortiziranom trošku uključuju obaveze prema bankama, komitentima i uzete kredite.

5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

5.5. Upravljanje rizikom kamatne stope

Operacije Banke su pod uticajem rizika promjene kamatnih stopa u onoj mjeri u kojoj kamatonosna aktiva i obaveze dospijevaju ili im se mijenjaju kamatne stope u različitim trenucima ili u različitim iznosima.

Kod varijabilnih kamatnih stopa, imovina i obaveze Banke podložni su i baznom riziku, koji predstavlja razliku u načinu određivanja cijena raznih indeksa varijabilnih kamatnih stopa, kao što su stopa štednje, šestomjesečni EURIBOR i različite vrste kamata. Aktivnosti upravljanja rizicima usmjerene su na optimiziranje neto kamatnog prihoda u skladu s poslovnom strategijom Banke, uz date tržišne kamatne stope.

Banka je izradila Politiku i procedure praćenja izloženosti riziku kamatnih stopa čiji je cilj upravljanje i ograničavanje potencijalnog gubitka Banke zbog promjena stranih i domaćih kamatnih stopa koje utiču na ekonomsku i tržišnu vrijednost Banke.

Za postizanje cilja Politike i procedura praćenja izloženosti riziku kamatnih stopa Banka identifikuje pozicije koje su osjetljive na promjenu kamatnih stopa, priprema podatke za obračun kamatno osjetljivih pozicija, utvrđuje metode mjerenja rizika, utvrđuje kontrolne mehanizme i utvrđuje limite, utvrđuje ovlaštenja i odgovornosti i izvještava.

Svrha upravljanja rizikom kamatne stope, kao segmentom upravljanja aktivom i pasivom, je da odredi optimalnu kamatnu stopu, a samim tim i prihod Banke, uzimajući u obzir uslove na tržištu i konkurentno okruženje, a da istovremeno kamatnu stopu usklađuje sa bančinom aktivom i pasivom. S obzirom na ovaj cilj, veoma je bitno da se procijeni osjetljivost prihoda prema naglim promjenama kamatne stope na tržištu.

U cilju zaštite izloženosti riziku kamatne stope, Banka ugovora varijabilnu kamatnu stopu, usklađuje strukturu kamatonosne aktive i obaveza na koje se plaća kamata i koristi druga sredstva upravljanja rizikom kamatnih stopa.

Banka upravlja kamatnim rizikom tako što:

- adekvatno utvrđuje nivo kamatne marže, odnosno usklađuje visinu kamatnih stopa na pozicijama kamatno osjetljive aktive i pasive, uz istu ročnost i vremenski interval u okviru koga se ponovo utvrđuje visina kamatne stope; i/ili
- obezbjeđuje ročnu usklađenost kamatno osjetljive aktive i pasive (kada je utvrđena fiksna kamatna stopa) odnosno usklađuje rok (vremenski interval za ponovno utvrđivanje kamatnih stopa u slučaju kada se primjenjuje promjenljiva kamatna stopa).

Banka je izložena rizicima koji kroz efekte promjena visine kamatnih stopa na tržištu djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Naredna tabela prikazuje izloženost Banke rizicima od promjene kamatnih stopa.

Pozicije aktive i pasive sa stanjem na dan 31. decembra 2020. i 2019. godine u tabeli su prikazane po knjigovodstvenoj vrijednosti i u skladu sa ugovorenom kamatnom stopom i datumom repricing-a.

U koloni Beskamatno, pozicije krediti komitentima nalaze se krediti klijenata D i E boniteta, kamate i naknade.

5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
5.5. Upravljanje rizikom kamatne stope (nastavak)

	do 1 mjeseca	1-3 mjesec	3-12 mjeseci	1-5 godina	preko 5 godina	Beskamatno	Ukupno
31. decembar 2020.							
Finansijska aktiva							
Novčana sredstva i računi kod CBBH	171.558	-	-	-	-	48.989	220.547
Plasmani bankama	82.442	5.867	400	-	-	-	88.709
Kreditni komitentima	65.369	117.343	229.187	232.664	125.148	1.430	771.141
Finansijska imovina po FVBU	-	-	1.536	-	-	-	1.536
Finansijska imovina po fer vrijednosti OSD	10.350	9.775	19.258	82.466	3.388	1.156	126.393
Vlasnički instrumenti po fer vrijednosti kroz OSD	-	-	-	-	-	7.140	7.140
Ostala finansijska imovina	3.549	-	-	-	-	-	3.549
Nefinansijska aktiva							
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	36.437	36.437
Ostala nefinansijska aktiva	2.053	-	-	-	-	-	2.053
	335.321	132.985	250.381	315.131	128.536	95.152	1.257.505
Finansijske obaveze							
Depoziti banaka	5.171	8.802	-	147	-	-	14.120
Depoziti komitenata	119.796	28.062	113.477	219.731	245	539.762	1.021.072
Obaveze po uzetim kreditima	4.046	1.974	10.581	10.548	-	-	27.149
Subordinirani dug	11	21	5.964	-	-	-	5.996
Ostale finansijske obaveze	17.128	-	-	-	-	-	17.128
Nefinansijske obaveze							
Ostala rezervisanja	3.124	-	-	-	1.063	-	4.187
Unaprijed naplaćeni prihodi	-	-	-	154	-	-	154
	149.276	38.859	130.022	230.580	1.308	539.762	1.089.806
Izloženost kamatnom riziku, neto	186.045	94.126	120.359	84.551	127.228	(444.610)	167.699

Sa 31.12.2020 godine Banka je najvećim dijelom izložena stavkama sa varijabilnom kamatnom stopom (66% ukupnog portfolija), dok je ostatak sa fiksnom kamatnom stopom (34% portfolija). Kada se govori o referentnim stopama one su uključene u varijabilne kamatne stope. Portfolio Banke sa varijabilnom kamatnom stopom najvećim dijelom se odnosi na stavke sa administrativno promjenjivom kamatnom stopom (više od 85%), dok se na referentne stope odnosi 15% portfolija (najvećim dijelom stavke sa EURIBOR, a veoma mali dio sa LIBOR).

5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
5.5. Upravljanje rizikom kamatne stope (nastavak)

	do 1 mjeseca	1-3 mjesec	3-12 mjeseci	1-5 godina	preko 5 godina	Beskamatno	Ukupno
31. decembar 2019.							
(Izmijenjena)							
Finansijska aktiva							
Novčana sredstva i računi kod CBBH	180.754	-	-	-	-	47.660	228.414
Plasmani bankama	95.523	130	-	4.440	-	-	100.093
Kreditni komitentima	70.832	94.818	257.406	232.094	115.710	1.968	772.828
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz BU	-	-	1.448	-	-	-	1.448
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz OSD	0	1.756	16.362	69.201	4.253	6.719	98.291
Vlasnički instrumenti po fer vrijednosti kroz OSD	-	-	-	-	-	6.540	6.540
Ostala finansijska imovina	3.801	-	-	-	-	-	3.801
Nefinansijska aktiva							
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	35.343	35.343
Ostala nefinansijska aktiva	739	-	-	-	-	-	739
	351.649	96.704	275.216	305.735	119.963	98.230	1.247.497
Finansijske obaveze							
Depoziti banaka	5.870	3.912	6.992	-	-	-	16.774
Depoziti komitenata	128.582	29.574	141.526	223.942	248	483.825	1.007.697
Obaveze po uzetim kreditima	-	1.041	13.094	20.203	-	-	34.338
Subordinirani dug	11	22	5.964	-	-	-	5.997
Ostale finansijske obaveze	18.715	-	-	-	-	-	18.715
Nefinansijske obaveze							
Ostala rezervisanja	3.245	-	-	-	1.652	-	4.897
Unaprijed naplaćeni prihodi	-	-	-	162	-	-	162
	156.423	34.549	167.576	244.307	1.900	483.825	1.088.580
Izloženost kamatnom riziku, neto	195.226	62.155	107.640	61.428	118.063	(392.044)	152.468

U upravljanju kamatnim rizikom Banka koristi simulaciju očekivanih i ekstremnih promjena kamatnih stopa i uticaj tih promjena na izvještaj dobiti i gubitka.

5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
5.5. Upravljanje rizikom kamatne stope (nastavak)

U sljedećoj tabeli je prikazan uticaj očekivanih promjena kamatnih stopa na dobit Banke, a da su pri tome sve ostale varijable ostale nepromijenjene:

Osjetljivost bilansa uspjeha na promjenu kamatnih stopa za 31. decembar 2020.

Uvećanje kamatnih stopa	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u '000 KM	Smanjenje kamatnih stopa	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u '000 KM
+100 bp	1.034	-100 bp	(258)

Osjetljivost bilansa uspjeha na promjenu kamatnih stopa za 31. decembar 2019.

Uvećanje kamatnih stopa	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u KM	Smanjenje kamatnih stopa	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u KM
+100 bp	1.005	-100 bp	(10)

Kamatna osjetljivost kao posljedica promjena tržišnih kamatnih stopa utiče na dvije kategorije:

- visinu neto kamatnih prihoda,
- tržišnu vrijednost pojedinih finansijskih instrumenata (kamatno osjetljivih plasmana i izvora), što posljedično utiče na tržišnu vrijednost kapitala Banke

Osjetljivost bilansa uspjeha u tabeli pokazuje kako bi se promjena tržišnih kamatnih stopa, primijenjena na postojeću otvorenu kamatno osjetljivu poziciju, odrazila na finansijski rezultat Banke. Limit za prihodovni aspekt kamatnog rizika, koji se izražava kao pad neto kamatnog prihoda u slučaju paralelne promjene kamatnih stopa za 100 bp, iznosi 3% od kapitala. Efekat smanjenja kamatnih stopa za 100 bp, na dan 31. decembra 2019. godine iznosi 0,10% od kapitala, dok 31. decembra 2020. godine iznosi 0,36%.

U skladu s Politikom i procedurama praćenja izloženosti riziku kamatnih stopa Banka mora ispunjavati kriterij utjecaja paralelnog pomjeranja kamatne krivulje za 200 baznih poena, koji primjenjuje na postojeću otvorenu kamatnu poziciju po pojedinim vremenskim intervalima. Tokom 2020. godine usvojena je i sa primjenom je počela nova Politika i procedura praćenja izloženosti riziku kamatnih stopa. Tokom 2020. godine izvršena je promjena limita za EVE (Economic Value of Equity) pokazatelj sa 8% na 12%.

Osjetljivost tržišne vrijednosti finansijskih instrumenata na dan 31. decembar 2020. godine

Promjena kamatnih stopa	Efekat simulacije u '000 KM	Efekat simulacije u odnosu na kapital
200 bp	969	0,69%

Osjetljivost tržišne vrijednosti finansijskih instrumenata na dan 31. decembar 2019. godine

Promjena kamatnih stopa	Efekat simulacije u '000 KM	Efekat simulacije u odnosu na kapital
200 bp	417	0,31%

5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

5.6. Upravljanje rizikom likvidnosti

Definicija

Likvidnost predstavlja mogućnost banke da finansira povećanje u aktivni s jedne strane i isto tako ispuni obaveze po dospelju s druge strane, ali bez stvaranja neprihvatljivih troškova. Rizik likvidnosti je vjerovatnoća da Banka u budućnosti neće raspolagati s dovoljno novčanih sredstava za nesmetano obavljanje poslovnog procesa.

Rizik likvidnosti pojavljuje se u finansiranju aktivnosti Banke i u upravljanju pozicijama. Uključuje i rizik nesposobnosti finansiranja imovine u prikladnim rokovima i kamatama i rizik nesposobnosti likvidacije imovine po razumnoj cijeni i u prikladnom vremenskom okviru.

Opšti uslovi

Banka ima pristup različitim izvorima finansiranja. Sredstva se prikupljaju putem velikog broja instrumenata uključujući različite vrste depozita građana i pravnih osoba, uzete zajmove, dionički kapital kao i putem emitovanja obveznica. To povećava fleksibilnost izvora finansiranja, umanjuje zavisnost o jednom izvoru i općenito trošak finansiranja.

Banka nastoji održavati ravnotežu između kontinuiteta finansiranja i fleksibilnosti kroz upotrebu obaveza s različitim dospeljima. Banka kontinuirano procjenjuje rizik likvidnosti identificirajući i prateći promjene u finansiranju koje su potrebne za dostizanje poslovnih ciljeva koji su postavljeni u skladu sa strategijom Banke. Uz to, Banka ima portfolio likvidne imovine kao dio svoje strategije upravljanja rizikom likvidnosti.

Mjerenje izloženosti riziku likvidnosti obavlja se i primjenom Scoring modela. U skladu lokalnom regulativom Banka je u obavezi održavanja minimalnog zahtjeva za likvidnost kroz koeficijent pokrića likvidnosti LCR koji se i ranije pratio zbog zahtjeva Standarda upravljanja rizicima na nivou NLB Grupe.

Banka redovno provodi testiranje otpornosti na stres u procesu upravljanja rizikom likvidnosti. Banka redovno vrši Interni proces procjene adekvatnosti likvidnosti (ILAAP).

Svrha ILAAP-a je uspostavljanje snažnog sistema upravljanja likvidnosnim rizicima u Banci. U skladu sa Strategijom preuzimanja i upravljanja rizicima i Risk Appetite, tolerancija na rizik likvidnosti je niska. ILAAP je uključen u svakodnevni poslovni proces i poslovne odluke u vidu dnevnog praćenja novčanih tokova, rezultati stres testova služe za definisanje obima likvidnih rezervi, a definisani pokazatelji u internom sistemu limita vezanim za praćenje izloženosti riziku likvidnosti se koriste za aktiviranje Plana za likvidnost za nepredviđene slučajeve ili Plana oporavka Banke.

5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

5.6. Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Kontrola rizika

Banka usklađuje svoje poslovanje obzirom na rizik likvidnosti u skladu sa zakonskim odredbama i internim politikama održavanja rezervi likvidnosti, usklađenosti aktive i pasive te limitima i ciljnim pokazateljima likvidnosti. Odjel za upravljanje bilansom Banke dnevno upravlja rezervama likvidnosti osiguravajući Banci zadovoljenje potreba njenih klijenata.

Praćenje izloženosti riziku likvidnosti

Odjel za strateško upravljanje rizicima i Odjel za upravljanje nekreditnim rizicima na mjesečnoj osnovi prate sljedeće pokazatelje likvidnosti:

- Liquidity coverage ratio (LCR) – zaštitni sloj likvidnosti / ukupni 30-dnevni neto likvidnosni odlivi,
- Net Stable Funding Ratio (NSFR) – raspoloživi iznos sredstava za stabilno finansiranje / potrebni iznos sredstava za stabilno finansiranje,
- Net Loan to deposit (Net LTD)- odnos neto kredita (umanjenih za ispravke vrijednosti) i depozita (neto krediti nebankarskom sektoru/depoziti nebankarskog sektora),
- Udio nezaloženih likvidnih rezervi u ukupnoj aktivi (AUAR),
- Udio nebankarskih depozita u ukupnoj pasivi (bez kapitala),
- Udio izvora 30 najvećih nebankarskih deponenata u ukupnoj bilansnoj sumi ,
- A'vista stabilnost - Stabilni depoziti po viđenju,
- Stres test likvidnosti - jaki kombinovani stres test.

Svrha Scoring modela je procjena rizika likvidnosti praćenjem različitih pokazatelja, te informisanje Uprave Banke o procjeni trenutnih rizika likvidnosti kojima je izložena Banka. Izlazni rezultati Scoring modela se poslije koriste kao ulazni podatak u procesu donošenja odluka.

Cilj Scoring modela je detaljno praćenje izloženosti Banke riziku likvidnosti, kroz praćenje različitih pokazatelja koji imaju uticaj na likvidnost Banke. Scoring model pokriva širok raspon različitih pokazatelja, uzimajući u obzir i pokazatelje specifične za Banku, kao i systemske pokazatelje, koje imaju uticaj na Banku u širem smislu. Scoring model pruža jasan input za dalje donošenje odluka, s obzirom da Scoring model daje procjenu o riziku likvidnosti Banke, numerički, u obliku broja. Taj broj odgovara jednom od pet nivoa rizika, koji predstavljanju nivoe rizika likvidnosti, a kreću se u rasponu od nizak do visok rizik likvidnosti. Scoring model omogućava efikasno praćenje rizika likvidnost i procjenjuje trenutnu likvidnosnu situaciju Banke.

Pokazatelji koji su uključeni u Scoring model, su identifikovani kao ključni pokazatelji za procjenu rizika likvidnosti Banke.

Pokazatelji u Scoring modelu su izabrani na osnovu sljedećih kriterija:

- Uključenost pokazatelja u Risk Appetite
- Uključenost pokazatelja u Politiku
- Regulatorni zahtjevi
- Uticaj pokazatelja na likvidnost
- Frekvencija praćenja (mjesečno, u slučaju nekih kalkulacija kvartalno izračuni)

Osim gore navedenih pokazatelja specifičnih za Banku, u Scoring model je uključeno i nekoliko pokazatelja systemskog rizika, koji u potpunosti obuhvataju systemski rizik koji utiče na rizik likvidnosti banke.

Scoring model daje rezultat (broj) nivoa rizika, koji predstavlja procjenu likvidnosne pozicije Banke.

5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
5.6. Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Procjena rizika likvidnosti se opisuje prema sljedećim nivoima rizika:

1. Nizak rizik likvidnosti, ako je rezultat u intervalu	0% - 15%
2. Prihvatljiv rizik likvidnosti, ako je rezultat u intervalu	15% - 30%
3. Umjeren rizik likvidnosti, ako je rezultat u intervalu	30% - 45%
4. Značajan rizik likvidnosti, ako je rezultat u intervalu	45% - 60%
5. Visok rizik likvidnosti, ako je i rezultat u intervalu	60% - 100%.

Izloženost riziku likvidnosti Banke na dan 31. decembra 2020. godine je na samoj granici između niskog i prihvatljivog nivoa, jer rezultat Scoring modela iznosi 15,38% (31.12.2019: 13,97%).

U slučaju izloženosti visokom riziku likvidnosti Banka bi aktivirala Plan za likvidnost za nepredviđene slučajeve.

Sljedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospjeća Banke za finansijsku imovinu i obaveze. Tabela je sačinjena na temelju nediskontiranih novčanih tokova finansijske imovine i obaveza uključujući i kamate na tu imovinu koje će biti zarađene, osim na sredstva na koje Banka očekuje da će se novčani tok pojaviti u drugom razdoblju.

Tabela u nastavku prikazuje analizu sredstava i obaveza po njihovom dospjeću, a na osnovu preostalog vremenskog perioda od datuma bilansa stanja do dogovorenog datuma plaćanja obaveza.

31. decembra 2020.	Do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Bez ročnosti	Ukupno
Finansijska aktiva							
Novčana sredstva i računi kod CBBH	171.387	-	-	-	-	49.160	220.547
Plasmani bankama	82.442	5.869	400	-	-	-	88.711
Kreditni komitentima	44.533	95.957	225.547	362.264	144.491	-	872.792
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	1.544	-	-	-	1.544
Finansijska imovina po fer vrijednosti OSD	10.669	9.778	19.293	83.289	3.388	7.140	133.557
Ostala finansijska imovina	3.549	-	-	-	-	-	3.549
Ukupno	312.580	111.604	246.784	445.553	147.879	56.300	1.320.700
Finansijske obaveze							
Depoziti banaka	5.171	8.802	1	147	-	-	14.121
Depoziti komitenata	642.834	29.747	121.777	231.411	741	-	1.026.510
Obaveze po uzetim kreditima	4.046	2.021	10.617	10.584	-	-	27.268
Subordinirani dug	142	22	228	1.047	6.910	-	8.349
Ostale finansijske obaveze	17.128	-	-	-	-	-	17.128
Ukupno	669.321	40.592	132.623	243.189	7.651	-	1.093.376
Izloženost riziku likvidnosti, neto	(356.741)	71.012	114.161	202.364	140.228	56.300	227.324

5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
5.6. Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

31. decembra 2019. (izmijenjena)	Do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Bez ročnosti	Ukupno
Finansijska aktiva							
Novčana sredstva i računi kod CBBH	180.754	-	-	-	-	47.660	228.414
Plasmani bankama	95.880	130	-	4.083	-	-	100.093
Kreditni komitentima	47.971	73.383	249.501	362.345	141.895	-	875.095
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	161	1.287	-	-	1.448
Finansijska imovina po fer vrijednosti OSD	1.931	4	22.055	70.094	4.250	6.540	104.874
Ostala finansijska imovina	3.801	-	-	-	-	-	3.801
Ukupno	330.337	73.517	271.717	437.809	146.145	54.200	1.313.725
Finansijske obaveze							
Depoziti banaka	5.870	3.912	6.994	-	-	-	16.776
Depoziti komitenata	597.622	32.782	147.881	240.409	1.536	-	1.020.230
Obaveze po uzetim kreditima	9	199	13.295	23.191	-	-	36.694
Subordinirani dug	277	22	359	2.092	8.479	-	11.229
Ostale finansijske obaveze	12.863	310	1.395	4.147	-	-	18.715
Ukupno	616.641	37.225	169.924	269.839	10.015	-	1.103.644
Izloženost riziku likvidnosti, neto	(286.304)	36.292	101.793	167.970	136.130	54.200	210.081

5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

5.7. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza

Fer vrijednost se definiše kao cijena koju bi Banka dobila za prodaju finansijske imovine ili platila za prenos obaveza u uobičajenim transakcijama između tržišnih učesnika na datum mjerenja (tj. izlazne cijene). Time se naglašava da je fer vrijednost tržišno bazirana mjera. Standard pretpostavlja hijerarhiju fer vrijednosti pri čemu je nivo 1 poželjniji metod gdje je dostupan:

- Nivo 1 – kotirana cijena za identične finansijske instrumente, odnosno identična sredstva i obaveze na aktivnim tržištima
- Nivo 2 – ostali vidljivi ulazni podaci za sredstva ili obaveze kao što su kotirane cijene na aktivnim tržištima za slična sredstva ili obaveze, ili kotirane cijene za identična sredstva ili obaveze na tržištima koja nisu aktivna
- Nivo 3 – nevidljivi ulazni podaci razvijeni od strane subjekta koristeći najbolje dostupne informacije u kojima nema tržišne aktivnosti (ili je neznatna) za sredstvo ili obavezu na datum mjerenja

5.7.1. Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke koji se mjere po fer vrijednosti na ponavljajućoj osnovi, iz perioda u period

U bilansu Banke se po fer vrijednosti vode dužnički vrijednosni papiri i vlasnički vrijednosni papiri. Svođenje na fer vrijednost obavlja se na kraju svakog mjeseca, a razlika u vrijednosti u odnosu na nabavnu vrijednost knjiži se u korist / na teret kapitala.

Na dan 31. decembra 2020. godine svi vrijednosni papiri su klasifikovani kao finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FV/OSD) u nivo kreditnog rizika 1 (Stage 1) i služe kao rezerve likvidnosti. Vrednovanje se vrši po fer vrijednosti u skladu sa MSFI. Efekti vrednovanja su iskazani u Izvještaju o promjenama na kapitalu u okviru pozicije Ostala sveobuhvatna dobit/gubitak (rezerve fer vrijednosti). Ukupna tržišna vrijednost vrijednosnih papira, uključujući i obračunate kamate, iznosi 133.533 hiljada KM (31.12.2019.: 104.831 hiljada KM).

5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
5.7. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)
5.7.1. Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke koji se mjere po fer vrijednosti na ponavljajućoj osnovi, iz perioda u period (nastavak)

U sljedećoj tabeli je predstavljen način utvrđivanja fer vrijednosti vrijednosnih papira (posebno tehnike vrednovanja i ulazni podaci koji se koriste).

Fer vrijednost na dan		Hijerarhija fer vrijednosti
31. decembra 2020.	31. decembra 2019. (izmijenjena)	
Dužnički vrijednosni papiri	Dužnički vrijednosni papiri:	
• Republika Slovenija (kratkoročni trezorski zapisi) – 24.494 hiljada KM • Repulika Slovenija (dugoročne obveznice) – 18.618 hiljada KM • Kraljevina Belgija (dugoročne obveznice) – 9.166 hiljada KM • Republika Francuska (dugoročne obveznice) – 7.256 hiljada KM • Sjedinjene Američke Države (dugoročne obveznice) – 1.600 hiljada KM	• Republika Slovenija (kratkoročni trezorski zapisi) – 11.763 hiljada KM • Repulika Slovenija (dugoročne obveznice) – 8.967 hiljada KM • Kraljevina Belgija (dugoročne obveznice) – 9.381 hiljada KM • Republika Francuska (dugoročne obveznice) – 3.992 hiljada KM • Sjedinjene Američke Države (dugoročne obveznice) – 1.756 hiljada KM	Nivo 1
Dužnički vrijednosni papiri:	Dužnički vrijednosni papiri:	
• Ministarstvo finansija FBiH (dugoročne obveznice) – 31.386 hiljada KM • Ministarstvo finansija RS (dugoročne obveznice) – 21.706 hiljada KM • Ministarstvo finansija FBiH (kratkoročni trezorski zapisi) – 8.996 hiljada KM • Grad Banja Luka (dugoročne obveznice) – 1.436 hiljada KM • Ministarstvo finansija RS (kratkoročni trezorski zapisi) – 991 hiljada KM • Kanton Sarajevo (dugoročne obveznice) - 744 hiljada KM	• Ministarstvo finansija FBiH (dugoročne obveznice) – 31.995 hiljada KM • Ministarstvo finansija RS (dugoročne obveznice) – 21.944 hiljada KM • JP Autoceste FBiH (dugoročne obveznice) – 5.723 hiljada KM • Grad Banja Luka (dugoročne obveznice) – 1.768 hiljada KM • Kanton Sarajevo (dugoročne obveznice) - 1.002 hiljada KM	Nivo 2
Vlasnički vrijednosni papiri:	Vlasnički vrijednosni papiri:	
• Mastercard Incorporated – 7.045 hiljada KM • SWIFT Belgija – 67 hiljada KM • RVP FBiH – 14 hiljada KM • UBBIH – 14 hiljada KM	• Mastercard Incorporated – 6.449 hiljada KM • SWIFT Belgija – 63 hiljada KM • RVP FBiH – 14 hiljada KM • UBBIH – 14 hiljada KM	Nivo 3

5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)**5.7. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)****5.7.2. Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke koje se ne mjere po fer vrijednosti na ponavljajućoj osnovi**

Fer vrijednost kredita i depozita izračunava se po različitim segmentima, proizvodima i periodima preostalog dospjeća. Izračuni su bazirani na neto vrijednosti kredita uvećanim za buduće kamate. Svi budući novčani tokovi iz glavnica i kamata se diskontuju na sadašnju vrijednost.

Prilikom izračuna fer vrijednosti, u obzir se uzimaju sljedeći kriteriji:

1. Izračun se temelji na podacima po pojedinačnim ugovorima.
2. Posebno se posmatraju performing (krediti klijenata ABC boniteta) i nekvalitetni (krediti klijenata DE boniteta) krediti.
3. U obzir se uzima segmentacija kredita i depozita (država, banke, finansijske organizacije, preduzeća i stanovništvo).
4. U izračun fer vrijednosti uzimaju se u obzir očekivani novčani tokovi iz kredita i depozita, i to iz glavnica i kamata, iz amortizacionih planova, po preostalom dospjeću pojedinog novčanog toka, pri čemu se novčani tok iz svakog ugovora umanjuje za obračunate ispravke vrijednosti i rezervacije, dok se obračunate kamate ne uzimaju u obzir.

Budući novčani tokovi kredita i depozita diskontuju se po tržišnoj kamatnoj stopi u skladu sa metodologijom neto sadašnje vrijednosti, pri čemu se diskontni faktor sastoji od tržišne krivulje i spread-a za depozite i performing kredite, odnosno tržišne krivulje i diskontnog faktora u visini od 20% za nekvalitetne kredite.

Izračunata fer vrijednost finansijskih instrumenata na dan 31.12.2020. godine prikazana je u nastavku i nema uticaj na postojeće računovodstvene evidencije Banke:

	Hijerarhija fer vrijednosti	31. decembra 2020.		31. decembra 2019.	
		Knjigovo- dstvena vrijednost	Fer vrijednost	Knjigovo- dstvena vrijednost	Fer vrijednost
Finansijska imovina					
Plasmani bankama	Nivo 3	88.709	88.721	100.093	100.115
Kreditni komitentima	Nivo 3	771.141	800.792	772.828	765.050
Ukupno		859.850	889.513	872.921	865.165
Finansijske obaveze					
Depoziti banaka	Nivo 3	14.120	14.129	16.774	16.789
Depoziti komitenata	Nivo 3	1.021.072	1.022.353	1.007.697	1.007.564
Obaveze po uzetim kreditima	Nivo 3	27.149	27.865	34.338	35.496
Subordinirani dug	Nivo 3	5.996	6.014	5.997	6.018
Ukupno		1.068.337	1.070.361	1.064.806	1.065.867

5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

5.8. Upravljanje operativnim rizikom

Upravljanje operativnim rizikom kao važan dio poslovanja Banke, omogućava njezino dugoročno uspješno poslovanje i očuvanje njenog ugleda.

U okviru operativnih rizika, Banka provodi sljedeće aktivnosti:

- permanentne aktivnosti identifikacije i procjene rizika, odnosno identifikaciju operativnih rizika u svim poslovnim procesima u Banci, novim procesima, novim proizvodima, kao i operativnih rizika vezanih za angažovanje vanjskih izvođača,
- aktivnosti redovne godišnje ponovne identifikacije, odnosno revizije ranije identifikovanih operativnih rizika,
- polugodišnje izvještavanje Odbora za upravljanje operativnim rizicima o gornjoj granici tolerancije rizika, bitnim operativnim rizicima kategorija A i B (i prijedlozima za njihovo savladavanje), kao i o velikim štetnim događajima,
- godišnji izračun operativnog rizičnog profila Banke i uporedni pregled sa rizičnim profilom za prethodnu godinu, te izvještavanje NLB d.d. i Odbora za upravljanje operativnim rizicima,
- mjesečno prikupljanje podataka i izvještavanje o štetnim događajima,
- kvartalno izvještavanje Agencije za bankarstvo FBiH,
- izvještavanje Odbora za upravljanje operativnim rizicima o rezultatima praćenja indikatora ključnih rizika,
- testiranje otpornosti na stres na području operativnog rizika i izvještavanje Odbora za upravljanje operativnim rizicima i Agencije za bankarstvo FBiH o rezultatima.

U cilju unapređenja procesa upravljanja operativnim rizicima u Banci su provođene sljedeće aktivnosti:

- redovne aktivnosti na adekvatnom upravljanju operativnim rizicima na svim procesima, na novim projektima, zatim kod angažovanja vanjskih izvođača (outsourcing) kao i kod razvoja novih proizvoda, procesa i sistema, te projekata čija je implementacija u toku,
- trajne aktivnosti na identifikaciji operativnih rizika vezanih za „cyber” kriminal, neadekvatno djelovanje aplikacija, rizike nepravilno unešenih podataka u aplikacije, rizike prirodnih nesreća, rizike neusklađenosti sa zakonodavstvom, pravilima, propisima, sporazumima, propisanim praksama i etičkim standardima, te druge operativne rizike koji imaju malu vjerovatnost nastanka ali vrlo visok finansijski uticaj ili predstavljaju visok rizik ugleda za Banku, i druge specifične operativne rizike na koje bi željeli skrenuti pažnju.
- poseban naglasak na rizicima usklađenosti (rizik gubitka zbog pravnih sankcija), rizicima ponašanja (rizik gubitka zbog namjernog obmanjivanja klijenata pri predstavljanju proizvoda i usluga, te neodgovarajuće postupanje prema klijentima u rješavanju njihovih pritužbi), rizicima koji proizlazi iz nastalih potencijalnih štetnih događaja, te rizicima od terorističkih napada,
- trajna podrška revizijskih preporuka pri ocjeni adekvatnosti sistema kontrole u pojedinim poslovnim područjima,
- pripreme analiza stresnih scenarija na najznačajnijim poslovnim procesima,
- formiranje i praćenje adekvatnosti formiranih rezervisanja za pokriće operativnih rizika u skladu sa propisima FBA, kao i u skladu sa mjerilima Grupe sa ciljem izrade konsolidovanih izvještaja, te izvještavanje organa Banke, Odbora za upravljanje operativnim rizicima i NLB d.d. Ljubljana,
- mjesečno održavanje sjednica Odbora za upravljanje operativnim rizicima,
- kontinuirana edukacija zaposlenika angažovanih na izvođenju procesa identifikacije operativnih rizika i izvještavanju o evidentiranim štetnim događajima, potencijalnim štetnim događajima, kao i povećanju svjesnosti kod svih zaposlenika Banke o prisutnosti ovih rizika u radnoj sredini
- imenovani su vlasnici procesa operativnih rizika u cilju identifikacije bitnih/ključnih/sistemskih rizika na pojedinačnim procesima, definisanju konkretnih mjera za savladavanje rizika te centralizovano praćenje realizacije.

5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

5.9. Upravljanje rizikom kapitala

U skladu sa Zakonom o bankama FBiH (Službene novine FBiH, broj: 27/17), upisani osnivački kapital za banke mora iznositi najmanje 15.000 hiljada KM.

Cilj upravljanja kapitalom Banke je obezbjeđenje i održavanje optimalnog obima, strukture i izvora kapitala, kako bi se omogućilo:

- ispunjavanje svih zakonskih (regulatornih) zahtjeva,
- pokriće svih rizika preuzetih u poslovanju Banke,
- neometano ostvarivanje strateških ciljeva Banke i
- postizanje optimalnog povrata na kapital prema dioničarima.

Rukovodstvo Banke mjesečno prati pokazatelje adekvatnosti kapitala Banke i druge pokazatelje poslovanja, a izvještaji u propisanoj formi o ostvarenim vrijednostima pokazatelja kvartalno se dostavljaju FBA.

Banka, u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke (Službene novine FBiH, broj: 81/17, 50/19, 37/20 i 81/20) (u daljem tekstu: Odluka), mora u svakom trenutku ispunjavati sljedeći minimum kapitalnih zahtjeva:

1. stopu redovnog osnovnog kapitala od 6,75% (CET1 stopa), kao odnos redovnog osnovnog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku,
2. stopu osnovnog kapitala od 9% (T1 stopa), kao odnos osnovnog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku i
3. stopu regulatornog kapitala od 12%, kao odnos regulatornog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku.

Prema ovoj Odluci, Regulatorni kapital Banke predstavlja zbir osnovnog i dopunskog kapitala, nakon regulatornih usklađivanja, i to:

1. Osnovni kapital Banke (Tier 1) predstavlja zbir stavki redovnog osnovnog kapitala (CET1) nakon regulatornih usklađivanja i stavki dodatnog osnovnog kapitala (AT1) nakon regulatornih usklađivanja.
2. Dopunski kapital Banke (Tier 2) je zbir instrumenata kapitala, subordinisanih dugova i drugih stavki dopunskog kapitala nakon umanjenja za regulatorna usklađivanja, koji ne može biti veći od jedne trećine osnovnog kapitala.

5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)**5.9. Upravljanje rizikom kapitala (nastavak)**

Ukupan iznos izloženosti riziku Banka izračunava kao zbir sljedećih stavki:

- iznosi izloženosti ponderisani rizikom za kreditni rizik,
- kapitalni zahtjevi koji se odnose na tržišne rizike (valutni rizik, rizik namirenja, robni rizik) i
- kapitalni zahtjevi za operativni rizik.

Pri izračunu ukupnog iznosa izloženosti riziku Banka množi kapitalne zahtjeve koji se odnose na tržišne rizike i operativni rizik sa 8,33.

Banka mora održavati i zaštitni sloj za očuvanje kapitala u obliku redovnog osnovnog kapitala u iznosu od 2,5% ukupnog iznosa izloženosti riziku. Zaštitni sloj za očuvanje kapitala predstavlja dio redovnog osnovnog kapitala iznad propisanog minimuma od 6,75% ukupnog iznosa izloženosti riziku, i ne može se koristiti za održavanje stope osnovnog i stope ukupnog kapitala.

FBA može odrediti stopu zaštitnog sloja kapitala za sistemski značajnu banku u visini od 0% do 2% ukupnog iznosa izloženosti riziku.

Zahtjev za kombinovani zaštitni sloj predstavlja redovni osnovni kapital (izražen procentualno u odnosu na ukupni iznos izloženosti riziku), koji je namijenjen ispunjavanju zahtjeva za zaštitnim slojem za očuvanje kapitala, uvećan za sljedeće zaštitne slojeve, u zavisnosti od toga šta je primjenjivo:

1. protuciklični zaštitni sloj specifičan za banku,
2. zaštitni sloj za sistemski važnu banku i
3. zaštitni sloj za sistemski rizik.

Primjena protucikličnog zaštitnog sloja specifičnog za banku, zaštitnog sloja za sistemski važnu banku i zaštitnog sloja za sistemski rizik još uvijek nije propisana.

Od početka primjene Odluke o izračunavanju kapitala banke, Banka održava stopu regulatornog kapitala iznad propisanog nivoa od 12%, te ispunjava zahtjev za održavanje zaštitnog sloja za očuvanje kapitala od 2,5%, kao i dodatni zahtjev za Risk Appetit Banke od 0,5%.

U narednoj tabeli su prikazane stavke regulatornog kapitala, iznosi izloženosti riziku, te stope kapitala u skladu sa zahtjevima Odluke prema podacima na 31. decembar 2020. godine:

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019. (izmijenjeno)	31. decembar 2019.
Regulatorni kapital Banke	145.894	140.642	134.798
Iznosi izloženosti ponderisane rizikom za kreditni rizik	730.837	737.933	734.708
Izloženosti riziku za valutni rizik	23.116	31.263	21.588
Izloženosti riziku za operativni rizik	60.541	86.955	86.955
Ukupan iznos izloženosti riziku	814.494	856.151	843.251
Stopa redovnog osnovnog kapitala	17,19%	16,18%	15,74%
Stopa osnovnog kapitala	17,19%	16,18%	15,74%
Stopa regulatornog kapitala	17,91%	16,43%	15,99%
Stopa redovnog osnovnog kapitala uključujući usklađenja iz Stubu 2	8,14%	8,00%	8,00%
Stopa osnovnog kapitala uključujući usklađenja iz Stubu 2	10,86%	10,66%	10,66%
Stopa regulatornog kapitala uključujući usklađenja iz Stubu 2	14,47%	14,22%	14,22%

5. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)**5.9. Upravljanje rizikom kapitala (nastavak)**

Proces interne procjene adekvatnosti kapitala (ICAAP) predstavlja važan dio planiranja kapitala. ICAAP definiše skup ograničenja za različite vrste rizika (svih relevantnih vrsta rizika kojima Banka može biti izložena, a ne samo materijalno najvećih), u smislu njihove potrošnje kapitala pod normalnim i stresnim uslovima.

Najvažniji cilj ICAAP-a u Banci je osiguranje adekvatnog kapitala i održivosti u svakom trenutku. Svrha ICAAP procesa je da Banka ima uspostavljene čvrste, efikasne i sveobuhvatne strategije i procese za procjenu i održavanje tekućih iznosa, vrsta i raspodjele internog kapitala koji se smatra adekvatnim za pokrivanje prirode i nivoa rizika kojima je ili bi Banka mogla biti izložena. ICAAP igra ključnu ulogu u održavanju kontinuiteta poslovanja Banke osiguravanjem njene adekvatne kapitalizacije.

Ekonomska perspektiva daje veoma sveobuhvatan pogled na rizike. U ekonomskoj perspektivi cilj je interno osigurati potreban kapital za rizike koji mogu uzrokovati ekonomski gubitak, na temelju trenutne kvantifikacije i uz korištenje vrlo visokih razina pouzdanosti za procjenu neočekivanih gubitaka. Neki od tih rizika, ili rizici povezani s njima, mogu se djelimično ili u potpunosti materijalizovati kasnije pod normativnom perspektivom kroz negativan uticaj na bilans uspjeha koji se rezultira smanjenjem kapitala. Stoga se od Banke očekuje da u normativnoj perspektivi procijeni u kojoj mjeri bi rizici identifikovani i kvantifikovani u ekonomskoj perspektivi mogli uticati na kapital i ukupan iznos izloženosti riziku u budućnosti.

Normativna perspektiva (Osnovni scenario) je petogodišnja procjena Banke koja pokazuje njenu sposobnost ispunjavanja svih regulatornih zahtjeva vezanih za kapital i Risk Appetite Banke. Unutar tih ograničenja kapitala, Banka definira svoje zaštitne slojeve u Risk Appetite iznad regulatornih minimuma i internih kapitalnih potreba koji joj omogućuju održivo praćenje poslovne strategije.

Normativna perspektiva (Nepovoljni (adverse) stres scenario) uključuje rezultate provedenih testiranja otpornosti na stres. U perspektivi koja uključuje stresne scenarije Banka nastoji ispuniti koeficijent adekvatnosti kapitala uključujući i trogodošnje projekcije nepovoljnih kretanja koja podrazumijevaju iscrpljivanje kapitala Banke.

Podaci o kapitalu na 31. decembar 2020. godine, prikazani u ovoj napomeni, u trenutku pripreme ovih izvještaja još nisu revidirani s obzirom da je regulatorni rok za reviziju istih 31. maj 2021. godine.

Od 1. januara 2020. godine Banka je počela da primjenjuje Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, a koju je objavila Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine. Banka je izvršila izmjenu metodologije utvrđivanja očekivanih gubitaka u skladu sa navedenom Odlukom te je izračunala efekte dodatnih očekivanih kreditnih gubitaka u iznosu od 3,7 miliona KM. Adekvatnost kapitala na 1.1.2020. godine, nakon primjene navedene Odluke se smanjila sa **15,99%** na **15,97%**.

6. Neto prihodi po osnovu kamata**a. Prihodi po kamatama obračunati primjenom efektivne kamatne stope**

	2020.	2019.
Kreditni mjereni po amortizovanom trošku	39.359	40.455
Finansijski instrumenti po FVOSD	2.322	1.972
Unwinding (Napomena 14)	115	237
Plasmani drugim bankama	27	162
Ostali prihodi od kamata i slični prihodi	22	12
Prihodi po kamatama	41.845	42.838

Ostali prihodi po osnovu kamata koje nisu obračunati primjenom efektivne kamatne stope

Kreditni mjereni po fer vrijednosti	135	124
Prihodi iz osnova modifikacije	49	-
Ukupno prihodi po kamatama	42.029	42.962

b. Rashodi po kamatama

	2020.	2019.
Depoziti	4.130	4.948
Obaveze po kreditima	850	1.008
Subordinirani dug	262	130
Diskontni iznos rezervisanja po MRS 19 (Napomena 25a)	37	48
Ostali rashodi po kamatama	1.984	1.398
Rashodi iz osnova modifikacije	181	-
Rashodi po kamatama	7.444	7.532

Neto prihodi po osnovu kamata

34.585	35.430
---------------	---------------

7. Neto prihodi od naknada i provizija**a. Prihodi od naknada i provizija**

	2020.	2019.
Prihod od naknada za izvršene usluge domaćeg i inostranog platnog prometa	20.332	21.049
Prihod od naknada po garancijama i akreditivima	1.403	1.210
Prihodi od naknada po ostalim aktivnostima	3.625	3.911
Prihodi od naknada i provizija	25.360	26.170

b. Rashodi od naknada i provizija

	2020.	2019.
Rashodi od usluga platnog prometa i drugih bankarskih usluga	6.843	7.232
Troškovi osiguranja depozita	2.232	2.084
Rashodi od naknada i provizija	9.075	9.316

Neto prihodi od naknada i provizija

16.285	16.854
---------------	---------------

Banka nije objavila vrijednost bilo koje otvorene obaveze izvršenja na dan 31. decembra 2020. godine, budući da njeni ugovori s klijentima uglavnom imaju fiksni rok kraći od jedne godine, odnosno otvoreni rok s rokom otkazivanja kraćim od jedne godine.

8. Gubici od umanjenja vrijednosti (neto)

	2020.				2019.
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	
Novčana sredstva i računi kod CB BiH (Napomena 12)	(13)	-	-	(13)	(16)
Plasmani bankama (Napomena 13)	11	-	-	11	-
Kreditni komitentima (Napomena 14)	(7.059)	9.387	8.879	11.207	3.327
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz OSD (Napomena 16)	(179)	1	-	(178)	(75)
Ostala aktiva (Napomena 19)	226	101	79	406	227
Potencijalne i preuzete obaveze (Napomena 28)	(829)	(10)	(241)	(1.080)	314
Umanjenje vrijednosti za opći kreditni rizik i potencijalne kreditne gubitke (neto)	(7.843)	9.479	8.717	10.353	3.777
Troškovi rezervisanja za sudske sporove (neto) (Napomena 25b)	(31)	-	-	(31)	485
Rezervisanja za potrebe nedostajuće dokumentacije iz komisionih poslova	64	-	-	64	-
	(7.810)	9.479	8.717	10.386	4.262

9. Dobit po osnovu kursnih razlika

	2020.	2019.
Prihod od naknada po osnovu kupoprodaje deviza	894	1.222
Rashod od naknada po osnovu kupoprodaje deviza	(100)	(113)
	794	1.109
Obračunske kursne razlike, neto	2	8
	796	1.117

10. Opći i administrativni troškovi

	2020.	2019.
Amortizacija materijalne i nematerijalne imovine i imovine sa pravom korištenja	3.603	2.772
Održavanje	2.053	1.746
Troškovi PTT usluga	1.160	1.073
Troškovi obezbjeđenja	1.152	1.114
Usluge	977	939
Troškovi marketinga	825	831
Naknade FBA	771	743
Kancelarijski materijal i sitan inventar	660	582
Režijski troškovi	634	717
Zakupnina	551	712
Troškovi osiguranja imovine i zaposlenih	353	303
Ostali porezi i doprinosi	345	321
Troškovi suda i ostali administrativni troškovi	260	156
Troškovi čišćenja	223	236
Management fee	114	-
Ostali troškovi zaposlenih	37	188
	13.718	12.433

10.a. Troškovi zaposlenih

	2020.	2019.
Neto plate	8.410	8.732
Porezi i doprinosi	5.172	5.364
Topli obrok i troškovi prevoza	912	1.110
Regres	514	507
Ostalo	357	562
	15.365	16.275
Rezervisanja za redovne otpremnine, rezervisanja za neiskorištene godišnje odmore (Napomena 25)	529	111
	15.894	16.386

Rezervisanja za redovne otpremnine u 2020. godini iznosila su 81 hiljada KM (2019: 94 hiljada KM) a rezervisanja za neiskorištene godišnje odmore 193 hiljada KM, rezervisanja za zaposlene sa specifičnom prirodom posla 173 hiljade KM i rezervisanje za zaposlene varijabilni dio 82 hiljade KM. Prosječan broj zaposlenih po ukalkulisanim satima u 2020. godini bio je 428 (2019: 434).

10.b. Ostali prihodi od poslovanja

	2020.	2019.
Prihodi od naplaćenih računovodstveno i trajno otpisanih potraživanja	1.768	284
Prihodi od otuđenja (prodaje) stalnih sredstava	244	19
Prihodi po osnovu prijevremenih razročenja depozita	125	249
Prihodi po osnovu dividendi	24	23
Prihodi od prodaje stečene materijalne imovine	89	188
Naknadno utvrđeni prihodi po odlukama	10	7
Ostali prihodi	197	263
	2.457	1.032

11. Porez na dobit

Ukupan porez priznat u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti se može prikazati kako slijedi:

	2020.	2019.
Porez na dobit za godinu	1.307	2.520
Odgođeni porez	(152)	-
	1.155	2.520

Usklađivanje između poreza na dobit prikazanog u poreskom bilansu i računovodstvenog poreza na dobit može se predstaviti kako slijedi:

	2020.	2019.
Dobit prije oporezivanja	14.042	21.074
Porez na dobit po zakonskoj stopi od 10%	1.404	2.107
Kapitalni dobici/gubici	(162)	3.755
Neoporezivi prihodi	(273)	(542)
Efekat poresko nepriznatih rashoda	110	1.223
Privremene poreske razlike	1.518	905
Poreske olakšice	(2.161)	(1.219)
Poreska osnovica	13.074	25.196
Porez na dobit	1.307	2.520
Efektivna poreska stopa za godinu	9,31%	11,96%

11. Porez na dobit (nastavak)
11.a Odložena poreska sredstva i obaveze
Promjene u odloženim poreskim sredstvima

	2020.	2019.
Stanje 31. decembar prethodne godine	-	-
Odložena poreska sredstva-ostale rezervacije	57	-
Odložena poreska sredstva-ispravka vrijednosti stage 1 i 2	92	-
Odložena poreska sredstva-smanjenje stalnih sredstava	3	-
Stanje na dan 31. decembar	152	-

Promjene u odloženim poreskim obavezama

	2020.	2019.
Stanje 31. decembar prethodne godine	645	-
Odložene poreske obaveze-vlasnički vrijednosni papiri	63	645
Odložene poreske obaveze-dužnički vrijednosni papiri	115	-
Stanje na dan 31. decembar	823	645

Odgođeni porez (poreska imovina ili poreske obaveze) priznati su zbog razlike između knjigovodstvene vrijednosti za poreske svrhe i knjigovodstvene vrijednosti za sljedeće stavke:

	Odgođena poreska imovina	Odgođene poreske obaveze	Neto odgođena poreska imovina / (obaveze)
Stanje na 31. 12. 2018.	-	-	-
Promjena u fer vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	645	645
Promjene po ostalim rezervama po aktuarskoj dobiti/gubitku	-	-	-
Ostala rezervisanja za zajmove i potraživanja kroz izvještaj o bilansu uspjeha	-	-	-
Neto odgođena poreska obaveza za amortizaciju	-	-	-
Netiranje poreske imovine	-	-	-
Stanje na 31. 12. 2019.	-	645	645
Promjena u fer vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	178	178
Promjene po ostalim rezervama po aktuarskoj dobiti/gubitku	-	-	-
Ostala rezervisanja za zajmove i potraživanja kroz izvještaj o bilansu uspjeha	(57)	-	(57)
Dobitak- odgođena poreska imovina IV Stage 1 i 2	(92)	-	(92)
Neto odgođena poreska obaveza za amortizaciju	-	-	-
Promjene u negativnoj fer vrijednosti nekretnina i opreme priznate u izvještaju o bilansu uspjeha	(3)	-	(3)
Promjene u pozitivnoj fer vrijednosti nekretnina i opreme priznate u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	-	-	-
Netiranje poreske imovine	152	(152)	-
Stanje na 31. 12. 2020.	-	671	671

12. Novčana sredstva i računi kod Centralne banke BiH

	31.12.2020.	31.12.2019.
Novac u blagajni	49.185	47.844
Računi rezervi kod Centralne banke Bosne i Hercegovine	171.558	180.754
- Obavezna rezerva	107.458	107.402
- Rezerve likvidnosti iznad obavezne rezerve	64.100	73.352
	220.743	228.598
Manje: Ispravke vrijednosti	(196)	(184)
	220.547	228.414

Novac i novčane ekvivalente čine gotovina u blagajni i sredstva na računima kod Centralne banke BiH, te sredstva na računima kod drugih banaka bez plasmana bankama preko 30 dana i bez pripadajućih obračunatih dospjelih i nedospjelih kamata i naknada.

Obavezna rezerva predstavlja minimalni iznos koji obavezno mora biti deponovan kod Centralne banke Bosne i Hercegovine. Prema Zakonu o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, obavezna rezerva od 1. jula 2016. godine predstavlja 10% od prosječnih desetodnevni depozita i pozajmljenih sredstava, bez obzira u kojoj se valuti sredstva izraze. Obavezna rezerva se održava kroz prosječna stanja računa kod Centralne banke Bosne i Hercegovine.

Centralna banka na računu rezervi banke u obračunskom periodu:

- na iznos sredstava obavezne rezerve - ne obračunava naknadu,
- na iznos sredstava iznad obavezne rezerve – obračunava naknadu po stopi koju primjenjuje Evropska centralna banka na depozite komercijalnih banaka (Deposit Facility Rate). Ukoliko u toku perioda održavanja dođe do promjene vrijednosti Deposit Facility Rate, primjenjuje se stopa koja je važila na prvi dan perioda održavanja tokom kojeg je došlo do promjene Deposit Facility Rate.

13. Plasmani bankama

	31.12.2020.				31.12.2019.
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	
Tekući računi kod banaka	81.034	-	-	-	93.794
Stavke u postupku naplate	-	-	-	-	-
Nekamatonosni depozit	-	-	-	-	4.000
Kamatonosni depoziti	7.861	-	-	-	2.318
	88.895	-	-	-	100.112
Manje: Ispravke vrijednosti	(186)	-	-	-	(19)
	88.709	-	-	-	100.093

U tabeli ispod prikazana je bruto izloženost Banke u obliku plasmana bankama prema internom bonitetnom sistemu (interna klasifikacija) i prema nivoima kreditnog rizika (stage klasifikacija) na kraju godine:

	31.12.2020.				31.12.2019.
	Stage 1 Grupno ocijenjeni	Stage 2 Grupno ocijenjeni	Stage 3	Ukupno	
Interna klasifikacija					
A	43.566	-	-	43.566	54.210
B	45.329	-	-	45.329	45.883
	88.895	-	-	88.895	100.093

Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim ispravkama vrijednosti u 2020. godini prikazane su u nastavku:

	Stage 1 Grupno ocijenjeni	Stage 2 Grupno ocijenjeni	Stage 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31. decembra 2019.	100.112	-	-	100.112
Nova imovina odobrena ili kupljena	8.322	-	-	8.322
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	(19.539)	-	-	(19.539)
Transfer u Stage 1	-	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2020.	88.895	-	-	88.895

13. Plasmani bankama (nastavak)
Ispravke vrijednosti na dan 31. decembra 2019.

Efekti prve primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (Sl. Novine FBiH 44/19) – promjena metodologije za obračun ispravke vrijednosti (Napomena 4.1)

Nova imovina odobrena ili kupljena

Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)

Transfer u Stage 1

Transfer u Stage 2

Transfer u Stage 3

Stanje 31. decembra 2020.

Stage 1 Grupno ocijenjeni	Stage 2 Grupno ocijenjeni	Stage 3	Ukupno
19	-	-	19
161	-	-	161
29	-	-	29
(23)	-	-	(23)
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
186	-	-	186

Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31. decembra 2018.

Nova imovina odobrena ili kupljena

Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)

Transfer u Stage 1

Transfer u Stage 2

Transfer u Stage 3

Stanje 31. decembra 2019.

Stage 1 Grupno ocijenjeni	Stage 2 Grupno ocijenjeni	Stage 3	Ukupno
100.133	-	-	100.133
21.051	-	-	21.051
(21.072)	-	-	(21.072)
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
100.112	-	-	100.112

Ispravke vrijednosti na dan 31. decembra 2018.

Nova imovina odobrena ili kupljena

Transfer u Stage 1

Transfer u Stage 2

Transfer u Stage 3

Stanje 31. decembra 2019.

Stage 1 Grupno ocijenjeni	Stage 2 Grupno ocijenjeni	Stage 3	Ukupno
19	-	-	19
3	-	-	3
(3)	-	-	(3)
-	-	-	-
-	-	-	-
19	-	-	19

14. Krediti komitentima

	Kratkoročni krediti na dan 31.12.		Dugoročni krediti na dan 31.12.		Ukupno na dan 31.12.	
	2020.	2019.	2020.	2019.	2020.	2019.
Kreditni građanima	29.755	32.720	427.684	417.112	457.439	449.832
Kreditni preduzećima	192.217	221.550	164.056	173.853	356.273	395.403
	221.972	254.270	591.740	590.965	813.712	845.235
Manje: Ispravke vrijednosti	(11.086)	(25.172)	(31.485)	(47.235)	(42.571)	(72.407)
	210.886	229.098	560.255	543.730	771.141	772.828

U tabeli ispod prikazana je bruto izloženost Banke u obliku kredita komitentima prema internom bonitetnom sistemu (interna klasifikacija) i prema nivoima kreditnog rizika (stage klasifikacija) na kraju godine:

31.12.2020.							
Interna klasifi- kacija	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
A	-	456.018	-	2.046	-	-	458.064
B	-	267.608	-	6.153	-	-	273.761
C	-	4.898	-	42.819	-	-	47.717
D i E	-	-	-	-	9.931	24.239	34.170
	-	728.524	-	51.018	9.931	24.239	813.712
31.12.2019.							
Interna klasifi- kacija	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
A	-	434.068	-	29.444	-	927	464.439
B	-	252.885	-	32.228	112	1.830	287.055
C	-	10.730	-	19.736	-	3.097	33.563
D i E	-	-	-	-	36.214	23.964	60.178
	-	697.683	-	81.408	36.326	29.818	845.235

14. Krediti komitentima (nastavak)

Kretanje ispravki vrijednosti po kreditima u 2020. i 2019. godini prikazano je u sljedećoj tabeli:

	2020.	2019.
1. januar	72.407	73.246
Efekti prve primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (Sl. Novine FBiH 44/19) -promjena metodologije za obračun ispravke vrijednosti (Napomena 4.1)	2.637	-
Efekti prve primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (Sl. Novine FBiH 44/19) -Računovodstveni otpis	(27.033)	-
Povećanje ispravki vrijednosti za godinu	38.054	27.432
Smanjenje ispravki vrijednosti	(27.043)	(24.183)
Povećanje za godinu, neto (Napomena 8)	11.011	3.249
Smanjenje ispravki vrijednosti po osnovu unwinding-a (Napomena 6a)	(115)	(237)
Neto trošak ispravki vrijednosti po kamatama (Napomena 8)	196	78
Računovodstveni otpis tokom godine	(13.706)	-
Trajni otpis	(2.826)	(3.929)
31. decembar	42.571	72.407

U nastavku slijedi pregled kredita datih komitentima prema segmentima i po nivoima kreditnog rizika na dan 31. decembra 2020. godine i 31. decembra 2019. godine:

31.12.2020.						
Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
<i>Kreditni građanima</i>						
Stambeni krediti	-	71.742	-	1.061	191	74.420
Potrošački krediti	-	326.697	-	5.544	162	353.574
Ostali krediti građanima	-	27.937	-	414	14	29.445
	-	426.376	-	7.019	367	457.439
<i>Kreditni preduzećima</i>						
Corporate komitenti	-	262.889	-	37.989	4.602	305.528
SME komitenti	-	28.180	-	4.315	4.307	36.925
Ostali komitenti	-	11.079	-	1.695	655	13.820
	-	302.148	-	43.999	9.564	356.273
	-	728.524	-	51.018	9.931	813.712
Manje: Ispravke vrijednosti	-	(6.232)	-	(8.084)	(6.272)	(42.571)
Neto vrijednost kredita	-	722.292	-	42.934	3.659	771.141

14. Krediti komitentima (nastavak)

31.12.2019.						
Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
<i>Kreditni građanima</i>						
Stambeni krediti	-	52.407	6.352	119	1.762	60.640
Potrošački krediti	-	307.674	27.478	472	23.232	358.856
Ostali krediti građanima	-	26.400	2.255	4	1.677	30.336
	-	386.481	36.085	595	26.671	449.832
<i>Kreditni preduzećima</i>						
Corporate komitenti	-	269.060	37.884	6.530	48	313.522
SME komitenti	-	29.244	5.678	14.315	300	49.537
Ostali komitenti	-	12.898	1.761	14.886	2.799	32.344
	-	311.202	45.323	35.731	3.147	395.403
	-	697.683	81.408	36.326	29.818	845.235
Manje: Ispravke vrijednosti	-	(6.750)	(3.831)	(32.929)	(28.897)	(72.407)
Neto vrijednost kredita	-	690.933	77.577	3.397	921	772.828

Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim ispravkama vrijednosti za kredite komitentima u 2020. i 2019. godini prikazane su u napomenama 14.1. i 14.2., u nastavku.

14. Krediti komitentima (nastavak)

14.1. Krediti građanima

Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim ispravkama vrijednosti za kredite date građanima u 2020. godini prikazane su u nastavku:

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31. decembra 2019.	-	386.481	-	36.085	595	26.671	449.832
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	137.170	-	867	-	901	138.938
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	(105.890)	-	(9.607)	(494)	(12.904)	(128.895)
Transfer u Stage 1	-	22.392	-	(21.747)	-	(645)	-
Transfer u Stage 2	-	(4.542)	-	4.663	-	(121)	-
Transfer u Stage 3	-	(9.251)	-	(3.283)	266	12.268	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	16	-	63	-	190	269
Otpisi	-	-	-	(22)	-	(2.683)	(2.705)
Stanje 31. decembra 2020.	-	426.376	-	7.019	367	23.677	457.439

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Ispravke vrijednosti na dan 31. decembra 2019.	-	2.957	-	2.089	546	25.742	31.334
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	954	-	166	-	701	1.821
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	7.228	-	1.061	(467)	(12.930)	(5.108)
Transfer u Stage 1	-	141	-	(137)	-	(4)	-
Transfer u Stage 2	-	(826)	-	854	-	(28)	-
Transfer u Stage 3	-	(7.691)	-	(2.872)	123	10.440	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	14	-	185	199
Otpisi	-	-	-	(22)	-	(2.683)	(2.705)
Stanje 31. decembra 2020.	-	2.763	-	1.153	202	21.423	25.541

14. Krediti komitentima (nastavak)
14.1. Krediti građanima (nastavak)

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31. decembra 2018.	-	355.414	-	34.896	1.025	26.348	417.683
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	147.012	-	11.130	-	700	158.842
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	(110.155)	-	(10.624)	(328)	(3.408)	(124.515)
Transfer u Stage 1	-	2.796	-	(1.750)	-	(1.046)	-
Transfer u Stage 2	-	(3.804)	-	4.080	-	(276)	-
Transfer u Stage 3	-	(4.775)	-	(1.652)	112	6.315	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	5	-	128	133
Otpisi	-	(7)	-	-	(214)	(2.090)	(2.311)
Stanje 31. decembra 2019.	-	386.481	-	36.085	595	26.671	449.832

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Ispravke vrijednosti na dan 31. decembra 2018.	-	1.526	-	1.464	1.025	25.423	29.438
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	1.162	-	513	-	614	2.289
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	5.291	-	872	(327)	(4.046)	1.790
Transfer u Stage 1	-	27	-	(16)	-	(11)	-
Transfer u Stage 2	-	(689)	-	746	-	(57)	-
Transfer u Stage 3	-	(4.353)	-	(1.490)	62	5.781	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	128	128
Otpisi	-	(7)	-	-	(214)	(2.090)	(2.311)
Stanje 31. decembra 2019.	-	2.957	-	2.089	546	25.742	31.334

14. Krediti komitentima (nastavak)

14.2. Krediti preduzećima

Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim ispravkama vrijednosti za kredite date preduzećima u 2020. godini prikazane su u nastavku:

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31. decembra 2019.	-	311.202	-	45.323	35.731	3.147	395.403
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	203.836	-	23.313	900	40	228.089
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	(205.901)	-	(36.056)	(31.481)	(2.628)	(276.066)
Transfer u Stage 1	-	4.180	-	(4.180)	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	(11.172)	-	11.172	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	(12)	-	(20)	-	32	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	15	-	4.447	4.414	93	8.969
Otpisi	-	-	-	-	-	(122)	(122)
Stanje 31. decembra 2020.	-	302.148	-	43.999	9.564	562	356.273

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Ispravke vrijednosti na dan 31. decembra 2019.	-	3.793	-	1.742	32.383	3.155	41.073
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	2.056	-	4.440	451	30	6.977
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	(983)	-	(1.416)	(28.776)	(2.631)	(33.806)
Transfer u Stage 1	-	65	-	(65)	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	(1.446)	-	1.446	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	(17)	-	(21)	-	38	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	1	-	805	2.012	90	2.908
Poboljšanja	-	-	-	-	-	(122)	(122)
Stanje 31. decembra 2020.	-	3.469	-	6.931	6.070	560	17.030

14. Krediti komitentima (nastavak)
14.2. Krediti preduzećima (nastavak)

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31. decembra 2018.	-	272.210	-	36.921	37.351	3.814	350.296
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	210.912	-	35.751	3.552	75	250.290
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	(174.058)	-	(23.775)	(17.204)	(770)	(215.807)
Transfer u Stage 1	-	4.137	-	(4.137)	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	(1.828)	-	1.828	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	(171)	-	(1.275)	1.222	224	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	10	11.984	248	12.242
Otpisi	-	-	-	-	(1.174)	(444)	(1.618)
Stanje 31. decembra 2019.	-	311.202	-	45.323	35.731	3.147	395.403

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Ispravke vrijednosti na dan 31. decembra 2018.	-	3.739	-	2.352	33.903	3.814	43.808
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	2.100	-	692	2.489	61	5.342
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	(1.843)	-	(386)	(13.543)	(752)	(16.524)
Transfer u Stage 1	-	84	-	(84)	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	(114)	-	114	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	(173)	-	(946)	891	228	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	-	9.817	248	10.065
Otpisi	-	-	-	-	(1.174)	(444)	(1.618)
Stanje 31. decembra 2019.	-	3.793	-	1.742	32.383	3.155	41.073

14. Krediti komitentima (nastavak)
14.3. Krediti komitentima po danima kašnjenja
Potraživanja od klijenata – Stage 1

31.decembar 2020.	Nije u kašnjenju	Kasni do 30 dana	Kasni 31 - 60 dana	Kasni 61 - 90 dana	Kasni preko 90 dana	Ukupno
Stambeni krediti	70.335	1.406	-	-	-	71.741
Potrošački krediti	306.530	20.141	-	-	26	326.697
Ostali krediti građanima	26.416	1.519	-	-	3	27.938
Ukupno krediti građanima	403.281	23.066	-	-	29	426.376
Corporate komitenti	258.355	4.533	-	-	-	262.888
SME komitenti	28.180	-	-	-	-	28.180
Ostali komitenti	10.599	480	-	-	-	11.079
Ukupno krediti preduzećima	297.134	5.013	-	-	-	302.147
Ukupno krediti komitentima	700.415	28.079	-	-	29	728.523
<i>od čega: restrukturirana</i>	31	-	-	-	-	31
Potraživanja od banaka	88.895	-	-	-	-	88.895

31. decembar 2019.	Nije u kašnjenju	Kasni do 30 dana	Kasni 31 - 60 dana	Kasni 61 - 90 dana	Kasni preko 90 dana	Ukupno
Stambeni krediti	48.785	3.487	136	-	-	52.408
Potrošački krediti	286.160	21.142	373	-	-	307.675
Ostali krediti građanima	21.321	4.955	99	23	-	26.398
Ukupno krediti građanima	356.266	29.584	608	23	-	386.481
Corporate komitenti	265.299	3.761	-	-	-	269.060
SME komitenti	29.233	11	-	-	-	29.244
Ostali komitenti	12.899	-	-	-	-	12.899
Ukupno krediti preduzećima	307.431	3.772	-	-	-	311.203
Ukupno krediti komitentima	663.697	33.356	608	23	-	697.684
<i>od čega: restrukturirana</i>	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	100.112	-	-	-	-	100.112

Metodologijom formiranja grupnih ispravki vrijednosti i rezervisanja u NLB Banci d.d., Sarajevo definisani su nivoi materijalno značajnih kašnjenja za pravna i fizička lica, koji će imati za posljedicu prebacivanje klijenata u Stage 2. Shodno tome, u Stage 1 se nalaze klijenti koji kasne preko 30 dana ali njihovo kašnjenje nije materijalno značajno da bi ih prebacilo u Stage 2.

14. Krediti komitentima (nastavak)
14.3. Krediti komitentima po danima kašnjenja (nastavak)
Potraživanja od klijenata – Stage 2

31. decembar 2020.	Nije u kašnjenju	Kasni do 30 dana	Kasni 31 - 60 dana	Kasni 61 - 90 dana	Kasni preko 90 dana	Ukupno
Stambeni krediti	160	87	496	319	-	1.062
Potrošački krediti	1.609	533	2.052	1.350	-	5.544
Ostali krediti građanima	165	20	133	96	-	414
Ukupno krediti građanima	1.934	640	2.681	1.765	-	7.020
Corporate komitenti	33.665	4.326	-	-	-	37.991
SME komitenti	4.173	142	-	-	-	4.315
Ostali komitenti	1.553	142	-	-	-	1.695
Ukupno krediti preduzećima	39.391	4.610	-	-	-	44.001
Ukupno krediti komitentima	41.325	5.250	2.681	1.765	-	51.021
od čega: restrukturirana	4.510	-	-	-	-	4.510
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

31. decembar 2019.	Nije u kašnjenju	Kasni do 30 dana	Kasni 31 - 60 dana	Kasni 61 - 90 dana	Kasni preko 90 dana	Ukupno
Stambeni krediti	5.419	376	514	42	-	6.351
Potrošački krediti	22.385	1.947	2.625	441	80	27.478
Ostali krediti građanima	1.841	282	65	44	24	2.256
Ukupno krediti građanima	29.645	2.605	3.204	527	104	36.085
Corporate komitenti	34.361	3.524	-	-	-	37.885
SME komitenti	5.512	50	-	116	-	5.678
Ostali komitenti	1.507	248	6	-	-	1.761
Ukupno krediti preduzećima	41.380	3.822	6	116	-	45.324
Ukupno krediti komitentima	71.025	6.427	3.210	643	104	81.409
od čega: restrukturirana	8	6	-	-	-	14
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

14. Krediti komitentima (nastavak)
14.3. Krediti komitentima po danima kašnjenja (nastavak)
Potraživanja od klijenata – Stage 3

31. decembar 2020.	Nije u kašnjenju	Kasni do 30 dana	Kasni 31 - 60 dana	Kasni 61 - 90 dana	Kasni preko 90 dana	Ukupno
Stambeni krediti	271	129	26	-	1.191	1.617
Potrošački krediti	3.088	935	166	183	16.961	21.333
Ostali krediti građanima	29	10	1	2	1.051	1.093
Ukupno krediti građanima	3.388	1.074	193	185	19.203	24.043
Corporate komitenti	-	-	47	-	4.602	4.649
SME komitenti	-	-	-	-	4.430	4.430
Ostali komitenti	628	-	-	42	376	1.046
Ukupno krediti preduzećima	628	-	47	42	9.408	10.125
Ukupno krediti komitentima	4.016	1.074	240	227	28.611	34.168
od čega: restrukturirana	723	-	47	-	3.927	4.697
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

31. decembar 2019.	Nije u kašnjenju	Kasni do 30 dana	Kasni 31 - 60 dana	Kasni 61 - 90 dana	Kasni preko 90 dana	Ukupno
Stambeni krediti	130	336	91	-	1.324	1.881
Potrošački krediti	2.142	1.823	866	980	17.892	23.703
Ostali krediti građanima	61	18	18	23	1.562	1.682
Ukupno krediti građanima	2.333	2.177	975	1.003	20.778	27.266
Corporate komitenti	2.933	-	-	-	3.644	6.577
SME komitenti	757	-	-	-	13.858	14.615
Ostali komitenti	133	-	27	61	17.463	17.684
Ukupno krediti preduzećima	3.823	-	27	61	34.965	38.876
Ukupno krediti komitentima	6.156	2.177	1.002	1.064	55.743	66.142
od čega: restrukturirana	736	-	126	-	11.499	12.361
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

15. Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Određeni krediti komitentima imaju ugovorene novčane tokove koji ne predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate na neplaćenu glavicu, odnosno ne prolaze SPPI test.

Ovi krediti komitentima se, u skladu sa MSFI 9, klasifikuju kao finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (FVBU), a mjerenje fer vrijednosti se vrši u skladu sa Metodologijom procjene fer vrijednosti kredita NLB Banke d.d. Sarajevo. Kalkulacija fer vrijednosti je bazirana na propisnoj diskontnoj krivulji koja reflektira tržišne kamatne stope (po specifičnoj valuti), prilagođene za kreditni bonitet pojedinog klijenta. Navedeno je postavljeno u skladu sa validnom politikom kamata (NLB tarifa) na dan procjene za proizvod sličan onom koji je predmet procjene fer vrijednosti (valuta, rejting, dospijeće, vrsta kredita).

31. decembra 2020. godine
Finansijska imovina po FVBU

Krediti komitentima

Nominalna vrijednost	Odstupanje	Fer vrijednost
2.736	(1.200)	1.536
2.736	(1.200)	1.536

31. decembra 2019. godine
Finansijska imovina po FVBU

Krediti komitentima

Nominalna vrijednost	Odstupanje	Fer vrijednost
2.927	(1.479)	1.448
2.927	(1.479)	1.448

16. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz OSD

Banka klasifikuje finansijsku imovinu prema MSFI 9 kao finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

	31.12.2020.	31.12.2019. (izmijenjeno)
Dužnički vrijednosni papiri		
Vlada F BiH – Federalno ministarstvo finansija	40.382	31.995
Republika Srpska – ministarstvo finansija	22.697	21.944
Ministarstvo za finansije Republike Slovenije	43.112	20.730
Kraljevina Belgija	9.166	9.381
Republika Francuska	7.256	3.992
Sjedinjene Američke Države	1.600	1.756
Grad Banja Luka	1.436	1.768
Kanton Sarajevo	744	1.002
JP Autoceste Federacije BiH	-	5.723
	126.393	98.291
Vlasnički vrijednosni papiri		
Mastercard Incorporated	7.045	6.449
S.W.I.F.T., Belgija	67	63
Registar vrijednosnih papira F BiH, Sarajevo	14	14
Udruženje banaka BiH, Sarajevo	14	14
	7.140	6.540

Banka je primila dividendu u iznosu od 24 hiljade KM u 2020. godini (u 2019 .: 23 hiljade KM) po osnovu dionica Master Card Incorporated.

16. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz OSD (nastavak)

Banka je vlasničke vrijednosne papire prema MSFI 9 klasifikovala kao vlasničke finansijske instrumenete po FVOSD.

U tabeli ispod prikazana je bruto izloženost Banke u obliku finansijskih instrumenata po FVOSD prema internom bonitetnom sistemu (interna klasifikacija) i prema nivoima kreditnog rizika (stage klasifikacija) na kraju godine:

31. decembra 2020.	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Indivudalno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Indivudalno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Indivudalno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Interna klasifikacija							
A	-	68.274	-	-	-	-	68.274
B	-	65.259	-	-	-	-	65.259
C	-	-	-	-	-	-	-
D i E	-	-	-	-	-	-	-
	-	133.533	-	-	-	-	133.533

31. decembra 2019.	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Indivudalno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Indivudalno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Indivudalno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Interna klasifikacija							
A	-	42.523	-	-	-	-	42.523
B	-	62.308	-	-	-	-	62.308
C	-	-	-	-	-	-	-
D i E	-	-	-	-	-	-	-
	-	104.831	-	-	-	-	104.831

Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim ispravkama vrijednosti za finansijsku imovinu mjerenu po FVOSD u 2020. godini prikazane su u nastavku:

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Indivudalno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Indivudalno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Indivudalno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Fer vrijednost na dan 31. decembra 2019. godine	-	98.382	-	-	-	-	98.382
Efekti korekcije grešaka iz prethodnog perioda	-	6.449	-	-	-	-	6.449
Ponovno iskazano stanje na dan 31.12.2019. godine	-	104.831	-	-	-	-	104.831
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	54.252	-	-	-	-	54.252
Prestanak priznavanja/dospjeće imovine (isključujući otpis)	-	(23.857)	-	-	-	-	(23.857)
Promjene u fer vrijednosti	-	(1.693)	-	-	-	-	(1.693)
Transfer u Stage 1	-	-	-	-	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	-	-	-	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2020.	-	133.533	-	-	-	-	133.533

16. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz OSD (nastavak)

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualn o ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Ispravke vrijednosti na dan 31. decembra 2019.	-	227	-	-	-	-	227
Efekti prve primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (Sl. Novine FBiH 44/19) – promjena metodologije za obračun ispravke vrijednosti	-	617	-	-	-	-	617
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	125	-	-	-	-	125
Prestanak priznavanja/dospijeće imovine (isključujući otpis)	-	(186)	-	-	-	-	(186)
Transfer u Stage 1	-	-	-	-	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	-	-	-	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	-	-	-	-	-	-
Promjene zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-	-
Promjene u modelima/parametrima za ocjenu kreditnog rizika	-	-	-	-	-	-	-
Poboljšanja	-	-	-	-	-	-	-
Promjena fer vrijednosti	-	(120)	-	-	-	-	(120)
Otpisi	-	-	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2020.	-	663	-	-	-	-	663

16. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz OSD (nastavak)

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Ispravke vrijednosti na dan 31. decembra 2018.	-	302	-	-	-	-	302
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	156	-	-	-	-	156
Prestanak priznavanja/dospijeće imovine (isključujući otpis)	-	(231)	-	-	-	-	(231)
Transfer u Stage 1	-	-	-	-	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	-	-	-	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	-	-	-	-	-	-
Smanjenje po osnovu unwinding-a	-	-	-	-	-	-	-
Promjene zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-	-
Promjene u modelima/parametrima za ocjenu kreditnog rizika	-	-	-	-	-	-	-
Poboljšanja	-	-	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2019.	-	227	-	-	-	-	227

Vlasnički vrijednosni papiri po fer vrijednosti:

Struktura vlasničkih ulaganja	Djelatnost	Zemlja poslovanja	% Vlasništva 31. decembra 2020.	% Vlasništva 31. decembra 2019.
Udruženje banaka BiH	Djelatnost ostalih članskih organizacija	Bosna i Hercegovina	4,18	4,18
Registar vrijednosnih papira FBiH	Registracija i održavanje podataka o vrijednosnim papirima	Bosna i Hercegovina	0,687	0,687
S.W.I.F.T.	Platni promet	Belgija	0,0054	0,0054
Master Card Incorporated	Kartičarstvo	Sjedinjene Američke Države	0,15	0,11

16. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz OSD (nastavak)

Banka u svom portfoliju ima i sljedeće dužničke vrijednosne papire:

Dužnički vrijednosni papiri	31. decembra 2020.	31. decembra 2019.
Obveznice FBiH - Ratna potraživanja	641	886
Obveznice Ministarstva finansija FBiH	30.745	31.109
Obveznice Ministarstva finansija RS	21.706	21.944
Obveznice Ministarstva finansija Kantona Sarajevo	744	1.002
Obveznice Grada Banja Luka	1.436	1.768
Obveznice Republike Slovenije	18.618	8.967
Obveznice Kraljevine Belgije	9.166	9.381
Obveznice Republike Francuske	7.256	3.992
Obveznice Sjedinjenih Američkih Država	1.600	1.756
Obveznice JP Autoceste Federacije BiH	-	5.723
Trezorski zapisi Republike Slovenije	24.494	11.763
Trezorski zapisi Ministarstva finansija FBiH	8.996	-
Trezorski zapisi Republike Srpske	991	-
Ukupno	126.393	98.291

Portfolio dužničkih vrijednosnih papira je sa krajem 2020. godine povećan u odnosu na kraj 2019. godine za 28.102 hiljada KM. Domaći vrijednosni papiri su povećani za 2.826 hiljada KM, dok su ino vrijednosni papiri povećani za 25.276 hiljada KM.

16. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz OSD (nastavak)

Pregled vrijednosnih papira po nivoima vrednovanja na dan 31. decembra 2020. godine:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Dužnički vrijednosni papiri	61.134	65.259	-	126.393
Vlasnički vrijednosni papiri	-	-	7.140	7.140
Ukupno	61.134	65.259	7.140	133.533

Pregled vrijednosnih papira po nivoima vrednovanja na dan 31. decembra 2019. godine (izmijenjen):

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Dužnički vrijednosni papiri	35.859	62.432	-	98.291
Vlasnički vrijednosni papiri	-	-	6.540	6.540
Ukupno	35.859	62.432	6.540	104.831

Portfolio dužničkih vrijednosnih papira u nivou 1 sastoji se od obveznica i trezorskih zapisa Ministarstva finansija Republike Slovenije u iznosu od 43.112 hiljada KM, Kraljevine Belgije u iznosu od 9.166 hiljada KM, Republike Francuske u iznosu od 7.256 hiljada KM i Sjedinjenih Američkih Država u iznosu od 1.600 hiljada KM.

Portfolio vrijednosnih papira u nivou 2 sastoji se od dugoročnih obveznica i trezorskih zapisa Ministarstva finansija FBiH u iznosu od 40.382 hiljada KM, Ministarstva finansija RS u iznosu od 22.697 hiljada KM, Grad Banja Luka u iznosu od 1.436 hiljada KM i Kantona Sarajevo u iznosu od 744 hiljada KM.

U nivo 3 su uvršteni vlasnički vrijednosni papiri.

18. Nematerijalna imovina

	Licence i softveri
Nabavna vrijednost	
Stanje na dan 1. januara 2019.	5.302
Povećanja	698
Otpisi	(338)
Stanje na dan 31. decembra 2019.	5.662
<i>Stanje na dan 1. januara 2020.</i>	5.662
Povećanja	426
Otpisi	(44)
Stanje na dan 31. decembra 2020.	6.044
Akumulirana ispravka vrijednosti	
<i>Stanje na dan 1. januara 2019.</i>	4.670
Amortizacija (Napomena 10)	248
Otpisi	(338)
Stanje na dan 31. decembra 2019.	4.580
<i>Stanje na dan 1. januara 2020.</i>	4.580
Amortizacija (Napomena 10)	290
Otpisi	-
Stanje na dan 31. decembra 2020.	4.870
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. decembra 2020.	1.174
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. decembra 2019.	1.082

Ukupna nabavna vrijednost nematerijalne imovine, koja je u cijelosti amortizovana, a još uvijek je u upotrebi, iznosi 4.221 hiljade KM na dan 31. decembra 2020. godine, dok je na dan 31. decembra 2019. godine iznosila 3.887 hiljada KM.

19. Ostala aktiva

	31.12.2020.	31.12.2019.
<i>Ostala finansijska imovina</i>		
Obračunate naknade za usluge	412	526
Potraživanja iz osnova kartičnog poslovanja	3.080	3.843
Ostala finansijska aktiva	451	1.594
	3.943	5.963
Manje: Ispravke vrijednosti	(394)	(2.162)
	3.549	3.801
<i>Ostala imovina</i>		
Stečena materijalna imovina	1.269	1.384
Unaprijed plaćeni troškovi	850	260
Sitan inventar	22	20
Uplaćena akontacija poreza na dobit	1.022	66
	3.163	1.730
Manje (umanjenje/ispravka vrijednosti):		
Stečena materijalna imovina	(1.244)	(988)
Ostala nefinansijska imovina	(18)	(3)
Ostala nefinansijska aktiva (neto)	1.901	739
	5.450	4.540

Kretanje ispravki vrijednosti:

	31.12.2020.	31.12.2019.
1. januar	3.153	3.103
Efekti prve primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka – promjena metodologije za obračun ispravke vrijednosti	3	-
Efekti prve primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (Službene Novine FBiH 44/19) – Računovodstveni otpis	(1.421)	-
Povećanje za godinu, neto (Napomena 8)	413	227
Kursne razlike	(1)	-
Računovodstveni otpis	(358)	-
Trajni otpis	(133)	(177)
31. decembar	1.656	3.153

U okviru Ostale imovine Banke, prikazana je i stečena materijalna imovina u iznosu od 1.269 hiljada KM na dan 31. decembra 2020 godine, koja se odnosi na nekretnine preuzete za neotplaćena potraživanja. Procjene svih nekretnina su izvršene u 2020. godini (godišnje se vrši provjera vrijednosti) od strane internih procjenitelja Banke koji imaju zvanje vještaka arhitektonsko/građevinske struke.

Cjelokupna stečena materijalna imovina locirana je na teritoriji Bosne i Hercegovine. Preuzetu imovinu za neotplaćena potraživanja Banka planira prodati u periodu do godinu dana od dana sticanja. Za imovinu koja se ne proda u roku od godinu dana, radi se evaluacija vrijednosti i priznaje odgovarajuće umanje.

20. Depoziti banaka

	31.12.2020.	31.12.2019.
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	9.380	12.411
NLB Banka AD Skopje	4.287	3.939
NLB Banka AD Beograd	144	119
NLB Banka AD Podgorica	16	9
Ostale banke	293	296
	14.120	16.774

21. Depoziti komitenata

	31.12.2020.	31.12.2019.
Preduzeća:		
Tekući računi		
- u KM	294.379	281.308
- u stranim valutama	38.047	33.905
Oročeni depoziti		
- u KM	53.230	73.213
- u stranim valutama	22.406	31.442
	408.062	419.868
Građani:		
Tekući računi		
- u KM	229.458	199.800
- u stranim valutama	70.031	67.001
Oročeni depoziti		
- u KM	158.315	159.909
- u stranim valutama	155.206	161.119
	613.010	587.829
	1.021.072	1.007.697

22. Obaveze po uzetim kreditima

	31.12.2020.	31.12.2019.
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	23.238	28.472
European Fund for South-East Europe (EFSE)	3.911	5.866
	27.149	34.338

Dugoročna pozajmljena sredstva su korištena u svrhu usklađivanja ročne strukture finansijske aktive i finansijske pasive, kao i za plasiranje sredstava.

Dugoročni krediti od banaka i nebankarskih finansijskih institucija dobijeni su od NLB d.d., Ljubljana i investicijskog fonda EFSE.

Kamatne stope na cjelokupan portfolio dugoročnih kreditnih linija od banaka i nebankarskih finansijskih institucija za godinu koja je završila 31. decembra 2019. godine, bile su u rasponu – fiksne kamatne stope od 2,20% do 2,40% godišnje, dok su varijabilne kamatne stope bile u rasponu od 6M EURIBOR + 1,85% do 6M EURIBOR + 2%.

Kamatne stope na cjelokupan portfolio dugoročnih kreditnih linija od banaka i nebankarskih finansijskih institucija za godinu koja je završila 31. decembra 2020. godine, bile su u rasponu – fiksne kamatne stope od 1,35% do 2,40% godišnje, dok su varijabilne kamatne stope bile u rasponu od 6M EURIBOR + 1,85% do 6M EURIBOR + 2%.

U svrhu obezbjeđenja pristupa Banke diverzificiranim izvorima sredstava, na dan 31. decembra 2020. godine Banka, ima zaključen Ugovor o kreditnoj liniji sa Novom Ljubljanskom bankom d.d., Ljubljana u iznosu 5 miliona EUR, Ugovor o poslovnoj suradnji sa NLB Bankom a.d. Banja Luka i Union bankom d.d., Sarajevo do maksimalnog iznosa 5 miliona EUR odnosno 3 miliona KM. Sredstva iz navedenih kreditnih linija do sada Banka nije povlačila.

23. Subordinirani dug

Banka je u 2019. godini, po prijemu saglasnosti Agencije za bankarstvo FBiH, realizirala i subordinirani kredit koji je uključen u dopunski kapital. Kredit je realiziran od NLB d.d., Ljubljana, u iznosu od 3 miliona EUR, na period od 10 godina, uz varijabilnu kamatnu stopu od 6M EURIBOR + 4,40% i jednokratnu otplatu.

	31.12.2020.	31.12.2019.
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	5.996	5.997
	5.996	5.997

Kredit i podređene obaveze iz ovog osnova, nisu dodatno osigurani, niti podložni vlastitoj garanciji ili garanciji, hipoteci, ili bilo kojoj drugoj vrsti ili obliku izdatog kolaterala, a također ne može biti napravljen bilo koji drugi oblik aranžmana koji bi povećao nadređenost potraživanja po osnovu ovog kredita i podređene obaveze strane bilo kojeg od sljedećih: Zajmoprimca ili njegovih podružnica; njegovog matičnog društva ili njegovih podružnica, matičnog finansijskog holdinga ili njegovih podružnica, mješovitog holdinga ili njegovih podružnica, mješovitog finansijskog holdinga ili njegovih podružnica; ili bilo kojeg poduzeća koje ima bliske veze sa ranije nabrojanim subjektima.

Prijeвременa otplata kredita je moguća nakon proteka 5 godina i 1 dan nakon datuma podizanja sredstava, ali uz prethodnu saglasnost Agencije za bankarstvo FBiH.

24. Ostale obaveze

	31.12.2020.	31.12.2019.
<i>Ostale finansijske obaveze</i>		
Obaveze po osnovu MSFI 16	5.661	5.524
Uplaćena sredstva za nedospjela potraživanja po kreditima	5.578	4.719
Neraspoređeni prilivi	1.666	3.321
Obaveze prema dobavljačima	784	805
Obaveze prema zaposlenima	570	566
Obaveza za dividende	328	329
Obaveze za poreze i doprinose	156	66
Obaveze za ostale bankarske naknade	101	53
Obaveze iz komisionih poslova	-	8
Ostale obaveze	1.460	2.679
	16.304	18.070
<i>Ostale nefinansijske obaveze</i>		
Unaprijed naplaćeni prihodi	155	162
	155	162
	16.459	18.232

NLB BANKA d.d., SARAJEVO**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2020. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)***24.a. Upravljanje sredstvima za i u ime klijenata**

	31.12.2020.	31.12.2019.
Privreda	12.729	13.347
Građani	8.707	8.911
Ukupno plasmani	21.436	22.258
Vlada Tuzlanskog kantona	13.305	13.672
Vlada Sarajevskog kantona	7.281	7.503
Ostale nebankarske finansijske organizacije	850	1.083
Ukupni izvori (obaveze)	21.436	22.258
Razlika	-	-

Sredstva kojima Banka upravlja kao povjerenik za i u ime trećih strana, ne predstavljaju sredstva Banke, u bilansu Banke. Banka upravlja sredstvima u ime i za tuđi račun, plasirana najvećim dijelom u vidu dugoročnih kredita pravnim licima i građanima. Banka ne snosi rizik po ovim plasmanima, a za svoje usluge ostvaruje naknadu.

25. Ostala rezervisanja

	31.12.2020.	31.12.2019.
Rezervisanja za zaposlene	1.574	1.546
Rezervisanja za sudske sporove	601	632
Rezervisanja za vanbilansne izloženosti (Napomena 28)	2.012	2.719
	4.187	4.897

a. Kretanja rezervisanja u skladu sa MRS 19

	31.12.2020.	31.12.2019.
Početno stanje na dan 31. decembra	1.546	1.345
Troškovi rada tokom godine	82	94
Rezervisanja za godišnje odmore	193	17
Povećanje za godinu - neto (Napomena 9a)	275	111
Diskontni iznos rezervisanja po MRS 19 (Napomena 6b)	37	48
Dodatna rezervisanja kroz OSD	(169)	122
Iskorištena rezervisanja	(115)	(80)
	1.574	1.546

b. Kretanja rezervisanja za sudske sporove

	31.12.2020.	31.12.2019.
Početno stanje na dan 1. januara	632	240
Povećanje za godinu, neto (Napomena 8)	-	485
Iskorištene rezervacije	(31)	(93)
	601	632

26. Dionički kapital

	31.12.2020.	31.12.2019.
Broj dionica	382.894	382.894
-Obične dionice	382.712	382.712
-Povlaštene dionice	182	182

Povlaštene dionice su izdane 1991. godine, sa dividendom u iznosu koji je jednak kamatnoj stopi na oročene depozite stanovništva preko 3 godine, primjenjivoj na datum održavanja Skupštine dioničara.

Vlasnička struktura je prikazana u okviru Napomene 1.

Zarada po dionici

Dionice Banke su dionice kojima se javno trguje na Sarajevskoj berzi – SASE (The Sarajevo Stock Exchange). Banka izračunava i objavljuje zarade po dionici u skladu sa MRS 33. Osnovne zarade po dionici izračunavaju se dijeljenjem neto dobiti koja pripada dioničarima Banke sa ponderisanim prosječnim brojem redovnih dionica za period (iznosi su u apsolutnim brojevima). Banka nema instrumentata, kao što su konvertibilni dug ili opcije na obične dionice, zbog kojih bi moglo doći do razvodnjene zarade po dionici. Iz tog razloga Banka ne računa razvodnjenu zaradu po dionici, odnosno ona je ista kao osnovna zarada po dionici.

	31.12.2020.	31.12.2019.
Dobit Banke poslije poreza (u KM)	12.887.191	18.554.268
Ponderisani broj dionica	382.712	382.712
Osnovna zarada po dionici (u KM)	33,67	48,48

27. Transakcije sa povezanim stranama

Strane se smatraju povezanim ako jedna strana ima mogućnost da kontroliše drugu stranu ili ima značajan uticaj preko drugih strana u donošenju finansijskih i operativnih odluka.

U transakcije sa povezanim fizičkim licima u 2020. i 2019. godini uključene su transakcije sa članovima Uprave Banke, te članovima njihovih porodica.

Transakcije sa povezanim stranama su dio svakodnevnog poslovanja. Ove transakcije uključuju kredite, depozite, pozajmice, primljene i date garancije i druge potencijalne obaveze.

Članstva članova Nadzornog odbora i Uprave Banke u drugim povezanim i nepovezanim licima navedena su u Napomeni 1.

NLB BANKA d.d., SARAJEVO**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2020. godine**

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

27. Transakcije sa povezanim stranama (nastavak)

Obim transakcija sa povezanim stranama kao i salda na kraju 31. decembra 2020. godine prikazana su u sljedećoj tabeli:

Društvo	Poslovna aktivnost / funkcija fizičke osobe	Odnos povezanog društva ili pojedinca sa društvom NLB Banka d.d., Sarajevo	Obaveze	Potraživanja bilans	Potraživanja vanbilans (Poten. obav.)	Prihod	Rashod
			NLB Banka d.d., Sarajevo na dan 31.12.2020. prema navednim društvima / osobama			NLB Banka d.d., Sarajevo u 2020. godini prema navednim društvima / osobama	
NOVA LJUBLJANSKA BANKA DD, LJUBLJANA	DJELATNOST BANAKA	ZNAČAJAN VLASNIČKI INTERES U BANCII	38.732	4.481	550	14	1.040
NLB BANKA AD, BANJA LUKA	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	22	636	-	218	-
NLB BANKA AD, PODGORICA	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	16	6.353	-	-	-
NLB BANKA AD, SKOPJE	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	4.287	4.507	-	-	-
NLB BANKA AD BEOGRAD	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	144	9.720	-	1	-
KOMERCIJALNA BANKA AD BANJA LUKA	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	-	-	-	3	-
NLB LEASING DOO SARAJEVO	FINANSIJSKI ZAKUP	ZAJEDNIČKI VLASNIK	833	1	4	1	2
PRVI FAKTOR DOO – u likvidaciji	OSTALE FINANSIJSKE USLUŽNE DJELATNOSTI	ZAJEDNIČKI VLASNIK	3	-	-	1	-
BH-RE DOO SARAJEVO	POSLOVANJE NEKRETNINAMA	ZAJEDNIČKI VLASNIK	13	-	-	1	-
REAM D.O.O. PODGORICA	POSLOVANJE NEKRETNINAMA	ZAJEDNIČKI VLASNIK	-	-	-	-	3
MINISTARSTVO ZA FINANSIJE REPUBLIKE SLOVENIJE	OSTALA DJELATNOST	DIONIČAR LICA SA ZNAČAJNIM VLASNIČKIM INTERESOM U BANCII	-	43.223	-	534	677
FIZIČKA LICA	ČLANOVI ORGANA UPRAVLJANJA I RUKOVOĐENJA I ČLANOVI NJIHOVIH PORODICA		1.178	1.210	146	55	8

27. Transakcije sa povezanim stranama (nastavak)

Obim transakcija sa povezanim stranama kao i salda na kraju 31. decembra 2019. godine prikazana su u sljedećoj tabeli:

Društvo	Poslovna aktivnost / funkcija fizičke osobe	Odnos povezanog društva ili pojedinca sa društvom NLB Banka d.d., Sarajevo	Obaveze	Potraživanja bilans	Potraživanja vanbilans (Poten. obav.)	Prihod	Rashod
			NLB Banka d.d., Sarajevo na dan 31.12.2019. prema navednim društvima / osobama			NLB Banka d.d., Sarajevo u 2019. godini prema navednim društvima/ osobama	
NOVA LJUBLJANSKA BANKA DD, LJUBLJANA	DJELATNOST BANAKA	ZNAČAJAN VLASNIČKI INTERES U BANC	46.999	9.046	550	14	984
NLB BANKA AD, BANJA LUKA	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	22	4.923	-	201	-
NLB BANKA AD, PODGORICA	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	12	6.207	-	-	-
NLB BANKA AD, SKOPJE	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	3.939	1.514	-	-	-
NLB BANKA AD BEOGRAD	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	119	6.246	-	-	-
NLB LEASING DOO SARAJEVO	FINANSIJSKI ZAKUP	ZAJEDNIČKI VLASNIK	956	1	4	12	3
PRVI FAKTOR DOO – u likvidaciji	OSTALE FINANSIJSKE USLUŽNE DJELATNOSTI	ZAJEDNIČKI VLASNIK	28	-	-	1	-
BH-RE DOO SARAJEVO	POSLOVANJE NEKRETNINAMA	ZAJEDNIČKI VLASNIK	20	-	-	-	-
MINISTARSTVO ZA FINANSIJE REPUBLIKE SLOVENIJE	OSTALA DJELATNOST	DIONIČAR LICA SA ZNAČAJNIM VLASNIČKIM INTERESOM U BANC	29	20.870	-	123	146
FIZIČKA LICA	ČLANOVI ORGANA UPRAVLJANJA I RUKOVOĐENJA I ČLANOVI NJIHOVIH PORODICA		1.143	1.015	136	53	8

27. Transakcije sa povezanim stranama (nastavak)

Primanja članova Uprave

	2020.	2019.
Kratkoročna primanja zaposlenih		
Neto plate	536	630
Porezi i doprinosi na neto plate	327	385
Ostala primanja	183	256
Porezi i doprinosi na ostala primanja	112	156
	1.158	1.427

Neto plaće, porezi i doprinosi su u 2020. godini niži u odnosu na 2019. godinu, kao rezultat smanjenja plata i nižih troškova obrazovanja. Također, tokom 2020. godine nije bilo isplate bonusa ključnim funkcijama Banke.

Primanja članova Nadzornog i Odbora za reviziju Banke

	2020.	2019.
Isplaćene naknade članovima NO i OR	17	19
Porezi i doprinosi	4	4
	21	23

U toku 2020. i 2019. godine naknada je isplaćivana za dva člana Nadzornog odbora Banke i jednog člana Odbora za reviziju Banke, od kojih su dva povezana sa većinskim vlasnikom Banke.

28. Potencijalne obaveze

Slijedeća tabela prikazuje ugovorene iznose koji se odnose na potencijalne i preuzete obaveze Banke:

	2020.						Ukupno	2019.
	Stage 1		Stage 2		Stage 3			
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni		
Garancije	-	60.330	-	5.650	-	8	65.988	68.245
Akreditivi	-	386	-	489	-	-	875	3.128
Odobreni neiskorišteni krediti	-	87.430	-	1.410	-	76	88.916	76.627
	-	148.146	-	7.549	-	84	155.779	148.000
Manje: Rezervisanja za potencijalne gubitke	-	(1.421)	-	(507)	-	(84)	(2.012)	(2.719)
	-	146.725	-	7.042	-	-	153.767	145.281

U tabeli ispod prikazana je bruto izloženost Banke u obliku potencijalnih i preuzetih obaveza prema internom bonitetnom sistemu (interna klasifikacija) i prema nivoima kreditnog rizika (stage klasifikacija) na kraju godine:

Interna klasifikacija	2020.						Ukupno	2019.
	Stage 1		Stage 2		Stage 3			
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni		
A	-	72.690	-	143	-	-	72.833	68.523
B	-	74.233	-	459	-	-	74.692	61.094
C	-	1.223	-	6.947	-	-	8.170	17.629
D i E	-	-	-	-	-	84	84	754
	-	148.146	-	7.549	-	84	155.779	148.000

Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim rezervisanjima za potencijalne gubitke u 2020. godini prikazane su u nastavku:

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Iznos izloženosti na dan 31. decembra 2019.	-	136.992	-	9.952	892	164	148.000
Nove izloženosti	-	89.590	-	4.585	-	5	94.180
Prestanak priznavanja ili dospijee (isključujući otpis)	-	(81.276)	-	(4.323)	(647)	(153)	(86.399)
Transfer u Stage 1	-	4.578	-	(4.575)	-	(3)	-
Transfer u Stage 2	-	(1.670)	-	1.914	(245)	-	(1)
Transfer u Stage 3	-	(68)	-	(4)	-	71	(1)
Promjene zbog modifikacija bez prestanka priznavanja							
Otpisi	-	-	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2020.	-	148.146	-	7.549	-	84	155.779

28. Potencijalne obaveze (nastavak)

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Iznos izloženosti na dan 31. decembra 2018.	-	138.187	-	13.215	919	235	152.556
Nove izloženosti	-	84.499	-	4.851	657	8	90.015
Prestanak priznavanja ili dospjeće (isključujući otpis)	-	(86.468)	-	(7.306)	(676)	(121)	(94.571)
Transfer u Stage 1	-	1.451	-	(1.435)	-	(16)	-
Transfer u Stage 2	-	(581)	-	627	(8)	(38)	-
Transfer u Stage 3	-	(96)	-	-	-	96	-
Promjene zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2019.	-	136.992	-	9.952	892	164	148.000

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Rezervisanja za potencijalne gubitke na dan 31. decembra 2019.	-	2.037	-	342	180	160	2.719
Efekti prve primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (Sl. Novine 44/19) – promjena metodologije za obračun rezervisanja	-	81	-	238	56	-	375
Nove izloženosti	-	933	-	288	-	5	1.226
Prestanak priznavanja ili dospjeće (isključujući otpis)	-	(1.469)	-	(470)	(216)	(152)	(2.307)
Transfer u Stage 1	-	31	-	(31)	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	(124)	-	144	(20)	-	-
Transfer u Stage 3	-	(68)	-	(4)	-	71	(1)
Stanje 31. decembra 2020.	-	1.421	-	507	-	84	2.012

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Rezervisanja za potencijalne gubitke na dan 31. decembra 2018.	-	1.541	-	171	510	180	2.402
Nove izloženosti	-	1.423	-	160	76	8	1.667
Prestanak priznavanja ili dospjeće (isključujući otpis)	-	(841)	-	14	(404)	(119)	(1.350)
Transfer u Stage 1	-	26	-	(26)	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	(19)	-	23	(2)	(2)	-
Transfer u Stage 3	-	(93)	-	-	-	93	-
Stanje 31. decembra 2019.	-	2.037	-	342	180	160	2.719

28. Potencijalne obaveze (nastavak)

Sudski procesi u toku

Na dan 31.decembra 2020. godine protiv Banke je u toku 57 sudskih postupaka za koje se vrši ocjena pravnog rizika. Ukupna vrijednost navedenih sudskih postupaka sa stanjem na dan 31. decembar 2020. godine iznosi 11.504 hiljada KM; 5 hiljada CHF i 50 USD.

U toku 2020. godine Banka je zaprimila 5 novih tužbi.

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine okončana su 23 sudska postupka.

Banka kontinuirano prati pravni rizik, te vrši ocjenu očekivanih troškova s osnova pravnog rizika, uz formiranje adekvatnih rezervacija po ovom osnovu. Iznos rezervisanja objavljen u napomeni 25b.

29. Poslovanje po segmentima

Segmentna analiza se upotrebljava za interno finansijsko izvještavanje rezultata poslovanja. Poslovni segmenti Banke su organizacione jedinice koje neposredno na tržištu komuniciraju sa klijentima i ugovaraju i/ili realiziraju usluge Banke i na taj način za Banku ostvaruju prihode. To su: Sektor za poslovanje sa privredom sa poslovnim centrima Tuzla, Sarajevo i Mostar (Corporate i SME), Sektor za poslovanje sa stanovništvom sa poslovnica (Mikro i građani), Sektor za upravljanje sredstvima (Riznica) i Sektor za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom (Napлата). Segment Ostalo uključuje kategorije koje nije moguće alocirati ni na jedan poslovni segment, a to su: kapital, ulož kod drugih pravnih lica i stalna sredstva. Kamatni prihodi i rashodi su raspoređeni po segmentima upotrebom internih transfernih cijena (ITC), koje utvrđuje Sektor za upravljanje sredstvima, u zavisnosti od uslova koji vladaju na tržištu. Pod pojmom transfernih cijena podrazumijevaju se interne kamatne stope po kojima se vrši obračun razlike između prikupljenih i plasiranih sredstava, koju su ostvarili poslovni segmenti. Marže na aktivu/pasivu su kamatni prihodi/rashodi nakon primjene transfernih cijena. ALM bankarski tržišni rizik predstavlja razliku između knjigovodstveno iskazanih neto kamatnih prihoda i neto kamatnih prihoda nakon upotrebe ITC. Raspored zajedničkih troškova i troškova uslužnih i režijskih centara, vrši se putem odgovarajućih ključeva, odnosno planskih pondera.

Izvještaj o finansijskom položaju segmenata sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine:

	Corporate i SME	Mikro i građani	Riznica	Napлата	Ostalo	Banka
AKTIVA						
Novčana sredstva i računi kod CB BiH	-	34.556	171.387	-	14.604	220.547
Kredit	323.308	441.554	88.708	6.280	-	859.850
Finansijska imovina po FVBU	-	-	-	1.536	-	1.536
Finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz OSD	-	-	133.533	-	-	133.533
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	-	36.437	36.437
Odgodena poreska sredstva	-	-	-	-	152	152
Ostala aktiva	130	831	26	46	4.417	5.450
Ukupno aktiva	323.438	476.941	393.654	7.862	55.610	1.257.505
OBAVEZE						
Depoziti	250.780	769.027	14.118	1.267	-	1.035.192
Obaveze po uzetim kreditima	-	-	27.149	-	-	27.149
Subordinirani dug	-	-	5.996	-	-	5.996
Odgodene poreske obaveze	-	-	704	-	119	823
Ostale obaveze	1.389	5.180	1.313	78	8.499	16.459
Rezervacije za potencijalne i preuzete obaveze, za zaposlene i pravni rizik	1.470	458	1	88	2.170	4.187
Ukupno obaveze	253.639	774.665	49.281	1.433	10.788	1.089.806

29. Poslovanje po segmentima (nastavak)

Izveštaj o finansijskom položaju segmenata sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine (izmijenjena):

	Corporate i SME	Mikro i građani	Riznica	Naplata	Ostalo	Banka
AKTIVA						
Novčana sredstva i računi kod CB BiH	-	34.474	180.570	-	13.370	228.414
Kredit	337.940	431.466	100.093	3.422	-	872.921
Finansijska imovina po FVBU	-	-	-	1.448	-	1.448
Finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz OSD	-	-	104.831	-	-	104.831
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	-	35.343	35.343
Odgodena poreska sredstva	-	-	-	-	-	-
Ostala aktiva	179	864	11	396	3.090	4.540
Ukupno aktiva	338.119	466.804	385.505	5.266	51.803	1.247.497
OBAVEZE						
Depoziti	273.804	731.628	16.768	2.271	-	1.024.471
Obaveze po uzetim kreditima	-	-	34.338	-	-	34.338
Subordinirani dug	-	-	5.997	-	-	5.997
Odgodene poreske obaveze	-	-	645	-	-	645
Ostale obaveze	1.149	6.269	2.749	74	7.991	18.232
Rezervacije za potencijalne i preuzete obaveze, za zaposlene i pravni rizik	1.890	540	1	293	2.173	4.897
Ukupno obaveze	276.843	738.437	60.498	2.638	10.164	1.088.580

29. Poslovanje po segmentima (nastavak)

Izvještaj o bilansu uspjeha po segmentima za 2020. godinu:

	Corporate i SME	Mikro i stanovništvo	Riznica	Naplata	Banka
Prihodi po kamatama	9.508	28.766	2.379	1.376	42.029
Rashodi po kamatama	(1.214)	(3.173)	(3.037)	(20)	(7.444)
Neto prihodi po osnovu kamata (prije transfernih cijena)	8.294	25.593	(658)	1.356	34.585
Marža na aktivu	7.134	21.191	1.312	1.052	30.689
Marža na pasivu	(175)	2.297	(1.258)	2	866
ALM	-	-	3.030	-	3.030
Neto prihodi po osnovu kamata (po transfernim cijenama)	6.959	23.488	3.084	1.054	34.585
Troškovi rezervisanja za opći kreditni rizik i potencijalne kreditne i druge gubitke (neto)	(2.932)	(9.679)	171	2.054	(10.386)
Neto prihodi po osnovu kamata poslije troškova rezervisanja za gubitke	4.027	13.809	3.255	3.108	24.199
Neto prihodi od naknada i provizija	1.887	13.220	1.133	45	16.285
Ostali neto neamatni prihodi	161	1.012	214	2.198	3.585
Ukupni operativni prihodi	6.075	28.041	4.602	5.351	44.069
Ukupni troškovi	(4.173)	(22.116)	(1.944)	(1.794)	(30.027)
Dobit prije oporezivanja	1.902	5.925	2.658	3.557	14.042

29. Poslovanje po segmentima (nastavak)

Izvještaj o bilansu uspjeha po segmentima za 2019. godinu (izmijenjena):

	Corporate i SME	Mikro i stanovništvo	Riznica	Naplata	Banka
Prihodi po kamatama	10.053	29.535	2.146	1.228	42.962
Rashodi po kamatama	(1.398)	(3.652)	(2.463)	(19)	(7.532)
Neto prihodi po osnovu kamata (prije transfernih cijena)	8.655	25.883	(317)	1.209	35.430
Marža na aktivu	7.372	21.364	956	956	30.648
Marža na pasivu	(179)	2.696	(712)	20	1.825
ALM	-	-	2.957	-	2.957
Neto prihodi po osnovu kamata (po transfernim cijenama)	7.193	24.060	3.201	976	35.430
Troškovi rezervisanja za opći kreditni rizik i potencijalne kreditne i druge gubitke (neto)	(719)	(5.033)	67	1.423	(4.262)
Neto prihodi po osnovu kamata poslije troškova rezervisanja za gubitke	6.474	19.027	3.268	2.399	31.168
Neto prihodi od naknada i provizija	1.842	13.897	1.022	93	16.854
Ostali neto nekamatni prihodi	154	1.316	198	1.191	2.859
Ukupni operativni prihodi	8.470	34.240	4.488	3.683	50.881
Ukupni troškovi	(4.117)	(21.906)	(2.045)	(1.739)	(29.807)
Dobit prije oporezivanja	4.353	12.334	2.443	1.944	21.074

29. Događaji nakon datuma izvještavanja

Budući da epidemija i širenje „COVID-19“ i dalje nije zaustavljeno, teško je predvidjeti puni opseg i trajanje njegovih poslovnih i ekonomskih implikacija. Zbog toga ove novonastale okolnosti mogu postaviti izazove pred poslovanje Banke, a zbog mjera i politika koje su državna tijela već provela, kao i dodatnih mjera i politika koje bi državna tijela mogla tek da provedu u budućnosti. Takve mjere i politike mogu značajno poremetiti poslovne aktivnosti NLB Banke d.d. Sarajevo.

NLB Banka d.d. Sarajevo procjenjuje da bi „COVID-19“ mogao imati negativan utjecaj na kreditni portfolio, kvalitet finansijske imovine, dodatna umanjenja vrijednosti, rezervisanja itd. Rukovodstvo Banke vjeruje da mogući negativni efekti izazvani „COVID-19“ neće utjecati značajno na njenu likvidnost i kapitalnu adekvatnost, odnosno na kontinuitet poslovanja Banke.

